Claudia Topan (coord.)
Lavinia Fetti, Alina-Emilia Pop,
Adrian Nicolae Romonți, Marius Popa

Modele de teste pentru Evaluarea Națională -Limba și literatura română- 2013

conform modelului MECTS publicat pe www.edu.ro în data de 1 noiembrie 2012

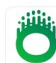

Claudia Topan (coord.)
Lavinia Fetti, Emilia-Alina Pop,
Adrian Nicolae Romonți, Marius Popa

Modele de teste pentru Evaluarea Națională

Limba şi literatura română

Editura Delfin

Lucrarea este realizată în conformitate cu programa şcolară în vigoare.

Consilier editorial: dr. Clementina Ivan-Ungureanu
Coperta colecţiei: Miluţă Fluieraş

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
TOPAN, CLAUDIA
Modele de teste pentru Evaluarea Naţională - Limba şi literatura română / Topan Claudia, Fetti Lavinia, Pop Emilia-Alina, Romonţi Adrian Nicolae, Popa Marius. - Bucureşti : Delfin, 2011
ISBN 978-606-93004-6-6

I. Fetti, Lavinia
II. Pop Emilia-Alina
III. Romonti Adrian Nicolae
IV. Popa Marius

811.135.1(075.33)
821.135.1.09(075.33)

Editura Delfin, Bucureşti

Contact tel.: 0727 828 254
Comenzi şi distribuţie la tel.: 0745 010 881
E-mail: comenzi@edituradelfin.ro
www.edituradelfin.ro

Argument

Lucrarea de față se adresează absolvenților clasei a VIII-a în vederea pregătirii pentru Evaluarea Națională la Limba și literatura română. Cele 50 teste, structurate astfel încât să acopere întreaga programă școlară, răspund exigențelor unui examen național și reprezintă un instrument prețios în orientarea și perfecționarea pregătirii elevilor. Se prezintă, de asemenea, 15 propuneri de rezolvare a testelor, dar acestea sunt numai sugestii de răspuns necesare pentru orientare în pregătire.

Parcurgând întreaga lucrare, candidații la examen își vor completa cunoștințele dobândite, ceea ce le va permite dezvoltarea capacității intelectuale și a puterii de analiză și sinteză pentru obținerea unor rezultate cât mai bune la examenul de evaluare națională.

Pentru a veni în sprijinul organizării și orientării pregătirii, în partea introductivă a lucrării se prezintă calendarul de desfășurare a Evaluării naționale pentru elevii clasei a VIII-a, în anul școlar 2012-2013, programa pentru disciplina Limba și literatura română, cât și subiectele care au fost date la sesiunea de anul trecut.

Autorii și Editura Delfin urează mult succes celor ce vor spune „Prezent!” la întâlnirea cu acest volum.

Ordinul privind organizarea şi desfăşurarea Evaluării Naţionale pentru absolvenţii clasei a VIII-a în anul şcolar 2012-2013

În temeiul prevederilor art. 94, alin. (2) lit. e din Legea Educaţiei Naţionale nr. 1/2011, cu modificările şi completările ulterioare, ale prevederilor ordinului ministrului educaţiei, cercetării, tineretului şi sportului nr. 3753/2011 privind aprobarea unor măsuri tranzitorii în sistemul naţional de învăţământ, în baza prevederilor art. 22, alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 536/2011 privind organizarea şi funcţionarea Ministerului Educaţiei, Cercetării, Tineretului şi Sportului, cu modificările şi completările ulterioare, Ministrul Educaţiei, Cercetării, Tineretului şi Sportului emite prezentul ordin:

Art. 1.

Se aprobă Calendarul de desfăşurare a evaluării naţionale pentru absolvenţii clasei a VIII-a, în anul şcolar 2012-2013. Calendarul este prevăzut în anexa, care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2.

(1) Evaluarea naţională pentru absolvenţii clasei a VIII-a se desfăşoară în anul şcolar 2012-2013 în conformitate cu Metodologia de organizare şi desfăşurare a evaluării naţionale pentru elevii clasei a VIII-a cuprinsă în anexa 2 a ordinului ministrului educaţiei, cercetării, tineretului şi sportului nr. 4801/2010 cu privire la organizarea şi desfăşurarea evaluării naţionale pentru elevii clasei a VIII a, în anul şcolar 2010-2011, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 657 bis din 23.09.2010.

(2) Comisia Naţională de Organizare a Evaluării Naţionale poate elabora instrucţiuni/ proceduri, în vederea bunei organizări şi desfăşurări a Evaluării Naţionale.

(3) Comisiile judeţene/ a municipiului Bucureşti de organizare a Evaluării Naţionale vor asigura dotarea cu camere de supraveghere video funcţionale a sălilor de clasă din unităţile de învăţământ în care se desfăşoară probele pentru Evaluarea Naţională, a sălilor în care se descarcă şi se multiplică subiectele, precum şi a sălilor în care se preiau şi se depozitează lucrările scrise.

Art. 3.

Programele pentru disciplinele la care se susţine evaluarea naţională, valabile în sesiunile anului 2013, sunt cele aprobate prin ordinul ministrului educaţiei, cercetării, tineretului şi sportului nr. 4801/2010 cu privire la organizarea şi desfăşurarea evaluării naţionale pentru elevii clasei a VIII-a,

în anul şcolar 2010-2011, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 657 bis din 23.09.2010.

Art. 4.

Direcţia Generală Educaţie şi Învăţare pe Tot Parcursul Vieţii, Direcţia Generală Învăţământ în Limbile Minorităţilor, Relaţia cu Parlamentul şi Partenerii Sociali, Centrul Naţional de Evaluare şi Examinare, inspectoratele şcolare judeţene/ al municipiului Bucureşti şi unităţile de învăţământ duc la îndeplinire prezentul ordin.

Art. 5.

Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Nr. 5606
Bucureşti, 31.08.2012

Calendarul de desfăşurare a Evaluării Naţionale pentru elevii clasei a VIII-a, în anul şcolar 2012-2013

14 iunie 2013	Încheierea cursurilor pentru clasa a VIII-a
17-19 iunie 2013	Înscrierea la Evaluarea Naţională
25 iunie 2013	Limba şi literatura română – probă scrisă
26 iunie 2013	Limba şi literatura maternă – probă scrisă
27 iunie 2013	Matematica – probă scrisă
29 iunie 2013	Afişarea rezultatelor (până la ora 16)
29 iunie 2013	Depunerea contestaţiilor (orele 16-20)
30 iunie - 2 iulie 2013	Rezolvarea contestaţiilor
3 iulie 2013	Afişarea rezultatelor finale după contestaţii

Programa pentru disciplina Limba şi literatura română - Evaluarea Naţională pentru elevii clasei a VIII – 2013

I. STATUTUL DISCIPLINEI

Limba şi literatura română are, în cadrul evaluării naţionale de la finalul clasei a VIII-a, statut de disciplină obligatorie.

Prezenta programă pentru evaluarea naţională de la finalul clasei a VIII-a la disciplina Limba şi literatura română vizează evaluarea competenţelor elevilor de receptare a mesajului scris, din texte literare şi nonliterare, în scopuri diverse şi de exprimare scrisă/ de utilizare corectă şi adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse. Deoarece competenţele sunt definite ca ansambluri de cunoştinţe, deprinderi şi atitudini formate în clasele a V-a – a VIII-a, subiectele pentru evaluarea naţională vor evalua atât competenţele specifice şi conţinuturile asociate acestora, conform programei şcolare actualizate pentru clasa a VIII-a (aprobată prin ordinul ministrului educaţiei, cercetării şi inovării cu nr. 5097 din 09.09.2009), cât şi conţinuturile din programele şcolare actualizate pentru clasele a V-a – a VII-a, ce sunt valorificate în clasa a VIII-a.

Prin evaluarea naţională la Limba şi literatura română, în evaluarea unităţilor de conţinut care privesc domeniul *limba română* (*Elemente de construcţie a comunicării*), se are în vedere *viziunea comunicativ-pragmatică*, *abordarea funcţională şi aplicativă* a elementelor de construcţie a comunicării, cu accent pe identificarea rolului acestora în construirea mesajelor şi pe utilizarea lor corectă şi adecvată în propria exprimare scrisă. Sarcinile de lucru vizează exerciţii de tip analitic (de recunoaştere, de grupare, de motivare, de descriere, de diferenţiere) şi de tip sintetic (de modificare, de completare, de exemplificare, de construcţie), de subliniere a valorilor stilistice şi de evidenţiere a aspectelor ortografice şi de punctuaţie, în situaţiile care impun o asemenea abordare.

În evaluarea unităţilor de conţinut ale domeniului *lectură*, sarcinile de lucru implică cerinţe care privesc înţelegerea unui text dat, literar sau nonliterar (identificarea ideilor principale, a unor trăsături generale şi particulare ale textului şi exprimarea unui punct de vedere asupra acestora etc.), precum şi redactarea de către elev a unor compuneri vizând scrierea despre un text literar sau nonliterar (rezumat, caracterizare de personaj, comentarea sumară a unor secvenţe, identificarea ideilor principale, exprimarea unui punct de vedere privind ideile sau structurarea textului etc.). De asemenea, sarcinile

de lucru vor avea în vedere evaluarea competenţelor de redactare a unor texte argumentative (exprimarea argumentată a unui punct de vedere privind textul studiat la prima vedere, motivarea apartenenţei la un gen literar), reflexive şi imaginative (compuneri care presupun exprimarea propriilor sentimente, evidenţierea trăsăturilor unui obiect într-o descriere/ într-un portret, scurte naraţiuni, continuarea logică a unor dialoguri etc.)

Pentru competenţele de receptare şi de producere a mesajelor orale, profesorii vor organiza activităţi specifice i vor realiza evaluarea de parcurs a progresului elevilor.

II. COMPETENŢE GENERALE, COMPETENŢE SPECIFICE ŞI CONŢINUTURI ASOCIATE

Tabelul următor cuprinde competenţele generale care vizează receptarea şi producerea mesajelor scrise din programa şcolară pentru clasa a VIII-a (*Receptarea mesajului scris, din texte literare şi nonliterare, în scopuri diverse; Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse*), detalierile lor în competenţele specifice şi conţinuturile asociate, din programele şcolare pentru clasele a V-a – a VIII-a.

1. Receptarea mesajului scris, din texte literare şi nonliterare, în scopuri diverse:

Competenţe specifice	Conţinuturi asociate
1.1 dovedirea înţelegerii unui text literar sau nonliterar, pornind de la cerinţe date.	- idei principale, idei secundare; ordinea logică şi cronologică a ideilor /a întâmplărilor dintr-un text; - moduri de expunere (naraţiune, descriere, dialog, monolog); - structuri în textele epice (logica acţiunii, timp, spaţiu, modalităţi de caracterizare a personajelor, relaţiile dintre personaje) şi lirice (concordanţa dintre forma grafică a poeziei şi ideea transmisă de aceasta; eul liric); - subiectul operei literare, momentele subiectului; - procedee de expresivitate artistică în textele studiate (figuri de stil: personificarea, alegoria, repetiţia fonetică, aliteraţia, metafora, hiperbola, epitetul, comparaţia, repetiţia, enumeraţia, antiteză);

Competenţe specifice	Conţinuturi asociate
	- sensul propriu şi sensul figurat al unor cuvinte într-un context dat;
	- elemente de versificaţie (măsura, rima, piciorul metric, ritmul, versul, strofa);
	- trăsăturile specifice genului epic şi liric, în opere literare studiate sau în texte la prima vedere;
	- trăsături ale speciilor literare: schiţa, basmul (popular/ cult), pastelul, fabula, nuvela, în opere literare studiate;
	- texte literare (populare şi culte – aparţinând diverselor genuri şi specii studiate); texte nonliterare (texte publicitare, articolul de ziar/ de revistă, anunţul, ştirea).
1.2 sesizarea corectitudinii şi a valorii expresive a categoriilor morfosintactice, a mijloacelor de îmbogăţire a vocabularului şi a categoriilor semantice studiate, a ortografiei şi punctuaţiei	- arhaisme, regionalisme i neologisme în texte date; cuvinte derivate, compuse sau obţinute prin conversiune;
	- categorii semantice studiate: sinonime, antonime, omonime, cuvinte polisemantice; construcţii pleonastice; sensurile cuvintelor în contexte diferite;
	- mijloacele interne de îmbogăţire a vocabularului (derivarea, compunerea, schimbarea valorii gramaticale), familia de cuvinte; mijloacele externe de îmbogăţire a vocabularului;
	- ortografierea diftongilor, a triftongilor şi a vocalelor în hiat;
	- despărţirea cuvintelor în silabe;
	- rolul semnelor ortografice şi de punctuaţie studiate, prezente într-un text dat;
	- valori expresive ale nivelurilor limbii (fonetic, lexical i morfosintactic) într-un text dat; elemente de limbă şi de stil în textul literar; figurile de stil, versificaţia;
	- categorii morfologice specifice părţilor de vorbire (conform programelor şcolare pentru clasele a V-a – a VIII-a): părţile de vorbire flexibile (verbul, substantivul. articolul, pronumele, numeralul, adjectivul) şi neflexibile (adverbul, prepoziţia, conjuncţia, interjecţia); relaţii şi funcţii sintactice;

Competențe specifice		Conținuturi asociate
	-	elemente de sintaxă a propoziției și a frazei (probleme de acord; funcții sintactice; tipuri de propoziții – regente și subordonatele indicate de programa școlară; relații sintactice; topică și punctuație; valori stilistice ale folosirii acestora în textul dat).
1.3 identificarea valorilor etice și culturale într-un text, exprimându-și impresiile și preferințele	-	elemente etice și culturale în texte literare și nonliterare și exprimarea propriei atitudini față de acestea.

2. Utilizarea corectă i adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse:

Competențe specifice		Conținuturi asociate
2.1 redactarea diverselor texte, cu scopuri și destinații diverse, adaptându-le la situația de comunicare concretă	-	elemente de redactare a unor compuneri scurte pe o anumită temă, urmărind un plan dat sau conceput de elev; părțile componente ale unei compuneri; organizarea planului unei compuneri pe o temă dată; structurarea detaliilor în jurul ideii principale; dispunerea în pagină a diverselor texte; scrierea îngrijită, lizibilă și corectă;
	-	redactarea unor texte reflexive și imaginative (compuneri care presupun exprimarea propriilor sentimente cu ocazia unui eveniment personal, social sau cultural; evidențierea unor trăsături ale unui obiect peisaj, persoană într-o descriere/ într-un portret;
	-	redactarea unor scurte narațiuni; continuarea unor dialoguri; redactarea unor compuneri având ca suport texte literare studiate sau la prima vedere – rezumat, caracterizare de personaj;
	-	motivarea apartenenței unui text studiat la o specie literară sau la un gen literar: epic, liric;

Competențe specifice	Conținuturi asociate
	- prezentarea unui punct de vedere asupra unor secvențe din texte la prima vedere, pe baza unor cerințe date (de exemplu: elemente de structură a operei literare, figurile de stil studiate, elemente de versificație etc.) sau prin exprimarea argumentată a opiniei personale privind structura textului, semnificația titlului, procedeele de expresivitate artistică învățate și semnificațiile mesajului din fragmentul dat; - exprimarea argumentată a unui punct de vedere privind un text studiat sau textul la prima vedere; aprecieri personale referitoare la fragmente din textele studiate (moduri de expunere, figuri de stil, personaje etc.).
2.2 utilizarea în redactarea unui text propriu a cunoștințelor de lexic și de morfosintaxă, folosind adecvat semnele ortografice și de punctuație	- elemente de lexic studiate în clasele V - VIII; - aplicarea adecvată a cunoștințelor de morfosintaxă în exprimarea scrisă corectă; - folosirea corectă a semnelor de punctuație la nivelul propoziției și al frazei (coordonare, subordonare, incidență); - enunțul, fraza, părți de propoziție și propoziții studiate (predicatul și propoziția subordonată predicativă, subiectul și propoziția subordonată subiectivă; atributul și propoziția subordonată atributivă; complementul direct și propoziția subordonată completivă directă; complementul indirect și propoziția subordonată completivă indirectă; complementele circumstanțiale și propozițiile subordonate circumstanțiale corespunzătoare (de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop); dezvoltarea și contragerea.

NOTĂ: *Comparativ cu programa școlară în vigoare pentru clasa a VIII-a, nu constituie conținuturi obligatorii pentru evaluarea națională: speciile literare: romanul, balada; genul dramatic; propoziția subordonată circumstanțială condițională; propoziția subordonată circumstanțială concesivă; propoziția subordonată circumstanțială consecutivă.*

Subiect dat la Evaluarea Națională pentru elevii clasei a VIII-a în sesiunea din anul şcolar 2010-2011

Proba scrisă la Limba si literatura română

Varianta nr. 7

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I **(42 de puncte)**

Citeşte cu atenție textul următor:

A fost odată un împărat. În curtea acelui împărat se afla un pom atât de înalt, încât nimeni nu era în stare să-i vadă vârful. Pomul acesta înflorea şi dădea rod în fiecare an, dar nici împăratul, nici curtenii lui, nici vreun alt om pământean n-a apucat să vadă poama din rodul acela. Era, se vede, pe acolo, prin înălțimile nestrăbătute de ochiul omenesc, cineva care nu lăsa să cadă nicio poamă pe pământ, ci le culegea toate la timpul potrivit. Împăratul ținea doar să afle cum sunt poamele rodite de pomul acela şi a dat de ştire, în toată împărăția lui, că aceluia care se va fi urcat în pomul acela şi va putea spune cum anume îi sunt poamele, îi va da în căsătorie pe aceea dintre fetele sale pe care el însuşi şi-o va alege.

Au venit dar boieri de toate spițele, feciori de împărat, până chiar şi feți-frumoşi, dar niciunul n-a fost în stare să se urce în pom. Era însă la curtea împărătească un flăcău țanțoş* şi acesta s-a lăudat mumei sale că el are să se urce şi-a rugat-o pe aceasta să se ducă la împărat să-i spună că el se urcă. Împăratul nu credea aşa ceva şi l-a chemat pe Danciu la sine.*

– N-o să fii nici tu în stare să te urci – i-a zis – şi să ştii că, dacă nu te vei putea urca, dau poruncă să-ți taie capul.

Danciu s-a învoit să-i taie capul dacă nu va fi în stare să se urce şi a rugat pe împăratul să-i dea răgaz* de trei zile ca să se gândească, iar în timpul acestor trei zile a pus un meşter faur* să-i facă o cățărătoare de fer*, apoi s-a pus pe urcate.*

S-a urcat omul şi iar s-a urcat timp de trei zile şi trei nopţi şi, deodată, a dat în scoarţa copacului de o gaură prin care a intrat într-o colibă, în care a găsit o babă bătrână, de tot bătrână. El îi dete bineţele cuvenite.*

– Bună seara, bunică dragă! îi zise apoi.

(Ioan Slavici, ***Rodul tainic***)

**spiţele* – grad de rudenie; neam;
**ţanţoş* – semeţ, mândru; îngâmfat;
**s-a învoit* – a ajunge la o înţelegere, a cădea de acord;
**răgaz* – timp liber, disponibil pentru a face ceva; amânare, păsuire;
**faur* – fierar;
**fer* – fier;
**colibă* – casă mică şi sărăcăcioasă.

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Notează câte un sinonim pentru cuvintele subliniate din text: *odată, pom, fetele.*
2. (6p.) Explică rolul virgulei în structura: *– Bună seara, bunică dragă!*
3. (6p.) Precizează două structuri din textul dat care surprind repere ale spaţiului descris.
4. (6p.) Numeşte două moduri de expunere utilizate în textul dat.
5. (6p.) Prezintă, în maximum cinci rânduri, semnificaţia structurii: *Au venit dar boieri de toate spiţele, feciori de împărat, până chiar şi feţi-frumoşi, dar niciunul n-a fost în stare să se urce în pom.*

B. **(12p.)** Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să argumentezi că textul citat aparţine speciei literare *basm.*

În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să prezinţi două trăsături ale speciei literare basm, prezente în textul citat;
- (4p.) să ilustrezi cele două trăsături cu exemple adecvate din text;
- (2p.) să redactezi un conţinut adecvat cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limita de spaţiu indicată.

SUBIECTUL al II-lea **(36 de puncte)**

Citeşte cu atenţie textul următor:

Meteoriţii, excursioniştii lumilor extraterestre, sunt probe geologice care pot fi supuse unui examen direct pentru descoperirea urmelor de viaţă sau a produselor activităţii vitale în Cosmos. Ei au dimensiuni care variază de la un micron, şi chiar sub un micron, până la zece kilometri. Cel mai impresionant ca dimensiuni este un bloc de 65 000 de tone care a creat, cu*

patruzeci de mii de ani în urmă, „Meteor crater", cu un diametru de 1200 m. Cel mai recent e un meteorit de 12 kg care a căzut în portbagajul unei maşini parcate în Teekskill – New-York. El provenea dintr-un bolid extrem de luminos care parcursese, în 1992, 700 de km deasupra statului Virginia şi s-a spart în 40 de fragmente, totul fiind filmat de numeroase persoane. [...]

Se presupune că aceşti meteoriţi s-au format în jurul centurii de asteroizi existente între planetele Marte şi Jupiter.

(Tudor Opri, ***Enciclopedia lumii vii***)

**micron* – s.m. unitate de măsură pentru lungime, egală cu a mia parte dintr-un milimetru

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Formulează câte un enunţ în care să indici următoarele elemente care privesc textul citat:
   - dimensiunea posibilă a meteoriţilor;
   - locul în care s-au format meteoriţii;
   - scopul examinării directe a meteoriţilor.
2. (6p.) Scrie titlul volumului din care este extras textul dat şi numele autorului.
3. (6p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect: Propoziţia subordonată din fraza *Meteoriţii, excursioniştii lumilor extraterestre, sunt probe geologice care pot fi supuse unui examen direct pentru descoperirea urmelor de viaţă sau a produselor activităţii vitale în Cosmos* este:
   a) completivă directă;
   b) atributivă;
   c) completivă indirectă.
4. (6p.) Precizează valoarea morfologică şi funcţia sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *probe*, *direct*, *ei*.

B. **(12p.)** Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să descrii un tablou impresionant din natură (real sau imaginar).
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să prezinţi două caracteristici ale tabloului din natură (real sau imaginar);
- (4p.) să foloseşti un limbaj expresiv în descrierea tabloului din natură;
- (2p.) să redactezi un conţinut adecvat cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limita de spaţiu indicată.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Barem de evaluare şi de notare

Se punctează oricare alte formulări/ modalităţi de rezolvare corectă a cerinţelor.

Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracţiuni de punct.

Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărţirea la 10 a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I **(42 de puncte)**

A.

1. câte 2 puncte pentru notarea oricăror sinonime potrivite (de exemplu: *odată – cândva*; *pom – copac*; *fetele – fiicele*) 3 × 2p. = **6 puncte**
2. explicarea rolului virgulei în structura dată (de exemplu: izolează un substantiv în vocativ de restul enunţului) 6p. / explicare incompletă 2p. **6 puncte**
3. câte 3 puncte pentru precizarea oricăror două structuri care surprind repere spaţiale (de exemplu: *şi-n curtea acelui împărat*; *prin înălţimile nestrăbătute de ochiul omenesc*) 2 × 3p. = **6 puncte**
4. câte 3 puncte pentru numirea a două moduri de expunere utilizate în text (naraţiune, dialog) 2 × 3p. = **6 puncte**
5. prezentarea adecvată în limita de spaţiu indicată 6p./ prezentare parţial adecvată sau nerespectarea limitei de spaţiu indicate 2p. **6 puncte**

B.

- câte 2 puncte pentru prezentarea oricăror două trăsături ale speciei literare basm (de exemplu: text epic prezentând întâmplări fabuloase la care participă personaje cu puteri supranaturale; tema centrală este lupta dintre bine şi rău) 2 × 2p. = **4 puncte**
- ilustrarea trăsăturilor numite cu exemple adecvate din text 4p./ ilustrare parţial adecvată 2p. **4 puncte**
- redactarea unui conţinut adecvat cerinţei formulate (claritatea şi coerenţa ideilor; ton argumentativ; echilibru între componente; dispunerea paragrafelor) 2p. / conţinut parţial adecvat 1p. **2 puncte**
- respectarea limitei de spaţiu indicate **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea **(36 de puncte)**

A.

1. câte 2 puncte pentru formularea corectă a fiecăruia din cele trei enunţuri cerute (de exemplu: *Ei au dimensiuni care variază de la un micron, şi chiar sub un micron, până la zece kilometri.*; *Meteoriţii s-au format în jurul centurii de asteroizi, existente între planetele Marte şi Jupiter.*;

Meteoriții sunt examinați direct în scopul descoperirii urmelor de viață sau a produselor activității vitale în Cosmos.) 3 × 2p. = **6 puncte**

2. câte 3 puncte pentru scrierea fiecăruia dintre cele două răspunsuri (titlul volumului – Enciclopedia lumii vii; numele autorului – Tudor Opri) 2 × 3p. = **6 puncte**
3. notarea răspunsului corect: b **6 puncte**
4. câte 1 punct pentru precizarea corectă a fiecărei valori morfologice și funcții sintactice: *probe* – substantiv comun, nume predicativ; *direct* – adjectiv, atribut adjectival; *ei* – pronume personal, subiect 6 × 1p. = **6 puncte**

B.

- câte 2 puncte pentru prezentarea oricăror două caracteristici ale tabloului din natură descris 2 × 2p. = **4 puncte**
- folosirea unui limbaj expresiv în descrierea tabloului din natură **4 puncte**
- redactarea unui conținut adecvat cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor; echilibru între componente; dispunerea paragrafelor) 2p. / conținut parțial adecvat 1p. **2 puncte**
- respectarea limitei de spațiu indicate **2 puncte**

12 puncte se acordă pentru redactare, astfel:

- unitatea compoziției **1 punct**
- coerența textului **2 puncte**
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2p. / adecvare parțială – 1p. **2 puncte**
- ortografia (0-2 erori – 3p./ 3 erori – 2p./ 4 erori – 1p./ 5 sau mai multe erori – 0p.) **3 puncte**
- punctuația (0-3 erori – 2p./ 4 erori – 1p./ 5 sau mai multe erori – 0p.) **2 puncte**
- așezarea corectă a textului în pagină **1 punct**
- lizibilitatea **1 punct**

Subiect dat la Evaluarea Națională pentru elevii clasei a VIII-a în sesiunea din anul școlar 2011-2012

Proba scrisă la Limba și literatura română

Varianta nr. 6

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 2 ore.

SUBIECTUL I **(42 de puncte)**

Citește, cu atenție, textul următor:

Dan alese cel mai sigur leac împotriva propriei emoții: să trăiască emoția altora. Adică să citească până îi va cădea cartea din mână, până când îi va cădea capul pe pernă, până când îi vor cădea, grele, pleoapele. Cartea îl duse în Evul Mediu, printre dueluri și cavalcade; era o carte pe care o mai citise de câteva ori, era una dintre marile cărți ale copilăriei și recitea cu disperare paginile cele mai frumoase, dar fără să-și dea seama, și fără să știe cum și când, se pomenea în grote înfricoșătoare, amenințat de beznă și gheață, și trebuia să-și strângă pleoapele până la durere pentru a regăsi castelul cu oglinzi și lumini amețitoare.*

Maică-sa, rănită de lumina care inunda odaia, îi ceru să se culce, taică-su îi luă apărarea:

– Crezi că îl poți obliga pe un om să se culce, așa cum l-ai obliga să-și radă barba?

– Eu știu că dacă-i întuneric, copilul doarme. Asta-i!

– Aici greșești. Dan nu mai este un copil...

– Treaba voastră... Dacă v-ați înțeles amândoi să-mi stricați noaptea...

Dan stinse lumina și chiar în prima clipă de întuneric descoperi ideea jurnalului: un jurnal de călătorie, ținut în cel mai strict secret, un jurnal cu întâmplări nostime, da...! cu avânturile, cu certurile, cu neînțelegerile care se vor ivi, un jurnal original, fără altitudini și longitudini, fără calcule și măsurători, fără denumiri latine... Iar la sfârșitul expediției, sau poate mai târziu, sau poate chiar mult mai târziu, își va aduna prietenii și le va citi... Ochii lui Dan se închideau, și în fața lui se afla jurnalul, și creionul din mâna

lui începea să alerge pe pagini; rânduri, rânduri despre spaime şi bucurii, despre surprize şi eşecuri, rânduri multe pe care întunericul grotei voia să le şteargă, rânduri încâlcite, pătate de întuneric, şuvoaie de cerneală neagră curgând peste pagini... Nu cititul, cum crezuse el, ci scrisul acela îi închise pleoapele.

(Constantin Chiriţă, ***Cireşarii***, vol. I)

**cavalcadă*, s.f. – goană, alergare cu cai

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *leac*, *înfricoşătoare*, *crezuse*.
2. (6p.) Explică rolul semnului exclamării în secvenţa: *Asta-i!*
3. (6p.) Selectează un epitet şi o enumeraţie din text.
4. (6p.) Numeşte două moduri de expunere utilizate în textul dat.
5. (6p.) Prezintă, în 30-50 de cuvinte (3-5 rânduri), semnificaţia secvenţei: *Cartea îl duse în Evul Mediu, printre dueluri şi cavalcade; era o carte pe care o mai citise de câteva ori, era una dintre marile cărţi ale copilăriei şi recitea cu disperare paginile cele mai frumoase* [...].

B. **(12p.)** Redactează o compunere de 80-150 de cuvinte (10-15 rânduri), în care să-ţi prezinţi opinia despre mesajul fragmentului din *Cireşarii* de Constantin Chiriţă.

În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să formulezi o opinie despre mesajul fragmentului dat;
- (4p.) să susţii opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
- (4p.) să ai un conţinut adecvat cerinţei;
- (4p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte, cu atenţie, textul următor:

*De Crăciun mi-am făcut cadou un e-book**. [...] *Cred că am fost victima publicităţii şi auşurinţei cu care poţi cumpăra acest model. Dar cu proxima* ocazie îmi voi procura şi dispozitivul rival* [...], *care-mi va da acces la cărţile franceze sau româneşti.*

Am făcut cumpărătura, sfidând avertismentele amicilor mei care arătau cel mai mare dispreţ pentru acest tip de lectură. [...] *Au dreptate, într-un anumit fel, cei care m-au dispreţuit fiindcă mi-am cumpărat e-bookul.* [...] *Dar nu pot să spun că au în întregime dreptate.* [...] *E uşoară cât cea mai uşoară carte de buzunar. Ecranul* [...], *citit la lumină reflectată ca orice pagină, este extrem de lizibil. Nu luceşte, poţi potrivi tu dimensiunea caracterelor.*

Ceea ce mă jenează este dificultatea răsfoirii. Chiar dacă există mijloace auxiliare de regăsire a unui pasaj, ele sunt mai laborioase ca răsfoirea. În schimb, ce lucru minunat, eşti conectat la un dicţionar şi regăseşti instantaneu definiţiile cuvintelor. [...]

Iată că, printr-un şiretlic al tehnicii, caracterul ludic al lecturii este reinventat. Creează spaţii noi, timpuri noi, emoţii noi.* [...] *Sunt foarte fericit să ştiu că lectura mai are timp în faţa ei.*

(Ion Vianu, ***Kindle***, în revista ***Dilemateca***)

**e-book*, s.m. – carte în format electronic
**proxim*, adj. – cel mai apropiat (în timp sau spaţiu)
**ludic*, adj. – referitor la joc

A. (24p.) Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Formulează câte un enunţ în care să precizezi următoarele aspecte referitoare la textul dat:
   - numele autorului;
   - un dezavantaj al e-bookului;
   - un avantaj al e-bookului.
2. (6p.) Scrie titlul articolului din care este extras fragmentul şi denumirea publicaţiei în care a apărut.
3. (6p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:
   Propoziţia subordonată din fraza: *Ceea ce mă jenează este dificultatea răsfoirii* este:
   a. atributivă;
   b. predicativă;
   c. subiectivă.
4. (6p.) Precizează valoarea morfologică şi funcţia sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *mă*, *cuvintelor*, *să ştiu*.

B. (12p.) Alcătuieşte o compunere de 80-150 de cuvinte (10-15 rânduri), în care să evidenţiezi trăsăturile unui coleg/ prieten pasionat de lectură.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să prezinţi două trăsături ale colegului/ prietenului pasionat de lectură;
- (4p.) să utilizezi două imagini artistice diferite în descrierea colegului/ prietenului;
- (4p.) să ai un conţinut adecvat cerinţei;
- (4p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Barem de evaluare și de notare

Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.

Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.

Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I **(42 de puncte)**

A.

1. câte 2 puncte pentru notarea fiecărui sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate (de exemplu: *leac* – medicament, tratament; *înfricoşătoare* – îngrozitoare, înspăimântătoare; *crezuse* – socotise, își închipuise) 3 × 2p. = **6 puncte**
2. explicarea rolului semnului exclamării în secvența dată (de exemplu: marchează sfârșitul unui enunț exclamativ) **6 puncte**
3. câte 3 puncte pentru selectarea oricărui epitet (de exemplu: *lumini amețitoare*) și a oricărei enumerații din textul dat (de exemplu: *cu avânturile, cu certurile, cu neînțelegerile care se vor ivi*) 3 × 2p. = **6 puncte**
4. câte 3 puncte pentru numirea oricăror două moduri de expunere utilizate în textul dat (de exemplu: narațiunea, dialogul) 3 × 2p. = **6 puncte**
5. prezentarea adecvată a semnificației secvenței, în limitele de spațiu indicate 6p./ prezentarea parțial adecvată a semnificației secvenței, în limitele de spațiu indicate 3p./ încercare de prezentare 1p. **6 puncte**

B.

- formularea opiniei despre mesajul fragmentului dat **4 puncte**
- susținerea opiniei formulate prin două argumente, valorificând textul 4p./ susținerea opiniei printr-un singur argument, valorificând textul dat 2p./ încercare de susținere sau de argumentare, fără valorificarea textului 1p. **4 puncte**
- adecvarea conținutului la cerință (claritatea și coerența ideilor; echilibru între componentele compunerii) 2p./ conținut parțial adecvat 1p. **2 puncte**
- respectarea limitelor de spațiu indicate. **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

A.

1. câte 2 puncte pentru formularea corectă a celor trei enunțuri cerute (de exemplu: *autorul textului este Ion Vianu*; dezavantajul *e-bookului este dificultatea răsfoirii acestuia*; *un avantaj al e-bookului este dimensiunea redusă/ ecranul lizibil/ posibilitatea de potrivire a caracterelor*)
3 × 2p. = **6 puncte**
2. câte 3 puncte pentru scrierea titlului articolului și a denumirii publicației în care a apărut 3 × 2p. = **6 puncte**
3. notarea răspunsului corect: *c* **6 puncte**
4. câte 1 punct pentru precizarea fiecărei valori morfologice și a fiecărei funcții sintactice (*mă* – pronume personal, complement direct; *cuvintelor* – substantiv comun, atribut substantival genitival; *să știu* – verb predicativ, predicat verbal) 6 × 1p. = **6 puncte**

B.

- câte 2 puncte pentru prezentarea fiecăreia dintre cele două trăsături ale prietenului/ colegului pasionat de lectură 2 × 2p. = **4 puncte**
- câte 2 puncte pentru fiecare dintre cele două imagini artistice diferite utilizate 2 × 2p. = **4 puncte**
- adecvarea conținutului la cerință (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componentele compunerii) 2p./ conținut parțial adecvat 1p.
2 puncte
- respectarea limitelor de spațiu indicate. **2 puncte**

Modele de teste

Modelul nr. 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Frumoasă ești, pădurea mea,
Când umbra-i încă rară,
Și printre crengi adie-abia
Un vânt de primăvară...

Când de sub frunze moarte ies
În umbră viorele,
Iar eu străbat huceagul des*
Cu gândurile mele...

Când strălucesc sub rouă grea
Cărări de soare pline,
Frumoasă ești, pădurea mea
Și singură ca mine...

(George Topîrceanu, ***Cântec***)

**huceag* – pădure mică, tânără

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (6p.) Extrage, din text, un cuvânt derivat.
2. (6p.) Identifică, în a doua strofă a poeziei, un cuvânt ce conține diftong și unul care conține hiat.
3. (6p.) Selectează, din text, un epitet, o personificare și o comparație.
4. (6p.) Numește două mărci lexico-gramaticale prin care se evidențiază prezența eului liric în poezia citată.
5. (6p.) Explică, în maximum 5 rânduri, relația dintre eul poetic și pădure, așa cum se conturează în ultima strofă.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 de rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre mesajul transmis sau despre o semnificație a textului citat (George Topîrceanu, ***Cântec***), susținută prin argumente adecvate.

În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să formulezi o opinie despre mesajul fragmentului dat;
- (4p.) să susţii opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat cerinţei;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Întotdeauna omul a dorit să exploreze locuri noi, să ajungă acolo unde nimeni nu a mai fost înaintea lui. Dorinţa de a ajunge la Polul Nord s-a strecurat în mintea a numeroşi oameni, dar puţini sunt aceia care şi-au transformat visul în realitate. Cel care a reuşit să îndeplinească pentru prima dată acest vis a fost exploratorul Robert Peary. Acesta este considerat a fi primul om care a ajuns la Polul Nord. La 6 aprilie 1909, acesta, împreună cu asistentul Matthew Henson şi patru eschimoşi, ajung la ceea ce au stabilit ei că ar fi Polul Nord. Câteva decenii mai târziu, s-a descoperit că expediţia a ajuns la 48 km distanţă de ţelul său. Oricum, sunt primii care au ajuns cel mai aproape de Polul Nord.

(Adina Colcer, ***Polul Nord***, în revista „Universul meu")

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - cine este considerat a fi primul om care a ajuns la Polul Nord;
   - distanţa pe care ar mai fi avut-o de parcurs, de fapt, primii oameni care au ajuns cel mai aproape de Polul Nord, pentru a-şi atinge, într-adevăr, scopul.
2. (4p.) Selectează, din text, o afirmaţie referitoare la fiinţa umană.
3. (4p.) Transcrie, din text, un pronume personal în cazul genitiv şi un adverb de timp.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerinţă.
   Cuvântul subliniat din enunţul: *Câteva decenii mai târziu, s-a descoperit că expediţia a ajuns la 48 km distanţă de ţelul său* are funcţia sintactică de:
   a) complement direct;
   b) subiect;
   c) complement circumstanţial de loc.
5. (4p.) Precizează valoarea morfologică şi cazul pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *nimeni*, *patru*.

6. (4p.) Construieşte o frază alcătuită din două propoziţii care să conţină şi o subordonată atributivă, introdusă prin adverbul relativ *unde*.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care, pornind de la informaţiile din textul dat, să prezinţi o întâmplare imaginară care ar putea avea loc în drumul spre Polul Nord.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să prezinţi, pe scurt, o întâmplare imaginară care ar putea avea loc în drum spre Polul Nord, la care tu să fii martor;
- (4p.) să-ţi exprimi opinia despre frumuseţea unui peisaj polar;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

<u>SUBIECTUL I (42 de puncte)</u>

Citeşte cu atenţie textul următor:

Doi oameni, cunoscuţi unul cu altul, călătoreau odată, vara, pe un drum. Unul avea în traista sa trei pâni, şi celălalt, două pâni. De la o vreme, fiindu-le foame, poposesc la umbra unei răchiţi pletoase, lângă o fântână cu ciutură, scoate fiecare pânile ce avea şi se pun să mănânce împreună, ca să aibă mai mare poftă de mâncare.*

Tocmai când scoaseră pânile din traiste, iaca un al treilea drumeţ, <u>necunoscut</u>, îi ajunge din urmă şi se opreşte lângă dânşii, dându-le ziua bună. Apoi, se roagă să-i deie şi lui ceva de mâncare, căci e tare <u>flămând</u> şi n-are nimica merinde la dânsul, nici de unde cumpăra.*

– Poftim, om bun, de-i ospăta împreună cu noi, ziseră cei doi drumeţi călătorului străin; căci mila Domnului! unde mănâncă doi, mai poate mânca şi al treilea.

Călătorul străin, flămând cum era, nemaiaşteptând multă poftire, se aşază jos, lângă cei doi, şi încep a mânca cu toţii pâne goală şi a be apă rece din fântână, căci altă udătură nu aveau. Şi mănâncă ei la un loc tustrei, şi mănâncă, până ce gătesc* de mâncat toate cele cinci pâni, de parcă n-au mai fost.*

După ce-au mântuit de mâncat, călătorul străin scoate cinci lei din pungă şi-i dă, din întâmplare, celui ce avusese trei pâni, zicând:

– Primiţi, vă rog, oameni buni, această mică mulţămită de la mine, pentru că mi-aţi dat de mâncare la nevoie; veţi cinsti mai încolo câte un pahar de vin sau veţi face cu banii ce veţi pofti. Nu sunt vrednic să vă mulţămesc de binele ce mi-aţi făcut, căci nu vedeam lumea înaintea ochilor de flămând ce eram.

Cei doi nu prea voiau să primească, dar, după multă stăruinţă din partea celui al treilea, au primit. De la o vreme, călătorul străin şi-a luat ziua bună de la cei doi, şi apoi şi-a căutat de drum.

(Ion Creangă, ***Cinci pâini***)

**ciutură* – vas din doage cercuite, cu care se scoate apă din fântână
**traistă* – sac de dimensiuni mici, din ţesătură groasă, folosit pentru transportarea sau păstrarea diferitelor lucruri
**udătură* – băutură
**găti* – (aici) a termina

A. (30p.) Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Menţionează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *necunoscut, flămând, stăruinţă.*
2. (6p.) Indică un rol al utilizării perechii de virgule din structura *vă rog, oameni buni, această...*
3. (6p.) Identifică, în primul fragment al textului de mai sus, un indice de timp şi un indice de spaţiu.
4. (6p.) Numeşte un mod de expunere identificat în textul citat.
5. (6p.) Explică, în maximum 5 rânduri, semnificaţia titlului, prin raportare la mesajul fragmentului de text citat.

B. (12p.) Redactează o compunere, de 15-25 de rânduri, în care să prezinţi trăsăturile personajului „călătorul străin", din textul citat (Ion Creangă, ***Cinci pâini***).

În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să precizezi şi să exemplifici un mijloc de caracterizare a personajului existent în text;
- (4p.) să numeşti două trăsături (fizice şi/ sau morale) ale personajului;
- (2p.) să ai un conţinut şi un stil adecvate cerinţei date;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Patru filme româneşti vor fi proiectate în luna noiembrie la Zaragoza, câte unul în fiecare duminică, în cadrul programului cultural „Opera Socială a CAI".

Serviciul cultural al Operei Sociale a băncii Caja Inmaculada (CAI) organizează o nouă ediţie a ciclului „Cinema la CAI". Cu această ocazie, va dedica acest ciclu filmului românesc, cu sesiuni care vor avea loc în fiecare duminică a lunii noiembrie.

Ciclul va începe pe 7 noiembrie, cu proiecţia filmului „Cum mi-am petrecut sfârşitul lumii", al regizorului Cătălin Mitulescu. Pe 14 noiembrie, va fi difuzat filmul „Moartea domnului Lăzărescu", de Cristi Puiu, urmând ca pe 21 noiembrie să urmeze „12.08 la est de Bucureşti", de Corneliu Porumboiu. Ciclul se va încheia pe 28 noiembrie, cu pelicula lui Cristian Mungiu, „4 luni, 3 săptămâni şi 2 zile".*

Proiecţiile, în versiune originală, cu subtitrare în limba spaniolă, vor avea loc la salonul de artă al CAI, de pe strada Paseo de la Independencia, din Zaragoza, la ora 19.00, în fiecare duminică din luna viitoare. Biletele de intrare vor putea fi achiziţionate de la reţeaua de bancomate CAI din localitate, la preţul de 2 euro pentru posesorii de cont la această bancă, respectiv 4 euro pentru posesorii de carduri aparţinând altor bănci.

(Mihai Mateaş, ***Noiembrie, luna filmului românesc la Zaragoza***, în ziarul „Adevărul")

**peliculă* – film

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - locul unde vor avea loc proiecţiile;
   - modalitatea prin care se pot cumpăra biletele de intrare.
2. (4p.) Numeşte titlurile filmelor româneşti care vor fi proiectate la Zaragoza.
3. (4p.) Extrage, din text, un verb la diateza activă şi unul la diateza pasivă.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerinţă.
   Cuvântul subliniat din enunţul: *Patru filme româneşti vor fi proiectate în luna noiembrie la Zaragoza* are funcţia sintactică de:
   a) subiect;
   b) complement circumstanţial de mod;
   c) atribut adjectival.
5. (4p.) Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *cultural*, *pentru*.

6. (4p.) Construieşte o frază alcătuită din două propoziţii care să conţină şi o subordonată completivă indirectă, introdusă printr-un pronume relativ.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să îţi exprimi opinia despre importanţa proiectării filmelor româneşti la Zaragoza, pe baza fragmentului citat.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să prezinţi o opinie personală referitoare la importanţa proiectării filmelor româneşti la Zaragoza/ în spaţiul internaţional;
- (4p.) să valorifici secvenţele din text care ilustrează evenimentul;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 3

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

O, tu, cea mai frumoasă dintre zâne,
Cu tot alaiul tău de bucurii,
Toţi te-aşteptăm cu-atâta dor să vii:
Dar nimeni, nimeni mai cu dor ca mine!

Şi ce-mi aduci tu, care pe câmpii
Pui flori, şi cerului dai zări senine,
Şi cântec lucitor, şi unde line
Izvorului, ce daruri tu-mi îmbii?*

Ce vis cerca-va de istov s-alinte*
Un suflet amăgit de-atâtea ori?
O, dac-aş şti că visul iarăşi minte!...

Atuncea poate-aş rămânea cuminte
Şi m-aş uita cu ochi nepăsători
La iarba care creşte pe morminte...

(Şt.O. Iosif, ***Primăverii***)

**a îmbia* – a oferi, a propune
**(de) istov* – cu totul, complet

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Numeşte câte un sinonim contextual pentru cuvintele: *bucurii*, *line*, *minte*.
2. (6p.) Explică un rol al utilizării cratimei în structura *ce-mi* („*şi* <u>*ce-mi*</u> *aduci tu*").
3. (6p.) Transcrie, din textul dat, o metaforă, un epitet şi o personificare.
4. (6p.) Identifică, în textul de mai sus, un vers din care reiese adresarea directă a eului poetic către primăvară.
5. (6p.) Explică, în maximum cinci rânduri, semnificaţia versurilor: *Toţi te-aşteptăm cu-atâta dor să vii:/ Dar nimeni, nimeni mai cu dor ca mine!*

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 de rânduri, în care să prezinţi semnificaţia titlului poeziei ***Primăverii*** de Ştefan Octavian Iosif, prin raportare la conţinutul textului citat.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să ilustrezi relaţia dintre titlu şi conţinutul textului liric;
- (4p.) să evidenţiezi două mijloace artistice prin care este susţinută ideea sugerată de titlu;
- (2p.) să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

<u>**SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)**</u>

Citeşte cu atenţie textul următor:

<u>Fiecare</u> loc de pe pământ are atracţiile sale, dar Peru e, fără îndoială, o ţară privilegiată pentru moştenirea naturală, culturală şi umană. Peru a dat umanităţii o civilizaţie incredibilă prin Imperiul Inca. Acest imperiu vast din Munţii Anzi a fost creat de către incaşi, un popor băştinaş american, începând din secolul al XV-lea, până în secolul al XVI-lea, când a fost cucerit de spanioli.

Centrul politic era situat în Peru de astăzi, dar era mult extins înspre Pacific şi bazinul Amazonului. La nord, se întindea din Cuzco până în

Columbia, iar la sud până în Chile şi Argentina, cuprinzând părţi din aceste ţări de azi. În acest vast teritoriu, incaşii au construit o bogată şi complexă civilizaţie, cuprinzând peste 9 milioane de oameni.

(Adina Colcer, ***Marele Imperiu Inca***,
în revista „Universul meu")

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - numele imperiului prin care Peru a dat lumii o civilizaţie excepţională;
   - numărul de locuitori pe care-i cuprindea civilizaţia.
2. (4p.) Selectează, din text, două afirmaţii referitoare la Peru.
3. (4p.) Transcrie, din text, un verb de conjugarea a III-a şi un verb de conjugarea a IV-a.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerinţă.
   Cuvântul subliniat din enunţul: *Acest imperiu vast din Munţii Anzi a fost creat de către incaşi* are funcţia sintactică de:
   a) predicat nominal;
   b) nume predicativ;
   c) predicat verbal.
5. (4p.) Stabileşte valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *fiecare*, *iar*.
6. (4p) Precizează felul subordonatei care se obţine prin expansiunea verbului *cuprinzând*, din ultimul rând al fragmentului citat.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să realizezi o descriere literară a unui colţ de natură despre care se aminteşte în textul dat.

În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să prezinţi două însuşiri particulare ale colţului de natură, prin folosirea unui limbaj figurat (imagini artistice, figuri de stil, cuvinte cu sens figurat);
- (4p.) să-ţi exprimi impresiile în legătură cu peisajul descris;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 4

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Alături cu seminarul, o casă veche boierească... De la ferestrele şi de pe pridvorul din spatele ei, se vedea peste zid în curtea de recreaţie a şcolii. Odată, într-o zi de sărbătoare, Niţă se plimba singur prin curte, cu o carte în mână: rămăsese în şcoală să se pregătească de examenele apropiate. Era o dogmă încâlcită: el ocolea curtea repetând pe de rost cu cartea-nchisă-n mână. Anevoie se puteau ţine minte aşa fraze torturante... Deschise iar cartea...*

Trecând prin dreptul zidului, seminaristul tresări; un ghemotoc de hârtie îl lovi pe mână şi, alunecând peste cartea deschisă, sări cât colo înaintea lui. Niţă se opri pe loc... Neapărat iar o glumă a vreunui camarad... un miez de pâine muiat în cerneală... sau cine ştie ce.

Se uită-mprejur... în curtea şcolii, nimeni... Lovitura venise dinspre casele de-alături... Ridică ochii în sus şi văzu la cea mai apropiată fereastră vecină, care era deschisă, perdelele mişcându-se ca şi cum ar fi fost cineva ascuns îndărăt... Ce-o fi?

Să vedem... Seminaristul s-aplecă şi luă ghemotocul: era ceva înfăşurat înăuntru... Voi să-l desfacă. O înţepătură... Un ac cu gămălie! Ce păcăleală proastă! Supărat, trânti ghemotocul şi începu să şteargă degetul împuns în vârful căruia, după fiece storsătură, creştea repede la loc o mărgea mare roşie.

Ghemotocul izbit cu necaz în pământ se desfăcu... Între cutele lui, o floare!... Cu mirare şi cu mai multă luare aminte ca-ntâia oară, el ridică binişor hârtia... în adevăr, era o garoafă – ca sângele ce-i curgea din deget – ruptă de curând...

(I.L. Caragiale, ***Păcat***)

**dogmă* – învăţătură, teză fundamentală a unei religii

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Scrie doi termeni din familia lexicală a cuvântului *şcoală.*
2. (6p.) Menţionează un rol al utilizării punctelor de suspensie în structura *Să vedem...*
3. (6p.) Transcrie, din textul dat, trei structuri specifice descrierii, care să conţină perechea substantiv-adjectiv.
4. (6p.) Extrage, din text, o metaforă şi o comparaţie.
5. (6p.) Numeşte două trăsături care fac posibilă încadrarea fragmentului de text în genul epic.

B. **(12p.)** Redactează, în maximum 10 rânduri, *rezumatul* textului citat (I.L. Caragiale, ***Păcat***), respectând regulile de alcătuire specifice acestui tip de compunere.

În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să respecţi fidelitatea faţă de textul dat;
- (4p.) să respecţi convenţiile specifice rezumatului;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Deşi au vârstele cuprinse între 17 şi 19 ani, membrii trupei Tokio Hotel au ajuns în fruntea clasamentelor germane şi nu numai. Se pare că norocul le-a surâs de la început, căci încă de la primul lor single, „Through the Monsoon", au atras ca un magnet un număr mare de fani, mai ales din rândul adolescentelor. Acest noroc al începătorului le-a adus şi un număr mare de premii, în special la categoria „Best Newcomer".*

Fraţii gemeni Bill şi Tom Kaulitz şi-au început activitatea muzicală încă de la vârsta de 9 ani. Ei au început să cânte în mici spectacole pentru copiii din oraşul lor natal, Magdeburg. Aşa s-au întâlnit, în 2001, în cadrul unui spectacol, cu Gustav Schäfer şi Georg Listing. Gustul lor comun pentru muzică a făcut să se reunească într-o trupă muzicală.

Cu un asemenea debut, suntem siguri că trupa Tokio Hotel se va bucura de o carieră muzicală strălucită, încununată de multe premii naţionale şi internaţionale.

(Adina Colcer, ***Tokio Hotel, cea mai cunoscută trupă germană a momentului***, în revista „Universul meu")

**single* – disc care conţine câte o singură piesă pe fiecare faţă

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - primul single al trupei Tokio Hotel;
   - vârsta la care şi-au început fraţii Bill şi Tom Kaulitz activitatea muzicală.
2. (4p.) Selectează două structuri/ grupuri de cuvinte care indică debutul strălucit al trupei.
3. (4p.) Precizează valoarea morfologică a verbului *suntem* din structura *suntem siguri*.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerinţă.
   Propoziţia subordonată din fraza: *Se pare că norocul le-a surâs de la început* este o propoziţie subordonată:
   a) completivă directă;
   b) atributivă;
   c) subiectivă.
5. (4p.) Precizează valoarea morfologică şi funcţia sintactică a cuvintelor subliniate în text: *le*, *muzicală*.
6. (4p.) Contrage propoziţia subordonată existentă în fraza, *Ei au început să cânte în mici spectacole pentru copiii din oraşul lor natal, Magdeburg*, în partea de propoziţie corespunzătoare. Precizeaz-o!

B. **(12p.)** Redactează o compunere descriptivă de tip portret, de 10-15 rânduri, în care să prezinţi formaţia ta muzicală favorită.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să realizezi descrierea formaţiei muzicale favorite;
- (4p.) să prezinţi impresiile/ sentimentele pe care le ai atunci când asculţi formaţia;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 5

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Desprins din stemă parcă, spre depărtări senine,
Un corb bătrân și-ntinde puternic negrul zbor,
Și-n liniștea adâncă, din când în când, ușor,
Din ulmi cad frunze moarte, rotind în clipe line.*

Dar, ca odinioară, de ce azi nu mai vine
Domnița să privească, din 'naltul foișor,*
Cum soarele-asfințește, împurpurând de dor*
Zăvoaiele umbroase de-o tristă vrajă pline,*

Când se oglindă-n ape murindele văpăi,*
Și blând văzduhul cerne cenușă peste văi –
De ce nu mai răsare zâmbind în faptul serii?

– Nu, căci de mult ea doarme în ruinatul schit,*
De taină-îmbălsămată, și florile uitării
Îi troienesc posace mormântul părăsit.

(Mateiu Caragiale, ***La Argeș***)

**ulm* – arbore cu scoarța netedă și cu lemn tare
**foișor* – terasă deschisă, cu acoperișul susținut de stâlpi sau de coloane
**împurpura* – a înroși
**zăvoi* – pădurice pe malul unei ape
**văpaie* – flacără mare
**schit* – mănăstire mică, izolată

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (6p.) Scrie câte un antonim pentru fiecare dintre cuvintele: *senine*, *bătrân*, *odinioară*.
2. (6p.) Indică un rol al utilizării apostrofului în structura *din 'naltul foișor*.
3. (6p.) Extrage, din text, o imagine vizuală și o imagine auditivă.

4. (6p.) Identifică o structură/ un vers care să dovedească faptul că momentul surprins în poezie este asfinţitul.
5. (6p.) Explică, în maximum 5 rânduri, semnificaţia celei de-a doua strofe a poeziei.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 de rânduri, în care să motivezi faptul că poezia citată (Mateiu Caragiale, ***La Argeş***) aparţine unei opere lirice/ genului liric.
În compunerea ta, trebuie:
- (2p.) să precizezi două trăsături/ caracteristici ale genului liric;
- (2p.) să exemplifici aceste trăsături/ caracteristici pe baza textului citat;
- (4p.) să evidenţiezi rolul a două mijloace artistice în sugerarea mesajului poetic, aşa cum se conturează în fragmentul de mai sus;
- (2p.) să ai un conţinut şi un stil adecvate cerinţei date;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Niciun alt animal nu stârneşte imaginaţia omului la fel de mult ca felinele. Fascinaţia pentru feline este un amestec de spaimă primitivă şi respect profund. Până la inventarea armelor, strămoşii noştri erau o pradă uşoară pentru feline. În sălbăticie şi chiar într-o grădină zoologică, încă înregistrăm prezenţa unei feline cu prudenţă, uneori chiar cu panică.

Cultul felinelor străbate istoria şi geografia. Soldatul roman Marc Antoniu conducea un car de luptă tras de lei. În mormântul faraonului egiptean Tutankhamon s-a găsit o mantie din piele de leopard, împodobită cu stele de aur. Indienii din America de Sud spun că Pământul călătoreşte prin spaţiu pe spatele unui jaguar înaripat. Suntem copleşiţi de spaimă în prezenţa prădătorului perfect – emblema puterii şi a morţii. În junglă – şi oriunde altundeva – leul şi tribul său sunt regii.

(Cathy Newman, ***Felinele – capodoperele naturii***,
în revista „National Geographic")

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:
1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - momentul până la care înaintaşii noştri erau o pradă uşoară pentru feline;
   - locul în care a fost descoperită o mantie din piele de leopard.
2. (4p.) Selectează, din text, două enunţuri care ilustrează relaţia dintre om şi feline.

3. (4p.) Extrage, din text, un atribut substantival prepozițional și un atribut adjectival.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.
Prin expansiunea cuvântului subliniat din enunțul: *În sălbăticie, și chiar într-o grădină zoologică, încă înregistrăm prezența unei feline cu prudență, uneori chiar cu panică* se obține o propoziție subordonată:
   a) completivă directă;
   b) completivă indirectă;
   c) subiectivă.
5. (4p.) Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *niciun*, *uneori*.
6. (4p.) Construiește o frază alcătuită din două propoziții care să conțină și o subordonată predicativă, introdusă prin *că*.

B. **(12p.)** Redactează o compunere narativă, de 10-15 rânduri, în care să povestești o întâmplare fantastică prin care a trecut Norocel, un pui de leu care s-a rătăcit prin savană.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să prezinți, pe scurt, întâmplarea prin care a trecut Norocel;
- (4p.) să-ți exprimi opinia despre această întâmplare;
- (2p.) să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 6

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

După un surghiun de doi ani, revedeam Berlinul. Am de Berlin mare slăbiciune; nici împrejurări foarte triste nu m-au împiedicat să-l revăd cu plăcere. L-am regăsit cum îl lăsasem: tot numai flori. Aşa frumos chiar ca în acel început de iunie nu-mi păruse totuşi niciodată.*

Ca să-l vântur, însă, şi să-l colind ca odinioară, nu mai mergea. Oboseam repede şi oboseala putea înlesni reivirea boalei. M-am resemnat, dar câtăva vreme am stat pe acasă, jertfă de care mă despăgubea, în parte, frumuseţea muzicei vechi ce se făcea la noi de dimineaţa până seara. Năpădit de o dulce aromeală, îmi lăsam visările să nască şi să se topească în voie în noianul* de armonii sublime, uitându-mă pe fereastră, cu ochii pe jumătate închişi, cum unduiau curcubeuri în pulberea fluidă a fântânii din larga piaţă-grădină. Lina boare* a asfinţitului legăna ciucurii purpurii* ai trandafirilor agăţaţi pe terasa casei din faţă, purtându-le mireasma până la mine. <u>Seara da însufleţire umbrelor, în oglinzi, tainic, treceau fiori</u>. Acesta era ceasul pe care-l aşteptam, ca să admir colţul cel mai frumos al pieţei — un petec de pădure rămas neatins în plin oraş — câţiva bătrâni copaci frunzoşi şi sumbri, vrednici să slujească de izvod* celor mai cu faimă meşteri ai zugrăvelii.*

(Mateiu Caragiale, ***Remember***)

**surghiun* – pribegie, înstrăinare
**înlesni* – a uşura
**noian* – mulţime
**boare* – adiere plăcută de vânt
**purpuriu* – roşu-închis
**izvod* – model

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Extrage, din text, două cuvinte folosite cu sens figurat.
2. (6p.) Desparte în silabe cuvintele: *slăbiciune*, *triste*, *niciodată*.
3. (6p.) Precizează două mărci lexico-gramaticale prin care se evidenţiază prezenţa naratorului-personaj în text.

4. (6p.) Selectează două figuri de stil distincte, remarcate în fragmentul citat.
5. (6p.) Explică, în maximum 5 rânduri, semnificația fragmentului: *Seara da însuflețire umbrelor, în oglinzi, tainic, treceau fiori.*

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 de rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre semnificațiile fragmentului citat/ despre mesajul transmis prin descrierea Berlinului (Mateiu Caragiale, ***Remember***).
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să formulezi o opinie despre mesajul fragmentului dat;
- (4p.) să susții opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
- (2p.) să ai un conținut adecvat cerinței;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

De mai multe ori, am ajuns pe creasta principală a munților Retezat, care oferă o priveliște încântătoare. M-am abătut, adesea, de o parte și de alta a crestei, am pătruns chiar în cotloanele căldărilor glaciare*. Pe timp de vară, munții sunt cu adevărat primitori, cu vegetație abundentă, care ți se întinde în fața ochilor, sub cerul senin și soarele mângâietor.*

Dar, de data aceasta, am pășit pentru prima oară pe teritoriul Porților Închise, cu totul impresionant pe timp de iarnă.

(Alin Totorean, ***Aventură de iarnă în Retezat***, în revista „Terra Magazin")

**cotlon* – loc ferit, neumblat;
**glaciar* – provenit din topirea ghețarilor.

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:
1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - revista din care a fost selectat fragmentul;
   - imaginea munților pe timp de vară.
2. (4p.) Selectează două structuri/ grupuri de cuvinte care reprezintă repere spațiale.
3. (4p.) Extrage, din text, un pronume relativ și o conjuncție coordonatoare.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.

Propoziția subordonată din fraza: *Am ajuns pe creasta principală a munților Retezat, care oferă o priveliște încântătoare* este o propoziție:
a) atributivă;
b) circumstanțială de loc;
c) predicativă.

5. (4p.) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în text: *adesea*, *ochilor*.
6. (4p.) Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care verbul *a ajunge* să fie regent pentru o propoziție subordonată subiectivă.

B. **(12p.)** Redactează o compunere descriptivă, de 10-15 rânduri, în care să-ți imaginezi un peisaj din Munții Retezat, despre care se amintește în fragmentul citat.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să prezinți două însușiri particulare ale peisajului, prin folosirea unui limbaj figurat (imagini artistice, figuri de stil, cuvinte cu sens figurat);
- (4p.) să-ți exprimi impresiile în legătură cu peisajul descris;
- (2p.) să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 7

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

<u>**SUBIECTUL I (42 de puncte)**</u>

Citește cu atenție textul următor:

Mai sunt încă roze — mai sunt,*
Și tot parfumate și ele,
Așa cum au fost și acele
Când ceru-l credeam pe pământ.

Pe-atunci eram falnic avânt...
Priveam, dintre oameni, spre stele;
Mai sunt încă roze — mai sunt,
Şi tot parfumate şi ele.

Zadarnic al vieţii cuvânt
A stins bucuriile mele,
Mereu, când zâmbesc, uit şi cânt,
În ciuda cercărilor grele,*
Mai sunt încă roze — mai sunt.

(Alexandru Macedonski,
Rondelul rozelor de august)

**roză* – trandafir;
**cercare* – suferinţă, durere.

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Extrage, din text, un cuvânt monosilabic şi un cuvânt bisilabic.
2. (6p.) Construieşte un enunţ cu omonimul cuvântului *mai,* din poezie.
3. (6p.) Identifică, în text, o imagine vizuală şi o imagine auditivă.
4. (6p.) Numeşte tipul de rimă utilizat în prima strofă a poeziei.
5. (6p.) Explică, în maximum 5 rânduri, rolul întrebuinţării verbelor la timpul imperfect în a doua strofă a poeziei.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 de rânduri, în care să-ţi exprimi opinia despre mesajul transmis sau despre o semnificaţie a textului citat (Alexandru Macedonski, ***Rondelul rozelor de august***).
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să formulezi o opinie despre mesajul fragmentului dat;
- (4p.) să susţii opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat cerinţei;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Cel mai vechi oraş al ţării este una dintre cele mai căutate destinaţii turistice din lume. Cape Town e ultima oază a Africii de Sud albe, una care inspiră linişte şi siguranţă, o alternativă la efervescenţa neagră din Johannesburg.

Primul lucru pe care-l vezi, când vii spre Cape Town dinspre ocean, este Table Mountain. Obişnuit cu vârfurile ascuţite din Bucegi sau Făgăraş,

te uiți ciudat la acest munte turtit și plat ca o masă de bucătărie, comparație din care i se trage și numele. Chiar dacă nu e foarte înalt, are doar 1.086 m, Table Mountain e vizibil de la 200 de km din larg, dar, din cauza vremii de la Cape Town, care se schimbă la fiecare câteva ore, partea de sus a sa este de multe ori acoperită de nori, un fel de „față de masă" asemănătoare cu cea de pe muntele Fuji din Japonia.

Sud-africanii obișnuiesc să spună că, de pe Table Mountain, dacă te uiți spre Polul Sud, poți să observi curbura Pământului. Dar, ca să ajungi să admiri „cea mai frumoasă panoramă din lume", trebuie să ai noroc și ambiție.

Nu poți face întotdeauna ascensiunea, din cauza norilor și a vântului care mătură acoperișul neted al bătrânului munte, iar, pentru a prinde un loc în telecabina veche de 80 de ani, care se rotește în timp ce urcă, trebuie să stai la o coadă de sute de persoane, ce poate dura și câteva ore, și să plătești 160 de rând, adică vreo 50 de lei. Sus, te simți ca pe acoperișul lumii.

(Radu Drăguț, ***Cape Town, insula albă a Africii de Sud***,
în ziarul „Adevărul")

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - ziarul din care a fost selectat fragmentul;
   - înălțimea pe care o are Table Mountain.
2. (4p.) Precizează trei toponime (nume proprii de locuri) identificate în fragment.
3. (4p.) Numește gradul de comparație la care se află primul adjectiv din textul citat.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.
   Propoziția subordonată din fraza: *Primul lucru pe care-l vezi este Table Mountain* este o propoziție subordonată:
   a) completivă indirectă;
   b) atributivă;
   c) subiectivă.
5. (4p.) Precizează funcția sintactică și modul următoarelor verbe subliniate în text: *se schimbă*, *face*.
6. (4p.) Construiește un enunț în care substantivul *munte* să îndeplinească funcția sintactică de nume predicativ.

B. **(12p.)** Redactează o compunere narativă, de 10-15 rânduri, în care să îți împărtășești amintirile legate de o excursie la Cape Town, valorificând și informațiile din textul dat.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să prezinți detaliat faptele/ întâmplările petrecute în spațiul african;

- (4p.) să valorifici secvenţele din text care prezintă oraşul;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 8

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Şi, când mi se păru că palatul se şterge de pe faţa pământului, o rupsei la fugă îndărăt, căci ce m-aş fi făcut în aşa pustietate? Şi de ce goneam, de ce palatul se ridica uşor din grădinile fumurii.

Lacul e roşu ca sângele. Apune soarele. Mă rezemai de-o salcie scorburoasă şi începui să mă gândesc. Mi-e foame. Ce să mănânc? Mă uitai în apă. Văzui până în fund. În aer, nicio pasăre, în apă, niciun peşte.

Să sar zidurile grădinii ca să fur portocale? Dacă m-oi întâlni cu ea, cu umbra pe care o văzusem intrând, la miezul nopţii, în curtea palatului? Şi zidurile sunt aşa de înalte...

Stele nu răsar. Nici luna. Şi nu e pic de nor. Ce fel de cer se întinde pe deasupra acestui palat adormit? Unde sunt? De frică, mă hotărâi să mă duc pân' la porţile mari şi să bat în ele. Dibuind zidul, ocolii grădina şi ajunsei în dreptul porţilor.

Să bat sau nu? Dar dacă îmi va deschide ea, umbra pe care o văzusem intrând la miezul nopţii?

Întorsei capul. Din întuneric, se desfăcură o mulţime de idoli uşurei, care goneau în văzduhul de cerneală. Atunci, izbii cu pumnul în porţi. Porţile sunară. Sunetul se duse departe, departe, şi, în toate uşile palatului, mi se păru că aud lovitura mea...

– Cine e? Ah! ce glas!

– Cine e?

– Eu.

– *Cine, tu?*
– *Nu ştiu.*
– *Cine te-a trimis?*
– *Nimeni.*
– *Ce cauţi?*
– *Nimic.*
– *Ce vrei?*

(Barbu Ştefănescu Delavrancea, ***Departe, departe***)

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Identifică, în text, trei cuvinte care aparţin câmpului lexical al spaţiului cosmic.
2. (6p.) Motivează scrierea cu doi *i* a adjectivului *fumurii.*
3. (6p.) Formulează, într-o singură propoziţie, motivul pentru care se teme naratorul-personaj.
4. (6p.) Explică, în maximum 5 rânduri, enunţul: *Lacul e roşu ca sângele.*
5. (6p.) Numeşte două moduri de expunere identificate în fragmentul de mai sus.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 de rânduri, în care să prezinţi semnificaţia titlului textului ***Departe, departe*** de Barbu Ştefănescu Delavrancea, prin raportare la conţinutul textului citat.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să ilustrezi relaţia dintre titlu şi conţinutul textului epic;
- (4p.) să evidenţiezi două mijloace artistice prin care este susţinută ideea sugerată de titlu;
- (2p.) să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Aflată în topul staţiunilor de lux, Zermatt îi atrage nu doar pe turiştii cu buzunarele pline, ci şi pe amatorii de ascensiuni montane. Situarea ei la poalele Matterhornului, cel mai renumit vârf din Elveţia (4478 m), îi conferă acest avantaj. În inima Alpilor, în regiunea Valais din sudul ţării, la o altitudine de 1620 m, orăşelul staţiune Zermatt afişează forfotă, indiferent de anotimp. Iarna, pasionaţii de schi sosesc aici, iar vara îşi fac apariţia iubitorii de drumeţii. Circulaţia maşinilor nu este permisă, ele trebuie lăsate în localitatea învecinată, Täsch, la 5 km distanţă, ceea ce exclude o importantă sursă de poluare. Imediat ce cobori pe peron, îţi dai seama câtă curăţenie domneşte pe străzile staţiunii. Vei remarca la tot pasul steaguri cu

stema orașului, precum și jardiniere cu flori la balcoanele hotelurilor și cabanelor. Magazinele și tarabele cu suveniruri, vitrinele cu echipament și restaurantele forfotesc de turiști veniți din toate colțurile lumii.*

(Adina Baranovschi, ***Stațiunile Elveției. Turism la înălțime***, în revista „Terra Magazin")

**jardinieră* – etajeră pe care se țin ghivece cu plante ornamentale

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - cel mai renumit vârf din Elveția;
   - altitudinea la care se află orășelul-stațiune Zermatt.
2. (4p.) Selectează două structuri/ grupuri de cuvinte care fac referire la turiștii orășelului-stațiune.
3. (4p.) Precizează felul subordonatei din fraza: *Îți dai seama câtă curățenie domnește pe străzile stațiunii.*
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.
   Cuvântul subliniat din enunțul: *Iarna, pasionații <u>de schi</u> sosesc aici* are funcția sintactică de:
   a) nume predicativ;
   b) complement indirect;
   c) atribut substantival prepozițional.
5. (4p.) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în text: *ei*, *cobori*.
6. (4p.) Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe și o subordonată atributivă, care să aibă ca termen regent substantivul *oraș*.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să îți exprimi opinia despre *orășelul-stațiune Zermatt*, descris în fragmentul citat, ca posibilă destinație de vacanță.

În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să-ți prezinți opinia despre *orășelul-stațiune Zermatt* ca opțiune de vacanță;
- (4p.) să valorifici descrierea orășelului, din fragmentul citat;
- (2p.) să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 9

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Abia ne-am revăzut o clipă
Şi iar ne-a despărţit talazul,*
Pândea din umbră nenorocul,
Când tu-mi încolăceai grumazul.

Dar revederea noastră mută
A fost de-ajuns ca să-nfiripe
Un înţeles de-o viaţă-ntreagă,
În fâlfâirea unei clipe.

Mi s-a părut că-n largul mării,
În noaptea neagră şi afundă,
Văd, la lumina unui fulger,
O luntre care se cufundă.*

(Octavian Goga, ***O clipă***)

**talaz* – val mare, stârnit de furtuni pe mări sau pe oceane
**luntre* – barcă

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Extrage, din text, două cuvinte care fac parte din aceeaşi familie lexicală.
2. (6p.) Construieşte un enunţ cu omofonul cuvântului *ne-am*.
3. (6p.) Transcrie, din text, două cuvinte/ structuri aflate în antiteză.
4. (6p.) Identifică, în text, două mărci lexico-gramaticale prin care se evidenţiază prezenţa eului liric în text.
5. (6p.) Prezintă, în maximum 5 rânduri, semnificaţia titlului poeziei date.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 de rânduri, în care să-ţi exprimi opinia despre mesajul transmis sau despre o semnificaţie a textului citat (Octavian Goga, ***O clipă***), susţinută prin argumente adecvate.

În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să formulezi o opinie despre mesajul fragmentului dat;
- (4p.) să susţii opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat cerinţei;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Aflat pentru întâia dată la Paris, singur, faţă în faţă cu marele oraş, pregătit să-l înfrunţi, hotărât să-i descoperi misterele, poţi fi cuprins de o senzaţie stranie, paradoxală chiar: totul îţi este absolut străin, dar, în acelaşi timp, teribil de cunoscut. Totul este simplu, dar şi complicat, totodată. Trăieşti o stare de euforie*, dar şi de teamă, deopotrivă – nu ştii dacă vei reuşi să te descurci, dacă îţi ajunge timpul, dacă n-ai scăpat ceva important. O stare aproape imposibil de descris în cuvinte...* [...]

Turnul Eiffel, edificiu care nu mai are nevoie de nicio prezentare. Ceea ce este însă greu de cuprins în cuvinte şi merită trăit este senzaţia pe care o încerci odată aflat în vârf; un amestec de libertate, împlinire, măreţie, dar şi o stare de calm, de tăcere, pace interioară (în ciuda forfotei sutelor de turişti cu care împarţi cei câţiva metri pătraţi), sentiment pe care, indubitabil, doar înălţimile ţi-l pot induce.

(Carmen Babia, ***Vacanţă la... Paris***,
în revista „Vacanţe & Călătorii")

**paradoxal* – de neînţeles, lipsit de sens
**euforie* – stare de fericire

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - titlul articolului;
   - numele turnului despre care se aminteşte în fragment.
2. (4p.) Selectează două structuri/ grupuri de cuvinte care surprind sentimentele trăite în vârful turnului.
3. (4p.) Extrage, din text, două substantive aflate în cazuri diferite. Precizează-le!
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerinţă.
   Propoziţia subliniată, *să-l înfrunţi*, este o propoziţie subordonată:
   a) subiectivă;
   b) completivă indirectă;
   c) circumstanţială de mod.

5. (4p.) Identifică, în text, un adjectiv pronominal negativ şi un numeral ordinal şi precizează-le funcţia sintactică.
6. (4p.) Construieşte o frază alcătuită din două propoziţii, în care să existe şi o subordonată circumstanţială de mod.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să realizezi o descriere imaginară a panoramei oraşului Paris, văzută din vârful turnului prezentat în fragmentul citat.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să realizezi o descriere imaginară a panoramei oraşului Paris, văzută din vârful turnului prezentat în fragmentul citat;
- (4p.) să exprimi impresiile în legătură cu panorama descrisă;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 10

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Supt lumina trandafirie a unui blând apus de soare, pământul pare adâncit într-o odihnă neclintită: frunzele aţipesc, pregătindu-se pentru tihnitul somn al nopţii; în depărtări, miriştele scânteiază singuratice, ca nişte ţesături de fir; iazul îşi aşterne faţa umedă, sorbind, până în adânc, din lumina asfinţitului. Din jos, din văi, răsună talanca*; iar pe deal, în vii, doineşte fluierul. În aer, un popor întreg de rândunele se pregăteşte de plecare; s-au adunat rând pe rând de prin părţile acestea, şi, de bucurie, în zbor nebun, străbat văsduhul ca nişte săgeţi. Atrase de întinsul sclipitor al iazului, ele se lasă deasupra lui, ca o perdea, apoi, răzleţindu-se în ciripiri ascuţite, se avântă cu toatele înspre păduricea de sălcii; ascunzându-se, rătăcesc prin frunzişul răcoros, apoi o iau de-a lungul miriştilor şi iar se întorc în bătaia lină a aripelor.*

De după deal, vine în zbor rotat un uliu. Pasărea de pradă pare că nu ia în seamă mulţimea păsărelelor călătoare. Ele îl zăresc; un strigăt de îmbărbătare şi stolul întreg năvăleşte la luptă. Uliul ocoleşte iscusit prin aer şi piere cu repeziciunea fulgerului dincolo de deal. A scăpat! Rândunelele, vesele de această fugă, plutesc sus, crezând că l-or mai vedea; zarea rămâne însă limpede, şi dânsele se întorc obosite, de se înşiră pe vârful şurelor de paie...

(Emil Gârleanu, ***Puişorii***)

**iaz* – lac mic, format în albia unui râu, prin adunarea apei într-o adâncitură de teren
**talangă* – clopot care se atârnă la gâtul vitelor

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Transcrie, din primul paragraf al textului, un cuvânt derivat şi un cuvânt obţinut prin schimbarea valorii gramaticale (conversiune).
2. (6p.) Precizează numărul de sunete şi de litere din cuvântul *fulgerului*.
3. (6p.) Extrage, din textul de mai sus, trei cuvinte utilizate cu sens figurat.
4. (6p.) Selectează, din text, un grup de cuvinte care arată momentul în care se desfăşoară acţiunea.
5. (6p.) Identifică o metaforă care ţi-a plăcut mai mult şi explic-o în maximum 5 rânduri.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 de rânduri, în care să demonstrezi faptul că fragmentul de text ***Puişorii*** de Emil Gârleanu îşi fixează, ca mod principal de expunere, *descrierea*.

În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să precizezi două trăsături specifice acestui mod de expunere, identificate în text;
- (4p.) să numeşti două figuri de stil/ imagini artistice diferite, la alegere, şi să explici rolul lor în transmiterea mesajului;
- (2p.) să ai un conţinut şi un stil adecvate cerinţei date;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Marea senzaţie cu care a debutat anul 2010 a fost, fără îndoială, ceremonia de inaugurare a celei mai înalte structuri pe care omul a reuşit să o înalţe până în prezent, Burj Dubai, un colos de 828 de metri înălţime şi 160 de etaje. Clădirea face parte dintr-un megaproiect de dezvoltare, care cuprinde peste 30000 de spaţii de locuit, nouă hoteluri, trei hectare de spaţii pentru parcare, cel puţin nouăsprezece zgârie-nori rezidenţiali, un mall şi*

lacul artificial Burj Khalifa, de peste douăsprezece hectare. Pentru realizarea proiectului, a fost elaborat un plan guvernamental, marea ambiție a șeicului Mohamed bin Rashid al Maktoum fiind aceea de a plasa, definitiv, Dubaiul pe harta locurilor cu adevărat senzaționale de pe Terra.*

(Ion Cutcunel, ***Burj Khalifa. Turnul recordurilor***,
în revista „Terra Magazin")

**colos* – obiect de proporții foarte mari
**șeic* – șef al unei comunități religioase la musulmani

A. (24p.) Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - înălțimea structurii Burj Dubai;
   - numărul hotelurilor pe care le cuprinde clădirea.
2. (4p.) Selectează o structură/ grup de cuvinte care face referire la motivul construcției structurii Burj Dubai.
3. (4p.) Extrage, din text, un articol nehotărât și un numeral cu valoare adjectivală.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.
   Cuvântul subliniat din enunțul: *Pentru realizarea proiectului, a fost elaborat un plan guvernamental* are funcția sintactică de:
   a) predicat verbal;
   b) predicat nominal;
   c) nume predicativ.
5. (4p.) Precizează modul verbelor subliniate în text: *a debutat, a plasa.*
6. (4p.) Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe și o subordonată circumstanțială de loc, care să aibă ca termen regent verbul *a plasa.*

B. (12p.) Redactează o compunere narativă, de 10-15 rânduri, în care să prezinți o zi petrecută în clădirea Burj Dubai, descrisă în fragmentul citat.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să prezinți o zi petrecută în clădirea Burj Dubai;
- (4p.) să-ți exprimi impresiile/ sentimentele stârnite de acest spațiu;
- (2p.) să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 11

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

O fâşie nesfârşită
Dintr-o pânză pare calea,
Printre holde rătăcită.*
Toată culmea-i adormită,
Toată valea.

Liniştea-i deplin stăpână
Peste câmpii arşi de soare,
Lunca-i goală: la fântână,
E pustiu; şi nu se-ngână
Nicio boare.*

Numai zumzetul de-albine,
Fără-ncepere şi-adaos,
Curge-ntruna, parcă vine
Din adâncul firii pline
De repaos.

(George Coşbuc, ***În miezul verii***)

**holdă* – câmp semănat cu acelaşi fel de plante
**boare* – adiere plăcută de vânt

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Extrage, din text, două cuvinte ce aparţin câmpului lexical (semantic) al naturii.
2. (6p.) Explică rolul utilizării cratimei în structura *Curge-ntruna*.
3. (6p.) Identifică, având ca suport textul dat, trei însuşiri ale naturii.
4. (6p.) Transcrie un vers care să conţină o personificare.
5. (6p.) Precizează două trăsături prin care să demonstrezi că modul principal de expunere în textul dat este descrierea.

B. (12p.) Redactează o compunere, de 15-25 de rânduri, în care să motivezi faptul că poezia citată (George Coşbuc, ***În miezul verii***) este un *pastel*.
În compunerea ta, trebuie:
- (2p.) să precizezi două trăsături/ caracteristici ale speciei literare *pastel*;
- (2p.) să exemplifici aceste trăsături/ caracteristici pe baza textului citat;
- (4p.) să evidenţiezi rolul a două mijloace artistice în sugerarea mesajului poetic, aşa cum se conturează în fragmentul de mai sus;
- (2p.) să ai un conţinut şi un stil adecvate cerinţei date;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Am rămas uimită să întâlnesc oameni care nu au ajuns încă în Vama Veche. Ei cunosc acest spaţiu doar din poveştile altora, cei care au „prins" începuturile sau cei care au venit ulterior aici, când izolarea începuse deja să fie înfrântă. M-am întrebat cum vor percepe ei Vama de astăzi, care s-a îndepărtat atât de mult de prima ei tinereţe.

Odinioară un loc aflat la extrema Litoralului, Vama a devenit ea însăşi, astăzi, un spaţiu al extremelor. Conul de atenţie în care a intrat prin mişcarea „Salvaţi Vama Veche" a transformat-o, de fapt, într-o destinaţie la modă. Corturile se pot depune în continuare pe plajă, dar alături s-au ridicat (şi vor rămâne pentru totdeauna în peisaj) hoteluri şi pensiuni care oferă paturi confortabile şi apă caldă. Rock-ul este muzica de suflet la cele mai multe terase de pe plajă, dar au apărut şi cluburi în care se ascultă salsa sau tonete cu sandvişuri, de unde răzbate hip-hopul... [...]

Chiar dacă se recunoaşte în unanimitate că „nu mai este ce-a fost", mica localitate de graniţă continuă să-i atragă, de la 1 mai până târziu în septembrie, pe căutătorii unui alt fel de litoral.

(Ema Cojocaru, ***Vama Veche, spaţiul extremelor***, în revista „Vacanţe & Călătorii")

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - genul de muzică preferat la Vama Veche;
   - perioada în care Vama Veche îi atrage pe „căutătorii unui alt fel de litoral".
2. (4p.) Selectează structurile/ grupurile de cuvinte care indică posibilităţile de cazare la Vama Veche.
3. (4p.) Realizează contragerea primei propoziţii subordonate din textul citat, în partea de propoziţie corespunzătoare. Numeşte-o!

4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerinţă.
Propoziţia subordonată subliniată din fraza: *Se recunoaşte în unanimitate că „nu mai este ce-a fost"* este o propoziţie subordonată:
a) subiectivă;
b) completivă directă;
c) predicativă.
5. (4p.) Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunţul: *Odinioară un loc aflat la extrema Litoralului, Vama a devenit ea însăşi, astăzi, un spaţiu al extremelor.*
6. (4p.) Construieşte un enunţ în care substantivul *plajă* să îndeplinească funcţia sintactică de complement direct.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să descrii o zi de vacanţă ideală, petrecută la Vama Veche, valorificând informaţiile din fragmentul citat.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să descrii o zi de vacanţă ideală, petrecută la Vama Veche;
- (4p.) să valorifici elemente din fragmentul citat;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 12

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

De ce oare cu cât ceasurile, zilele şi anii se înmulţesc asupra lui, cu atâta mai mult omul se uită în urma sa, şi, din căutătură în căutătură, se opreşte cu plăcere la cele mai depărtate aduceri-aminte, aducerile-aminte ale tinereţii şi ale copilăriei? Nu-i soarele frumos şi astăzi? Păsăruicile nu

cântă tot aceleaşi cântece voioase sau jalnice? Frunzele nu au acelaşi freamăt? Pădurile nu înverzesc ca odinioară? Florile nu au acelaşi miros, câmpiile, dulcile priveliști duioase ce aveau? Mişcarea vietăţilor alinitu-s-a? Nu; dar nici un soare nu luceşte frumos, nici o floricică nu are dulce miros, nici un fluier pe coasta dealurilor nu răzbate, nimica în lumea de faţă nu are asemănare cu florile şi cu soarele zilelor văzute prin aducerea-aminte. Vântul ce bătea atunce, lacrimile ce se vărsa se uit; din zilele trecute, a rămas în închipuire un soare de-a purure cu raze strălucitoare şi un miros neşters. Are dreptate aducerea-aminte: nimică nu poate fi pentru om mai frumos decât trecutul, căci trecutul e tinereţea şi tinereţea este fericire!... fericire de a crede în toată pasărea ce zboară, fericire de a crede în frumosul şi în bunul, fericire de a nu se îndoi de cinste şi de multe, fericire de a nu gândi la nimica, de a nu şti ce este viaţa şi ce neagră prăpastie este sufletul omului...

(Alecu Russo, ***Amintiri***)

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Identifică, în text, un cuvânt format prin derivare şi unul obţinut prin schimbarea valorii gramaticale (conversiune).
2. (6p.) Numeşte felul sunetelor din cuvântul *zăreau*.
3. (6p.) Extrage, din text, o enumeraţie şi un epitet.
4. (6p.) Numeşte tema textului.
5. (6p.) Explică, în maximum 5 rânduri, sensul interogaţiei: *Nu-i soarele frumos şi astăzi?*

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 de rânduri, în care să-ţi exprimi opinia despre mesajul transmis sau despre o semnificaţie a textului citat (Alecu Russo, ***Amintiri***).

În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să formulezi o opinie despre mesajul fragmentului dat;
- (4p.) să susţii opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat cerinţei;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

<u>**SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)**</u>

Citeşte cu atenţie textul următor:

Ştiinţa a atins încă <u>un prag</u>, anticipat doar de către scriitorii de SF. Suntem, efectiv, în pragul lansării <u>câtorva</u> tehnologii pentru care calificativul „revoluţionar" nu mai este de ajuns. Sugerate de vizionarii secolelor trecute, ele vor duce la reevaluarea conceptelor actuale. Multe dintre aceste tehnologii se vor baza pe un fenomen care părea, până nu de mult, o fantezie: teleportarea.*

O echipă de cercetători de la Universitatea din Viena, condusă de profesorul Ursula Gerber, a făcut un pas clar spre punerea în practică a tehnologiei de teleportare din faimosul serial „Star Trek". Ei au reuşit o teleportare la o distanţă de 144 km, între insulele La Palma şi Tenerife, de zece ori mai mare decât la precedenta tentativă, care s-a pus în practică pe numai 13 km. Rezultatele cercetărilor au fost publicate în prestigioasa revistă ştiinţifică „Nature" [...] Evenimentul prezintă „un mare interes" pentru domenii de actualitate precum criptografia* şi teleportarea cuantică, a declarat echipa vieneză pentru agenţia AFP.*

(Teodor Niţu, ***Teleportarea, cu un pas mai aproape***, în revista „Terra Magazin")

**teleportare* – deplasarea unui obiect sau a unei fiinţe dintr-un loc în altul, fără ca obiectul sau fiinţa să parcurgă spaţiul dintre cele două poziţii
**tentativă* – încercare
**criptografie* – scriere secretă cu ajutorul unui cod de semne convenţionale

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - numele conducătorului echipei care a realizat teleportarea;
   - distanţa maximă la care a reuşit echipa să realizeze teleportarea.
2. (4p.) Scrie două domenii de actualitate pentru care evenimentul surprins în text prezintă interes.
3. (4p.) Extrage, din text, un subiect exprimat prin pronume personal şi un atribut substantival prepoziţional.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerinţă.
   În urma expansiunii cuvântului *fantezie* (*părea, până nu de mult, o <u>fantezie</u>*), se va obţine o subordonată:
   a) subiectivă;
   b) predicativă;
   c) completivă directă.
5. (4p.) Precizează valoarea morfologică şi cazul cuvintelor subliniate în text: *un prag*, *câtorva*.
6. (4p.) Alcătuieşte un enunţ în care substantivul *cercetare* să apară în cazul dativ, cu funcţia sintactică de complement indirect.

B. **(12p.)** Redactează o compunere narativă, de 10-15 rânduri, în care să prezinţi o întâmplare imaginară petrecută după ce iei decizia de a te teleporta într-un spaţiu dorit, ştiind că acest lucru este posibil.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să prezinţi o întâmplare imaginară petrecută după ce iei decizia de a te teleporta;

- (4p.) să prezinți impresiile/ sentimentele din momentul teleportării;
- (2p.) să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 13

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

„Ce bine au să meargă trebile în pădure,
Pe împăratul tigru când îl vom răsturna
Și noi vom guverna –
Zicea unei vulpi ursul – c-oricine o să jure
Că nu s-a pomenit
Un timp mai fericit".
– „Și-n ce o să stea oare
Binele acest mare?"
Îl întrebă.
„În toate,
Mai ales în dreptate:
Abuzul, tâlhăria avem să le stârpim*,*
Și legea criminală s-o îmbunătățim;
Căci pe vinovați tigrul întâi îi judeca
Ș-apoi îi sugruma".
– „Dar voi ce-o să le faceți?"
– „Noi o să-i sugrumăm
Ș-apoi să-i judecăm".

Cutare sau cutare,
Care se cred în stare
Lumea a guverna,

Dacă, din întâmplare,
Ar face încercare,
Tot astfel ar urma.
(Grigore Alexandrescu, ***Ursul şi vulpea***)

**abuz* – faptă ilegală
**a stârpi* – a face să nu mai existe, a distruge

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Extrage, din text, un cuvânt format prin compunere şi un cuvânt format prin schimbarea valorii gramaticale (conversiune).
2. (6p.) Explică utilizarea liniilor de pauză în structura – *zicea unei vulpi ursul* –.
3. (6p.) Precizează, folosindu-te de text, în ce constă noua „lege criminală", pe care o propune ursul.
4. (6p.) Numeşte modul de expunere predominant în text.
5. (6p.) Prezintă, în maximum cinci rânduri, semnificaţia titlului fabulei date.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 de rânduri, în care să-ţi exprimi opinia privind mesajul pe care îl transmite morala fabulei ***Ursul şi vulpea*** de Grigore Alexandrescu.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să formulezi o opinie despre mesajul transmis de morala fabulei;
- (4p.) să susţii opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat cerinţei;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Eveniment deosebit la acest sfârşit de săptămână la Baia Mare. Sâmbătă, 13 noiembrie, cu începere de la ora 10.30, la Hotelul Mara, va avea loc lansarea cărţii „Sfârşitul Ceauşeştilor", scrisă de Grigore Cartianu, redactor-şef la „Adevărul".

În patru luni, „Sfârşitul Ceauşeştilor" a fost vândută în peste 80.000 de exemplare, devenind vedeta autohtonă a anului 2010. Cartea are 528 de pagini, costă 14,95 lei, echivalentul a 3,5 euro, şi a stârnit deja interesul unor edituri din străinătate. A fost <u>marea</u> vedetă a Târgului de Carte Bookfest 2010, cu 2.130 de exemplare vândute, de două, trei ori mai mult decât următoarea clasată în top. Autorul s-a aflat la dispoziţia publicului timp de

cinci zile, în perioada 9-13 iunie, de dimineața până seara, acordând peste 2.000 de autografe, lucru pe care îl va face și la Baia Mare. Între orele 10.30-12.30, Grigore Cartianu va sta de vorbă cu cititorii și va acorda autografe la recepția Hotelului Mara.

(Anca Miklos, ***Grigore Cartianu lansează „Sfârșitul Ceaușeștilor" la Baia Mare***, în ziarul „Adevărul")

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - autorul cărții *Sfârșitul Ceaușeștilor*;
   - motivul pentru care cartea a devenit „*vedeta autohtonă a anului 2010*".
2. (4p.) Selectează două structuri/ grupuri de cuvinte care surprind succesul cărții *Sfârșitul Ceaușeștilor.*
3. (4p.) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în text: *marea, acordând.*
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.
   Cuvântul subliniat din enunțul: *Grigore Cartianu va sta de vorbă cu cititorii și va acorda autografe la recepția Hotelului Mara* are funcția sintactică de:
   a) atribut substantival genitival;
   b) atribut substantival prepozițional;
   c) complement indirect.
5. (4p.) Extrage, din fragmentul citat, un adjectiv pronominal demonstrativ și un verb copulativ.
6. (4p.) Alcătuiește o frază în care să existe și o propoziție subordonată completivă directă, introdusă prin adverbul relativ *când.*

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să descrii cartea ta preferată, evidențiindu-i trăsăturile care i-ar convinge și pe ceilalți să o citească.

În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să formulezi două argumente prin care să susții de ce consideri această carte ca fiind preferata ta;
- (4p.) să numești impresiile/ sentimentele avute în timpul lecturii;
- (2p.) să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 14

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Era odat-un împărat ş-avea trei fete şi erau aşa de frumoase, de la soare te puteai uita, da' la dânsele ba. Acu, cele două erau cum erau, da' cea mijlocie nici se mai povesteşte frumuseţea ei. Acu câţi feciori de-mpăraţi şi de ghinărari au cerut-o, împăratul n-a vrut să le-o deie. Acu-ntr-o seară, au venit trei tineri şi le-au cerut, da' el n-a vrut să le dea. Acu, ei au ieşit afară şi unul dintr-înşii a prins a fluiera cât s-a făcut un nor mare şi nu s-au mai văzut nici ei, nici fetele. Le-a răpit. Acu-mpăratul a scos veste-n ţară că cine-a găsi fetele le dă de nevastă. Acu-n satu cela-a-mpăratului era un om ş-avea trei flăcăi.*

Doi erau cum erau, da' unul era prost, şedea-n cenuşă şi-l chema Călin Nebunul. Ş-au zis acei doi fraţi: „Haidem şi noi să căutăm fetele-mpăratului". Da' Călin a zis: „Hai şi eu cu voi". Ş-acei doi au zis: „Hai".

Şi-mpăratul a zis că care s-a porni după fete le dă bani de cheltuială şi straie de primeneală. Acu, ei au făcut un arc ş-au zis că unde l-a zvârli, până unde-a ajunge, acolo să poposească.*

A aruncat cel mare ş-a mers vo două zile ş-a ajuns. A aruncat şi cel mijlociu şi, tot aşa, degrabă a ajuns. Da', când a aruncat Călin Nebunul, a mers trei luni de zile, zi şi noapte, şi de-abia a ajuns. Acu ei, mergând pe drum, au gătit şi cremenea şi amnaru*. De-abia au avut cu ce aţâţa oleacă de foc. Ş-au zis aşa ei înde ei că să păzească focul unul din ei cât or dormi ceilalţi doi, că, dacă s-a stinge focul, îi taie capul celui ce-a păzit dintr-înşii. Acu s-au culcat cei doi, şi cel mare a rămas să păzească.*

(Mihai Eminescu, ***Călin Nebunul***)

**ghinărar* – general
**primeneală* – schimbare a hainelor cu altele
**cremene* – varietate de piatră foarte dură care, lovită cu un obiect de oţel, produce scântei
**amnar* – bucată de oţel care, lovită de cremene, produce scântei

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (6p.) Menționează un sinonim potrivit pentru expresia subliniată *Acu-mpăratul a scos veste-n țară.*
2. (6p.) Motivează utilizarea ghilimelelor în textul dat.
3. (6p.) Scrie o metaforă care să conțină cuvântul *noapte.*
4. (6p.) Precizează două trăsături fizice și/ sau morale ale personajului Călin Nebunul, așa cum se desprind din fragmentul citat.
5. (6p.) Numește un mod de expunere identificat în fragmentul de text de mai sus.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 de rânduri, în care să demonstrezi faptul că fragmentul citat (Mihai Eminescu, ***Călin Nebunul***) se încadrează în specia literară *basm.*

În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să precizezi două caracteristici ale speciei literare *basm*, identificate în fragmentul citat;
- (4p.) să exemplifici aceste caracteristici, pe baza textului citat;
- (2p.) să ai un conținut și un stil adecvate cerinței date;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Dintr-un punct de observație ascuns într-un copac, cu vedere la mlaștinile din centrul statului Wisconsin, zăresc în depărtare o pasăre cu picioare lungi, o pată de alb arcuită la vârf, ca un semn de întrebare luminos pe verdele de smarald al ierbii. Apoi, de după perdeaua de stuf, apare încă una. Sunt păsări de un an, înalte de un metru și jumătate, cu penajul alb ca zăpada și aripi elegante, cu vârfuri negre, care se desfac ca niște degete în timpul zborului... [...]

Biologul Richard Urbank, expert în cocori, îmi povestește că au fost crescuți în captivitate, dar nu au auzit niciodată voci omenești [...] *Acum, înainte de a fi puși în libertate, sunt învățați obiceiuri de-ale strămoșilor cu ajutorul unor tehnici moderne, lansate de Operațiunea Migrația, organizație menită să ajute păsările migratoare pe cale de dispariție să-și reînvețe rutele tradiționale de migrație.*

(Jennifer Ackerman, ***Zboară cocorii***, în revista „National Geographic")

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - statul în care are loc scena descrisă;
   - numele organizației care are rolul de a ajuta păsările migratoare pe cale de dispariție să-și reînvețe traseele tradiționale de migrație.
2. (4p.) Selectează o structură/ un grup de cuvinte care conține informațiile oferite de biolog despre cocori.
3. (4p.) Contrage propoziția subordonată din fraza, *Biologul Richard Urbank, expert în cocori, îmi povestește că au fost crescuți în captivitate*, în partea de propoziție corespunzătoare.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.
   Cuvântul subliniat din enunțul *Dintr-un punct de observație ascuns într-un copac, cu vedere la mlaștinile din centrul statului Wisconsin, zăresc în depărtare o pasăre cu picioare lungi* are funcția sintactică de:
   a) complement direct;
   b) complement indirect;
   c) atribut substantival prepozițional.
5. (4p.) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în text: *zăresc*, *alb*.
6. (4p.) Alcătuiește o frază în care propoziția *să ajute păsările migratoare pe cale de dispariție* să fie o subordonată subiectivă.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să îți exprimi opinia despre importanța protejării animalelor pe cale de dispariție, valorificând fragmentul citat.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să îți exprimi opinia despre importanța protejării animalelor pe cale de dispariție;
- (4p.) să valorifici elementele din text care se referă la protejarea cocorilor;
- (2p.) să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 15

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Acriviţa este soţia lui nenea Stasache. La oamenii aceştia, se petrece bine; mă duc să-ntâlnesc pe amicul meu la locul arătat. Sunt şapte fără un sfert, şi omul meu lipseşte; dar n-aştept mult, şi iată-l.

– Gândeam că nu vii, îmi zice el.

– Se putea, nene Stasache, să supăr pe cocoana Acriviţa?

– Bine ai făcut, că ş-aşa e destul de supărată.

– De ce?

– Închipuieşte-ţi? monşer, că, acum câteva zile, nenea Andrei senatorul (ştii cât ţine el la familia noastră!) vine, ca după obicei, la noi şi zice: „Eu, mă înţelegi, s-a închis Senatul şi se duc toţi p-acasă, şi n-am să fiu de Crăciun cu voi, si m-am gândit să v-aduc la fiştecare câte ceva ca cadou"... şi scoate, si scoate, şi scoate şi dă-i la cadouri: şi mie, şi la copii, şi Acriviţii... Acriviţii îi dă un inel cu un brilănţel de toată frumuseţea...*

– Ei!

– Ei! Ieri dimineaţa, eu lipseam de acasă. Vine Mişu, profesorul – ştii, Mişu al nostru, care dă meditaţie la băieţi – vine pentru ca să le dea vacanţă, şi nevastă-mea pleacă să târguiască de-ale casei câte ceva, că ştii, dacă le laşi toate pe ajunul Crăciunului, nu le mai poţi prididi... Mă-ntorc eu acasă... îmi spune fata că s-a dus cuconiţa pân târg. Zic eu: „Bine!" Mai trece ce mai trece, se fac douăsprece, iaca vine şi Acriviţa foarte supărată. Zic: „Ce ai?" Zice: „Închipuieşte-ţi ce mi s-a întâmplat! am pierdut piatra de la inelul lui nenea Andrei".

(Ion Luca Caragiale, ***Cadou...***)

**brilănţel* – diminutiv al lui *briliant* (diamant şlefuit în dublă piramidă, folosit ca podoabă)

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Construieşte un enunţ cu omonimul cuvântului *voi* din text (*„şi n-am să fiu de Crăciun cu voi"*).

2. (6p.) Motivează utilizarea semnului de punctuaţie „două puncte" din ultimul fragment al textului.
3. (6p.) Numeşte un mod de expunere existent în fragmentul citat.
4. (6p.) Precizează motivul supărării personajului Acriviţa.
5. (6p.) Explică, în maximum 5 rânduri, rolul repetiţiei *şi scoate, şi scoate, şi scoate...*

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 de rânduri, în care să-ţi exprimi opinia despre mesajul transmis sau despre o semnificaţie a textului citat (Ion Luca Caragiale, ***Cadou...***).
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să formulezi o opinie despre mesajul fragmentului dat;
- (4p.) să susţii opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat cerinţei;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Tabăra noastră era aşezată pe un petic de iarbă şi rogoz păscut mărunt, în mijlocul unei pădurici de manilkara* şi de palmieri hifene. Când noi, oamenii, dormeam, elefanţii şi bivolii sălbatici africani veneau în luminiş să se hrănească. Ţestoasele marine măslinii îşi băgau capul în apă, rumegând algele care cresc pe recifurile* de coastă, iar tarponii* se rostogoleau cu valul, în timp ce delfinii cu cocoaşă şi rechinii-taur patrulau la marginea ţărmului.*

Acest petic de pământ de pe istmul Moubani e chiar lângă plaja unde, acum trei ani, după o lungă călătorie, scăpaţi de desişul pădurii, am ieşit la lumină.*

(J. Michael Fay, ***Parcul Naţional din Gabon***, în revista „National Geographic")

**rogoz* – plantă erbacee cu tulpina în trei muchii
**manilkara* – specie de arbore din zona subtropicală
**recif* – stâncă submarină formată din scheletele unor organisme acvatice
**tarpon* – peşte mare, argintiu, din vestul Oceanului Atlantic
**istm* – fâşie care uneşte o peninsulă cu un continent sau două continente între ele

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:
1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - titlul articolului;
   - numele istmului pe care se află „peticul de pământ" descris în fragment.

2. (4p.) Selectează două structuri/ grupuri de cuvinte care precizează ce animale sunt întâlnite în spațiul descris în fragment.
3. (4p.) Precizează cazul următoarelor cuvinte subliniate în text: *în mijlocul unei pădurici*, marine.
4. (4p) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.
   Cuvântul subliniat din enunțul *Tabăra noastră era așezată pe un petic de iarbă și rogoz păscut mărunt* are valoarea morfologică de:
   a) adjectiv posesiv;
   b) pronume posesiv;
   c) adverb de loc.
5. (4p.) Identifică, în text, un subiect multiplu și un subiect exprimat prin pronume relativ.
6. (4p.) Alcătuiește o frază în care să existe și o propoziție subordonată predicativă, care să aibă ca regent verbul *a ieși*.

B. **(12p.)** Redactează o compunere narativă, de 10-15 rânduri, în care să îți imaginezi continuarea situației descrise în finalul fragmentului citat, prezentând o întâmplare care are loc după „ieșirea la lumină".
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să prezinți continuarea situației descrise în finalul fragmentului citat;
- (4p.) să realizezi o descriere sumară a personajelor care iau parte la întâmplare;
- (2p.) să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 16

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Un bou ca toţi boii, puţin la simţire,
În zilele noastre de soart-ajutat...
Învaţă la şcoală cartea de cetire
Şi ajunse boul un bou învăţat.
Mare lucru-n lume e şi-nvăţătura!
Ţine loc de multe, chiar şi de talent...
Printr-o bună şcoală, rafinezi natura:
Din viţel poţi scoate un bou eminent.
Nu încape vorbă, între animale,
Un aşa specimen greu să mai găseşti
Să citească zilnic feluri de jurnale,
Rumegând atâtea ştiri politiceşti.
Astfel, eminentul, în curent cu toate,
Iată, pe nepotu-i tânăr l-a-ntâlnit:
„Unchiule, cum merge?” – „Excelent, nepoate!
A mai grea problemă s-a şi resolvit”.
„Unchiule, iar glume!” – „Ba deloc, băiete!
Sunt de-acord cu toţii, foarte sigur ştiu...
Şi m-ascultaţi pe mine, eu citesc gazete:
Tu nu ştii nimica, eşti un agiamiu.
Mă-ndoiam eu însumi: m-am convins în fine,
C-am scăpat de-acuma de orice nevoi:
Ni sunt deopotrivă voitori de bine
Şi au multă milă cei mai mari de noi.
N-au pierit zadarnic, astă primăvară,
Dintre noi atâţia ca la zalhana!
Drepturile noastre sfinte triumfară:
O s-avem islazuri, dacă ni le-or da...”
A rămas viţelul ca un gură-cască,

Fericit că-n fine sacra speț-a lui
O avea de-acuma din belşug să pască
Ş-o purta mai lesne greul jugului.

(I.L. Caragiale, ***Boul şi vițelul***)

zalhana, zalhanale*, s.f. **1. (Turcism) Abator rudimentar special pentru ovine, amenajat în vederea preparării pastramei şi a desfacerii produselor derivate.
speță*, s. **1. specie. (~ *umană.*) **2.** v. *categorie*. **3.** v. *tip*.
**ageamiu, -ie, ageamii*, adj., s.m. şi f. (Fam.) Începător, novice, profan; (om) care nu se pricepe.

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (6p.) Extrage, din text, un vers care să conțină o personificare.
2. (6p.) Explică rolul utilizării cratimelor în structura *l-a-ntâlnit.*
3. (6p.) Transcrie o structură prin care se realizează caracterizarea directă a boului.
4. (6p.) Identifică, în textul dat, trei cuvinte cu forme neliterare şi precizează echivalentul lor literar.
5. (6p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul suport aparține genului epic.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 de rânduri, în care să motivezi faptul că textul citat (I.L. Caragiale, ***Boul şi vițelul***) este o fabulă.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să precizezi două trăsături/ caracteristici ale speciei literare *fabulă*;
- (4p.) să exemplifici aceste trăsături/ caracteristici pe baza textului citat;
- (2p.) să ai un conținut şi un stil adecvate cerinței date;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

<u>**SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)**</u>

Citeşte cu atenție textul următor:

Dacă erai rocker, tăiatul pantalonilor evazați sau tăierea pletelor erau două şi cele mai mici rele care ți se puteau întâmpla în „epoca de aur". Atât Miliția, dar mai ales Securitatea vegheau ca întreaga societate să meargă „spre comunism în zbor" fără „evenimente". Concertele rock au fost supravegheate întotdeauna. Înainte de apariția unui disc, o „comisie de tovarăşi" trebuia să citească şi să aprobe sau nu textele melodiilor. De exemplu, marele hit Iris „Cine mă strigă în noapte" (compus în 1981) nu a primit aprobare de difuzare, fiind considerat „depresiv". Dar nu numai textele cântecelor, ci şi ținuta sau comportamentul artiştilor erau „în vizor" în acei ani. O dată cu venirea solistului Cristi Minculescu, Iris devenea tot

mai populară, iar spectacolele erau o mare revărsare de energie, de la trupă spre public și înapoi. În consecință, băieții erau din ce în ce mai hăituiți, cenzurați, amenințați.

(Alex Revenco, ***Iris-30 de ani***, în „Ediția de colecție" a „Jurnalului Național")

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul titlul:
   - numele formației și genul de muzică despre care se vorbește în textul suport;
   - titlul piesei considerate a fi „depresivă".
2. (4p.) Scrie titlul articolului din care este extras fragmentul și denumirea publicației în care acesta a apărut.
3. (4p.) Transcrie două cuvinte care se află în cazul Acuzativ.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.
   Propozițiile subordonate din fraza: *Înainte de apariția unui disc, o „comisie de tovarăși" trebuia să citească și să aprobe sau nu textele melodiilor* sunt propoziții subordonate:
   a) subiective;
   b) completive directe;
   c) predicative.
5. (4p.) Precizează valoarea morfologică și cazul pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în enunțul *Tăiatul pantalonilor evazați sau tăierea pletelor erau două și cele mai mici rele care ți se puteau întâmpla în „epoca de aur".*
6. (4p.) Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată completivă directă, introdusă prin conjuncția „că".

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să descrii atmosfera unui concert/ spectacol de teatru/ eveniment cultural la care ai participat și care te-a impresionat.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să descrii atmosfera evenimentului cultural la care ai luat parte;
- (4p.) să-ți prezinți impresiile/ stările/ emoțiile pe care le-ai trăit în acest context;
- (2p.) să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 17

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Ce schimbătoare e la munte
Lumina, cât ai scăpăra,
Un curcubeu a-ntins o punte
Din casa mea pân' la a ta.

Şi-un gând, un gând nebun îmi vine!
– Aşa-s poeţii uneori –
Să mă avânt până la tine
Pe puntea asta de culori.

Cu fruntea de lumini brăzdată
Să urc tăriile cereşti
Şi, când nici nu te-aştepţi, deodată
Să-ţi bat cu degetu-n fereşti...

Dar când să urc, frumoasa punte
S-a dărâmat, şi-acuma norii
Au tras perdeaua către munte:
Nebuni sunt, Doamne, visătorii!

(Dimitrie Anghel, ***Curcubeul***)

tărie*, (rar) *tării*, s.f. **1. Forţă fizică; putere, vigoare. Fig. boltă cerească, văzduh, altitudine, înălţime; (concr.) vârf, pisc.
a scăpăra*, *scápăr*, vb. I. Intranz. **1. A produce scântei prin lovirea cremenei cu amnarul; (despre pietre sau corpuri dure) a scoate scântei prin ciocnire **2.** A scânteia, a sclipi. Fig. A apărea, a se ivi deodată, fulgerător.

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (6p.) Extrage, din text, două cuvinte ce conțin diftong și unul ce conține hiat.
2. (6p.) Menționează trei termeni din familia lexicală a substantivului *munte*.
3. (6p.) Selectează, din text, un vers/ o structură în care există o personificare.
4. (6p.) Transcrie, din textul dat, o imagine vizuală, una auditivă și una dinamică.
5. (6p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul suport este unul liric.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre mesajul transmis sau despre o semnificație a textului citat (Dimitrie Anghel, ***Curcubeul***), susținută prin argumente/ motivări distincte. În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să formulezi o opinie despre mesajul fragmentului dat;
- (4p.) să susții opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
- (2p.) să ai un conținut adecvat cerinței;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

La data de 28 iunie 1919, în galeria Oglinzilor din castelul de la Versailles, reședința de vară a Regelui Soare, Ludovic al XIV-lea, doi delegați germani semnară documentul care ratifica sfârșitul Primului Război Mondial, decretând astfel nu numai cedarea teritoriilor și plata reparațiilor, ci și o reducere radicală a forțelor armate ale Germaniei. Restricțiile cele mai severe priveau flota navală, care ar fi trebuit să angajeze nu mai mult de 15.000 de oameni. Navele existente, chiar și cele mai vechi, trebuiau să fie predate, în timp ce cele mai nou construite trebuiau să se limiteze la o dislocare maximă de 10.000 de tone, suficient pentru crucișătoare, dar, cu siguranță, nu și pentru blindate. Tratatul nu impunea, totuși, nicio limitare calibrului artileriei.

(***Cuirasatul Bismarck - istoria, mitul, modelul de construit***,
în revista săptămânală a Editurii Hachette)

**a ratifica, ratific*, vb. I. Tranz. (Despre un stat); A-și manifesta printr-un act acordul de a fi parte la un tratat, la o convenție etc.

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - momentul istoric la care se face referire în text;
   - data și locul semnării documentului istoric;
2. (4p.) Menționează două aspecte prevăzute/ consemnate în decretul semnat.
3. (4p.) Precizează funcția sintactică pentru cuvintele subliniate în text.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.
   Prin expansiunea părții de vorbire subliniate în enunțul: *Restricțiile cele mai severe priveau flota navală* se obține o propoziție subordonată:
   a) completivă directă;
   b) atributivă;
   c) predicativă.
5. (4p.) Precizează cazul cuvintelor subliniate în enunțul *Tratatul nu impunea, totuși, nicio limitare calibrului artileriei.*
6. (4p.) Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o subordonată completivă indirectă, introdusă prin conjuncția „să".

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să îți exprimi opinia despre necesitatea evitării războaielor între statele lumii.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să îți exprimi opinia argumentată despre necesitatea evitării războaielor pe glob;
- (4p.) să valorifici elemente din fragmentul citat;
- (2p.) să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 18

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Toamna târziu
În noaptea cu lună,
Cum vâjâie codrul
Şi geme şi sună!
Din nordul cu neguri
Un vuiet răsare
Şi vine şi creşte
Mai iute, mai tare;
Iar codrul aude,
Puternicul rege
Aude prin noapte
Şi bine-nţelege
Al oştilor vuiet
Din norduri pornite –
El vrea să răscoale
Puteri obosite
Şi-njură şi urlă,
Că-şi simte pierirea.
Şi galben se face,
Nu poate s-adoarmă,
Nu-şi află nici pace,
Şi tremură codrul
Cu inima ruptă
De spaimă, se zbate,
Cu vântul se luptă,
Pocneşte şi sună
Şi-şi urlă durerea,
Căci vântul îl prinde
Şi-l strânge de mijloc
Topindu-i puterea!
Şi codrul se-ndoaie;
Şi-l biruie vântul
Râzând îl sugrumă
Şi-i rupe veşmântul
Şi părul i-l smulge
Şi-n văi îl aruncă.
Un ţipăt răsare
Pe deal şi pe luncă;
Grăbitele păsări
Cu vuiet aleargă
Şi norii vin stoluri
Pe-ntinderea largă
De spaimă s-ascunde
Pârâul sub gheaţă –
Şi regele codru,
Din ultima viaţă
Suspină văzându-şi
Pustiul, şi geme
Şi cade pe spate
Şi moare cu fruntea
Pe pieptul naturii.
Şi moare natura
De jalea pădurii
În toamna târzie!

(George Coşbuc, ***Toamna***)

A. (30p.) Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (6p.) Indică un sinonim contextual pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text : *vâjâie*, *vuiet*, *jalea*.
2. (6p.) Precizează numărul de litere și de sunete pentru cuvântul „gheață", prezent în text.
3. (6p.) Selectează, din textul suport, trei termeni din câmpul lexical al toamnei.
4. (6p.) Identifică, în primele patru versuri ale poeziei citate, o imagine vizuală și una auditivă.
5. (6p.) Demonstrează, apelând la două argumente, că textul citat este o descriere literară.

B. (12p.) Redactează o compunere de 15-25 rânduri, în care să transformi descrierea subiectivă, prezentă în poezia lui George Coșbuc, ***Toamna***, într-o descriere obiectivă, științifică.

În compunerea ta, trebuie:

- (4p) să identifici aspectele esențiale ale descrierii literare ce urmează a fi transpuse într-o descriere științifică;
- (4p.) să operezi toate transformările necesare, în textul suport;
- (2p.) să ai un conținut și un stil adecvate cerinței date;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Stadionul Cluj Arena a fost vizitat în cadrul Porților Deschise de peste 80.000 de clujeni de toate vârstele. De la galeria echipei de fotbal „U Cluj", până la mirese și sportivi. Organizatorii au distribuit pliante de prezentare a Cluj Arena și peste 35.000 de vizitatori au completat biletele pentru tombolele special organizate de-a lungul zilei. În cadrul porților deschise, peste 700 de sportivi clujeni și antrenorii acestora au fost premiați de către autoritățile județene pentru performanțele obținute de-a lungul anului 2011. Pe noul gazon al arenei s-au desfășurat un meci demonstrativ de fotbal feminin, meciuri și antrenamente ale grupelor de copii de la cluburile clujene și demonstrații de majorete. Pe tot parcursul zilei, vizitatorii au putut afla date despre noua arenă din spoturile prezentate la sistemul electronic de afișaj al stadionului, unde au fost prezentate și filmulețe cu părerile vizitatorilor.

(www.Citynews.ro, ***80.000 de clujeni au vizitat Cluj Arena în ziua deschiderii***)

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente referitoare la textul citat:
   - tema fragmentului;
   - numărul vizitatorilor la deschiderea noii construcții destinate sportului;
2. (4p.) Selectează, din text, toate categoriile de spectatori participante la Ziua Porților Deschise
3. (4p.) Precizează cazul și funcția sintactică pentru cuvintele subliniate în text.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect.
   În ultima frază a textului, există:
   a) o subordonată atributivă;
   b) o subordonată completivă directă;
   c) o subordonată circumstanțială de loc.
5. (4p.) Alcătuiește un enunț în care cuvântul *toate* să aibă o altă valoare morfologică decât cea din text. Precizeaz-o!
6. (4p.) Construiește o frază în care să existe o propoziție subordonată subiectivă.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să povestești o întâmplare amuzantă petrecută într-una din orele de sport de la școală.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să prezinți întâmplarea pe care o consideri amuzantă;
- (4p.) să-ți prezinți impresiile/ stările/ emoțiile pe care le-ai trăit în acest context;
- (2p.) să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 19

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Gerul aspru şi sălbatic strânge-n braţe-i cu jelire
Neagra luncă de pe vale care zace-n amorţire;
El ca pe-o mireasă moartă o-ncunună despre zori
C-un văl alb de promoroacă şi cu ţurţuri lucitori.

Gerul vine de la munte, la fereastră se opreşte,
Şi, privind la focul vesel care-n sobe străluceşte,
El depune flori de iarnă pe cristalul îngheţat,
Crini şi roze de zăpadă ce cu drag le-a sărutat.

Gerul face cu-o suflare pod de gheaţă între maluri,
Pune streşinilor casei o ghirlandă de cristaluri,
Iar pe feţe de copile înfloreşte trandafiri,
Să ne-aducă viu aminte de-ale verii înfloriri.

Gerul dă aripi de vultur cailor în spumegare
Ce se-ntrec pe câmpul luciu, scoţând aburi lungi pe nare.
O! tu, gerule năprasnic, vin', îndeamnă calul meu
Să mă poarte ca săgeata unde el ştie, şi eu!

(Vasile Alecsandri, ***Gerul***)

A. (30p.) Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Exemplifică două mijloace interne de îmbogăţire a vocabularului, utilizate în textul dat.
2. (6p.) Explică rolul cratimei folosite în ultimul vers al strofei a treia.
3. (6p.) Selectează o figură de stil prezentă în strofa a doua a poeziei şi numeşte-o.
4. (6p.) Scrie două mărci lexico-gramaticale din ultima strofă, care evidenţiază prezenţa eului liric.
5. (6p.) Prezintă, în maximum 5 rânduri, semnificaţia titlului în relaţie cu textul poeziei.

B. (12p.) Dezvoltă, într-o compunere de 15-25 rânduri, două argumente pentru a demonstra că textul citat este un *pastel*.

În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să prezinţi două argumente potrivite pentru încadrarea textului citat în specia literară *pastel*;
- (4p.) să ilustrezi alegerea ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat;
- (2p.) să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Dinozaurii au fost animale vertebrate care au dominat ecosistemele terestre pe o perioadă de aproximativ 160 de milioane de ani, prima dată apărând pe planeta noastră cu aproximativ 220 de milioane de ani în urmă, la sfârşitul perioadei triasice. La sfârşitul perioadei cretacicului, acum circa 65 de milioane de ani, dinozaurii au suferit o extincţie catastrofală cauzată de schimbarea temperaturii globale şi de impactul Pământului cu un meteorit uriaş de 40 Km diametru în golful Mexicului, numit „Chicxulub", care a încheiat nu numai perioada de dominare a uscatului de către aceste animale, dar chiar şi existenţa lor. Totuşi, păsările moderne sunt considerate descendente directe ale dinozaurilor de tip theropod din familia răpitorilor, având drept prim reprezentant pasărea „Archaeopterix", care a trăit cu 150 de milioane de ani în urmă.

Odată cu descoperirea primilor dinozauri la începutul secolului al XIX-lea, scheletele lor fosilizate au devenit puncte majore de atracţie în toate muzeele din lume. Dinozaurii au devenit într-o foarte scurtă perioadă de timp parte esenţială a culturii globale a omenirii, devenind extrem de populari, mai ales în rândul copiilor. În sfârşit, ei au devenit parte integrantă şi din multe cărţi şi filme renumite, aşa cum ar filmul „Jurassic Park". Noile descoperiri ştiinţifice privitoare la dinozauri sunt permanent aduse în centrul atenţiei generale de către mijloacele de informare în masă.

(***Dinozaurii***, în ro.wikipedia.org/wiki/Dinozaur)

extincţie*, s.f. **1. stingere, slăbire (a unei acţiuni, oscilaţii etc.). **2.** micşorare, anulare a intensităţii unui fascicul de lumină. **3.** (fig.) stingere a vieţii, moarte

A. (24p.) Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente referitoare la textul citat:
   - momentul aproximativ al apariţiei dinozaurilor pe pământ;
   - titlul filmului care s-a inspirat din viaţa acestor animale.

2. (4p.) Scrie două dintre punctele majore de atracție în toate muzeele lumii.
3. (4p.) Transcrie două cuvinte cu funcții sintactice diferite, din ultimul enunț al textului și precizează-le.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect.
   În prima frază a textului există:
   a) două propoziții subordonate;
   b) trei propoziții subordonate;
   c) o propoziție subordonată.
5. (4p.) Alcătuiește un enunț în care cuvântul *majore* să aibă o altă valoare morfologică decât în text. Precizeaz-o!
6. (4p.) Transcrie propoziția subordonată din fraza: ‚*Odată cu descoperirea primilor dinozauri la începutul secolului al XIX-lea, scheletele lor fosilizate au devenit puncte majore de atracție în toate muzeele din lume* și precizează felul ei.

B. **(12p.)** Redactează un text, de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi opinia în legătură cu importanța conservării urmelor trecutului milenar în muzeele lumii.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să prezinți două argumente potrivite;
- (4p.) să ilustrezi alegerea ta cu exemple adecvate;
- (2p.) să utilizezi un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 20

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

A fost ce-a fost; dacă n-ar fi fost, nici nu s-ar povesti. A fost odată un împărat. Împăratul acesta stăpânea o lume întreagă, şi în lumea asta era un păcurar bătrân şi o păcurăriţă, care aveau trei fete: Ana, Stana şi Lăptiţa.

Ana, cea mai în vârstă dintre surori, era frumoasă, încât oile încetau a paşte când o zăreau în mijlocul lor; Stana, cea mijlocie, era frumoasă, încât lupii păzeau turma când o vedeau pe dânsa stăpână; iară Lăptiţa, cea mai tânără soră, albă ca spuma laptelui şi cu păr moale ca lâna mieluşeilor, era frumoasă, – mai frumoasă decât surorile sale împreună, – frumoasă, cum numai dânsa era.

Într-o zi de vară, când razele soarelui erau mai stâmpărate, cele trei surori se duseră ca să culeagă căpşune în marginea codrilor.

Pe când ele culegeau căpşunele, îndată se aude un şir de tropote, ca şi când ar veni şi s-ar apropia o ceată de călăreţi. Era cine era: era tocmai feciorul împăratului venind ca să meargă cu prietenii şi cu curtenii săi la vânat.

Toţi voinici frumoşi, crescuţi în şelele cailor, dar cel mai frumos şi pe cel mai înfocat armăsar era... <u>cine altul putea să fie?</u>... Făt-voinic, feciorul de împărat. Focul cailor se stâmpără în zărirea celor trei surori şi călăreţii deteră la pas mai încetişor, până ce, veniţi şi sosiţi, se sâmţiră duşi.

– Auzi tu, soră! – grăi Ana către sora sa mijlocie, – dacă m-ar lua pe mine, i-aş frământa o pâne, din care mâncând s-ar sâmţi şi-ar fi tot june şi voinic, mai voinic decât toţi voinicii din lume.

– Eu, zise Stana, dacă pe mine m-ar lua, i-aş toarce, ţese şi coase o cămaşă, pe care îmbrăcând-o s-ar putea lupta cu zmeii, trecând prin apă fără ca să se ude, trecând prin foc fără ca să se ardă.

– Iară eu, grăi Lăptiţa, cea mai tânără soră, dacă i-aş fi soţie, i-aş face doi feţi-frumoşi, gemeni cu părul de aur şi cu stea în frunte, stea ca luceafărul din zori.

(Ioan Slavici, ***Doi feţi cu stea în frunte***)

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Precizează mijloacele interne de îmbogăţire a vocabularului prin care s-au format următoarele cuvinte din text: *Lăptiţa, îndată, Făt-voinic.*
2. (6p.) Rescrie, din al doilea paragraf al textului, câte o secvenţă/ grup de cuvinte prin care este caracterizată fiecare dintre cele trei surori.
3. (6p.) Explică, în maximum cinci rânduri, rolul interogaţiei subliniate în text: *cine altul putea să fie?*
4. (6p.) Transformă în vorbire indirectă prima replică, cea a personajului Ana.
5. (6p.) Scrie două argumente care fac posibilă încadrarea textului scris de Ioan Slavici în specia literară *basm.*

B. **(12p.)** Realizează rezumatul unui basm studiat de tine la clasă, într-o compunere de 15-25 rânduri.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să respecţi convenţiile redactării unui rezumat;
- (4p.) să prezinţi secvenţele semnificative, respectând succesiunea întâmplărilor la care participă personajele;
- (2p.) să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Producătorii Camp Rock 2 – Competiţia finală au creat look-uri distincte pentru cele două tabere rivale. Scopul este acela de a reflecta stilul fiecărei tabere în funcţie de profilul componenţilor săi care vor performa. Aşadar, vestimentaţia fiecărui artist se mulează perfect personalităţii acestuia.

Producătorul executiv Alan Sacks spune că garderoba filmului a fost o chestiune serioasă, care a necesitat numeroase dezbateri. *„Pentru Camp Rock am dorit o îmbrăcăminte mai pământeană, mai clasică, o nouă faţă a rockerului clasic. Am dorit ceva retro, în stilul anilor 60-70, dar un pic „updatat" tendinţelor vremurilor noastre, totul combinat cu un „stil Las Vegas", cu multe şi calde culori.*

Anna Maria Perez De Tagle interpretează rolul Ellei, rezidenta creatoare de modă în Camp Rock, cea care a proiectat scena şi hainele protagoniştilor. Ea îşi descrie stilul astfel: „Camp Star înseamnă un curcubeu al culorilor strălucitoare, în comparaţie cu Camp Rock care este un pic hippy, şic sau classic rock, rochii vaporoase pentru fete şi tricouri slim pentru băieţi".

(***Fashion rocks***, în revista „Camp Rock 2 – Competiţia finală", Editura Egmont)

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente referitoare la textul citat:
   - titlul articolului;
   - motivul adoptării look-urilor distincte pentru cele două tabere rivale;
2. (4p.) Menţionează două trăsături ale stilului Annei Maria Perez De Tagle.
3. (4p.) Transcrie, din ultimul alineat al textului, două cuvinte care se află în cazul genitiv.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect.
   În secvenţa scrisă boldat există:
   a) cinci atribute;
   b) trei atribute;
   c) şase atribute.
5. (4p.) Alcătuieşte un enunţ cu omonimul cuvântului *finală*, subliniat în text.
6. (4p.) Realizează expansiunea părţii de propoziţie subliniate în secvenţa: *Producătorii Camp Rock 2 – Competiţia finală au creat look-uri distincte pentru cele două tabere rivale...* în propoziţie corespunzătoare.

B. **(12p.)** Redactează un text, de 10-15 rânduri, în care să-ţi exprimi opinia despre influenţa pe care o au filmele pentru adolescenţi în rândul tinerilor de azi.

În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să prezinţi două argumente potrivite;
- (4p.) să ilustrezi alegerea ta cu exemple adecvate;
- (2p.) să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 21

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Din vale vine, abia târându-se, un câine flocan, pe mijlocul uliţei. Câteva sute de paşi de la cotitură, el zăreşte o clipă pe Sanda, se opreşte, ridică capul, ciuleşte şi începe a scheuna încet. Sanda se întoarce cu firul şi iarăşi se arată la cotitură. Câinele tresare, prinde viaţă şi, cu ochii aţintiţi la Sanda, se repede în sus.

Pentru o fată care urzeşte pânză de-a lungul gardului, un câine flocan, mai ales când nu vine, ci se repede, totdeauna este o ivire mai mult decât supărăcioasă. Sanda ţipă, apoi rămase încremenită de spaimă, cu faţa albă ca fagurele şi cu ochii aţintiţi la câine.

Ca o şopârlă însă, cu labele întinse, colbăind cu coada şi scheunând, se târâie câinele până în apropierea ei. Acolo, apoi rămase turtit la pământ, privind fata speriată, scheunând iar cu frică şi muşcându-şi coada neîncetat.

Sanda îşi veni în fire. Îi părea c-a mai văzut adeseori acest câine, dar unde şi cum nu-şi aducea aminte. Deodată, faţa ei se însenină.

– Scormon! strigă ea cu bucurie, ca şi când ar întâlni un vechi prieten. Când auzi câinele acest cuvânt, sări iute la picioarele ei, apoi se ridică cu labele pe ea şi iarăşi îi cuprinse picioarele, sări împrejur vesel, începu să latre, să scheaune şi iarăşi să-i lingă mâinile.

– Scormon! dragă Scormon! zise ea, plecându-se spre câine şi netezindu-l. Cât e de slab, sărmanul! Unde e Pascu?

La auzul acestui nume, câinele începu să scheaune încet, mai tare, tot mai tare, în sfârşit el îşi ridică capul în sus şi începu să urle.

Sanda îl privi câtăva vreme cu mişcare.

– Bietul câine! cum urlă! zise ea înduioşată. Scormon, nu urla! urmă apoi, simţind că lacrimile îi vin în ochi. Cine ştie, poate a şi murit în cătănie. Bietul câine! Apoi începe a se şterge la ochi, aşezându-se pe piatra de lângă portiţă. Cine ştie, poate a şi murit! Trei ani vor fi la toamnă de când l-au dus în cătănie. Şi mulţi mor în cătănie. Se zice că-i bate şi-i ţin cu mâncări rele. Vai ş-amar! Dar el n-are pe nimeni decât pe bietul acesta de câine, care piere de foame.

La acest gând, Sanda privi împrejur. Scormon era tupilit la picioarele ei. Ea începu să-l netezească.

– Scormon! tu n-ai stăpân! Scoromon se ridică şi-şi puse labele pe genunchii ei, privindu-i în faţă.

– Scormon, ia, mănâncă! grăi ea, întinzându-i bucata. Câinele începu să muşine mălaiul.

– Mănâncă, Scormon, mănâncă! Sărmanul, cât e de slab: abia a mai rămas păr pe el! Mănâncă, Scormon!

Scormon apucă bucata cu sfială şi o puse între labe, iar fata se aşeză lângă el şi rămase privind cu mulţumire cum câinele din ce în ce se îndemna mai tare la mâncare.

(Ioan Slavici, ***Scormon***)

A. (30p.) Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Precizează câte un sinonim contextual pentru cuvintele subliniate în text: *se însenină, tupilit, sfială.*
2. (6p.) Rescrie, din al doilea paragraf al textului, o secvenţă/ un grup de maximum 10 cuvinte care surprinde comportamentul fetei.
3. (6p.) Rezumă, în maximum 5 rânduri, fragmentul dat.
4. (6p.) Transformă în vorbire indirectă fragmentul marcat în chenar.
5. (6p.) Scrie două argumente care fac posibilă încadrarea textului scris de Ioan Slavici în genul epic.

B. (12p.) Realizează o compunere, de 15-25 rânduri, în care să caracterizezi personajul principal al unui text epic studiat la clasă.
În compunerea ta, trebuie:

- (2p.) să precizezi, pe baza textului ales, două trăsături fizice şi/sau morale ale personajului;
- (4p.) să exemplifici adecvat aceste trăsături prin citate şi/ sau scene semnificative;
- (2p.) să numeşti minimum două procedee/ mijloace diferite de caracterizare;
- (2p.) să exprimi o opinie personală legată de acest personaj.
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

<u>SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)</u>

Citeşte cu atenţie textul următor:

Palatul Parlamentului din Bucureşti, România (cunoscut înainte de Revoluţie sub numele de Casa Republicii sau Casa Poporului), măsoară 270 m pe 240 m, 86 m înălţime, şi 92 m sub pământ. Are 12 nivele la suprafaţă şi alte 8 subterane. Conform Cărţii de Recorduri Guinness, Palatul

Parlamentului este a doua cea mai mare clădire administrativă pentru uz civil ca suprafață din lume, cea mai scumpă clădire administrativă din lume și cea mai grea clădire din lume, intrând de trei ori în cartea recordurilor.

Început în timpul regimului comunist, (autointitulat „Epoca de Aur" a României și înlăturat în mod violent, prin Revoluția din 1989), așa-numitul Proiect București a fost un proiect ambițios al cuplului Ceaușescu început în anul 1978, ca o replică a orașului Phenian, capitala Coreei de Nord. Un proiect de sistematizare exista încă din anii '30 (din timpul lui Carol al II-lea) pentru zona Unirii – Dealul Arsenalului.

După cutremurul din 1977, Nicolae Ceaușescu a ordonat „reconstruirea" Bucureștiului ca un nou oraș, de sine stătător. În anii 1978-79 a avut loc un concurs la nivel național pentru reconstruirea Bucureștiului. Concursul a durat aproape 4 ani și a fost câștigat de Anca Petrescu, o tânără arhitectă de numai 28 de ani, care a fost numită arhitect-șef a acestui proiect excepțional de controversat.

Șantierul propriu-zis a început în anii 1980 cu demolarea a peste 7 km² din vechiul centru al capitalei și relocarea a peste 40.000 de oameni din această zonă. Dintre clădirile dispărute se numără Mănăstirea Văcărești, Spitalul Brâncovenesc, Arhivele Naționale, Stadionul Republicii etc. Lucrările s-au efectuat cu munca forțată a militarilor în termen, și astfel costul a fost redus la minimum.

(ro.wikipedia.org/wiki/Palatul_Parlamentului)

A. (24p.) Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente referitoare la textul citat:
   - recordurile Guinness pe care le-a obținut Palatul Parlamentului;
   - numele câștigătoarei concursului național de reconstruire a Bucureștiului.
2. (4p.) Transcrie două secvențe/ grupuri de cuvinte în care sunt menționate două neajunsuri ale proiectului de reconstruire a capitalei.
3. (4p.) Menționează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în enunțul: *După cutremurul din 1977, Nicolae Ceaușescu a ordonat „reconstruirea" Bucureștiului ca un nou oraș, de sine stătător.*
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect.
   În ultima frază a textului există:
   a) o propoziție principală și o propoziție subordonată;
   b) două propoziții principale;
   c) două propoziții subordonate.
5. (4p.) Alcătuiește un enunț în care să folosești sinonimul cuvântului *forțată*, subliniat în text.

6. (4p.) Transcrie propoziția subordonată din fraza: *Concursul a durat aproape 4 ani și a fost câștigat de Anca Petrescu, o tânără arhitectă de numai 28 de ani, care a fost numită arhitect-șef a acestui proiect excepțional de controversat* și precizează felul ei.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să realizezi o descriere subiectivă a Palatului Parlamentului, pornind de la informațiile oferite de textul de la subiectul al II-lea, punctul A.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să prezinți două însușiri particulare ale clădirii descrise, prin folosirea unui limbaj figurat (imagini artistice, figuri de stil, cuvinte cu sens figurat);
- (4p.) să-ți exprimi impresiile în legătură cu obiectul descris;
- (2p.) să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 22

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Nouă ceasuri și nouă minute... Peste șase minute pleacă trenul. Un minut încă și se-nchide casa. Repede-mi iau biletul, ies pe peron, alerg la tren, sunt în vagon... Trec de colo până colo prin coridor, să văz în care compartiment aș găsi un loc mai comod... Aci. O damă singură, și fumează – atât mai bine! Intru și salut, când auz o mârâitură și văz apărând dintr-un paneraș de lângă cocoană capul unui cățel lățos, plin de funde de panglici roșii și albastre, care-ncepe să mă latre ca pe un făcător de rele intrat noaptea în iatacul stăpânii-si.

– Bubico! zice cocoana... șezi mumos, mamă!

„Norocul meu, gândesc eu, să trăiesc bine!... Lua-te-ar dracul de javră!"

Bubico se linişteşte puţin; nu mai latră; îşi retrage capul în paneraş, unde i-l acopere iar cocoana cu un tărtănaş de lână roşie; dar tot mârâie înfundat... Eu, foarte plictisit, mă lungesc pe canapeaua din faţa cocoanii şi-nchiz ochii. Trenul a pornit... Prin coridor umblă pasajeri şi vorbesc. Bubico mârâie arţăgos.

– Biletele, domnilor! zice conductorul, intrând cu zgomot în compartimentul nostru.

Acum Bubico scoate capul foarte sus şi, vrând să sară afară de la locul lui, începe să latre şi mai grozav că adineaori. Eu întind biletul meu conductorului, care mi-l perforează. Conductorul face un pas către cocoană, care-şi caută biletul ei în săculeţul de mână, pe când Bubico latră şi chelălăie desperat, smucindu-se să iasă din paner.

– Bubico! zice cocoana, şezi mumos, mămiţo!

(I.L. Caragiale, ***Bubico***)

**tărtănaş*, *tărtănaşe*, s.n. diminutiv al lui *tartan*; şal mic de lână

**paner*, *panere*, s.n. Obiect făcut dintr-o împletitură de nuiele, de foi de papură, de rafie etc., de obicei mai mic decât coşul, în care se transportă sau se păstrează diverse obiecte (alimente)

A. (30p.) Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Precizează modul prin care s-au format cuvintele: *mârâitură*, *făcător*, *înfundat*.
2. (6p.) Identifică, în primul paragraf al textului, doi indici temporali şi un indice spaţial.
3. (6p.) Transformă în vorbire indirectă replica ce-i aparţine conductorului.
4. (6p.) Indică două sinonime contextuale pentru cuvântul subliniat în secvenţa: „*Bubico mârâie arţăgos*."
5. (6p.) Scrie două argumente care fac posibilă încadrarea textului scris de I.L. Caragiale în genul epic.

B. (12p.) Realizează o compunere, de 15-25 rânduri, în care să caracterizezi personajul principal al unei schiţe studiate de tine, la clasă.

În compunerea ta, trebuie:

- (2p.) să precizezi, pe baza textului ales, două trăsături ale personajului ales;
- (4p.) să exemplifici adecvat aceste trăsături prin citate şi /sau scene semnificative;
- (2p.) să identifici minimum două procedee/ mijloace diferite de caracterizare;
- (2p.) să exprimi o opinie personală legată de acest personaj.
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Şcolile independente (private) din Marea Britanie sunt renumite în întreaga lume pentru condiţiile excelente pe care le oferă. Există o mare varietate de şcoli în Anglia, Ţara Galilor, Scoţia şi Irlanda de Nord, care acceptă elevi începând cu prima vârstă şcolară (5 ani) şi până la 18 ani. După ce a trecut prin sistemul şcolar privat din Marea Britanie, un copil nu numai că va fi beneficiat de una dintre cele mai bune experienţe educaţionale din lume, dar va fi şi un bun vorbitor de limbă engleză.

Ce trebuie să fac dacă vreau să găsesc o Şcoală?

Puteţi începe căutarea cu ISC (Independent Schools Council) – Serviciul de Informaţii al Consiliului Şcolilor Private, care dispune de o cuprinzătoare bază de date despre şcolile membre la adresa: www.isc.co.uk. Alte site-uri utile sunt: www.isbi.com şi www.boardingschools.hobsons.com. British Accreditation Council (BAC) – Consiliul de Acreditare Britanic, www.the-bac.org – administrează o bază de date referitoare la colegiile tutoriale private, iar Conferinţa Internaţională pentru Învăţământul Vocaţional Privat (Conference for Independent Further Education) vă facilitează accesul, de pe site-ul său, la colegiile membre: www.getthegrade.co.uk.

(Educaţia în şcoala Britanică este recunoscută în toată lumea pentru calitatea sa, www.britishcouncil.org/.../romania-learning-study-in-the-uk-school)

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente referitoare la textul citat:
   - tema fragmentului;
   - limitele vârstelor şcolare, în ţări precum Anglia, Ţara Galilor, Scoţia şi Irlanda de Nord;
2. (4p.) Selectează, din primul paragraf al textului, o structură/ grup de cuvinte care surprinde dimensiunea experienţei educaţionale în Marea Britanie.
3. (4p.) Precizează cazul şi funcţia sintactică pentru cuvintele subliniate în enunţul: *Şcolile independente (private) din Marea Britanie sunt renumite în întreaga lume pentru condiţiile excelente pe care le oferă.*
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect.
   În enunţul subliniat în text, există:
   a) trei predicate verbale;
   b) două predicate verbale şi unul nominal;
   c) două predicate nominale şi unul verbal.

5. (4p.) Alcătuieşte un enunţ în care să foloseşti omonimul cuvântului *membre*, din text.
6. (4p.) Contrage propoziţia subordonată din fraza: *Şcolile independente (private) din Marea Britanie sunt renumite în întreaga lume pentru condiţiile excelente pe care le oferă* în partea de propoziţie corespunzătoare.

B. **(12p.)** Redactează un text, de 10-15 rânduri, în care să-ţi exprimi opinia despre necesitatea unui sistem de învăţământ de calitate, în oricare parte a lumii.

În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să prezinţi două argumente potrivite;
- (4p.) să ilustrezi alegerea ta cu exemple adecvate;
- (2p.) să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 23

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Toamna asta lunecă
Iarăşi pe păduri,
Iarăşi se întunecă
Munţii ştirbi şi suri;

Berzele, încetele,
Au pornit în şir,
Încâlcit în pletele
Albei amintiri.

*Stau pe unde bucină**
Visul tău când treci,
Şi adânc mă zdruncină
Clonţul toamnei reci.

Umbra mea îşi clatină
Limpedele var;
Vine ca o datină
Noaptea de <u>coşmar</u>.

(Nicolae Labiş, ***Clonţ***)

**bucin* – bucium

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Extrage, din text, trei cuvinte din câmpul semantic al toamnei.
2. (6p.) Scrie câte un sinonim contextual pentru cuvintele: *ştirbi*, *suri*, *coşmar*.
3. (6p.) Selectează, din text, un vers/ o structură în care există o personificare.
4. (6p.) Transcrie, din textul dat, două imagini vizuale şi una motrică/ dinamică.
5. (6p.) Explică, în maximum 5 rânduri, semnificaţia versurilor: *Şi adânc mă zdruncină/ Clonţul toamnei reci.*

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 rânduri, în care să-ţi exprimi opinia despre mesajul transmis sau despre o semnificaţie a textului citat (Nicolae Labiş, ***Clonţ***), susţinută prin argumente adecvate.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să formulezi o opinie despre mesajul fragmentului dat;
- (4p.) să susţii opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat cerinţei;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

<u>SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)</u>

Citeşte cu atenţie textul următor:

Un an de antrenamente dificile şi viaţă claustrată în menajerie pentru doar 10 minute de spectacol. Este soarta leilor, tigrilor, urşilor, cămilelor, leilor de mare, zebrelor, maimuţelor sau elefanţilor din circuri, dresaţi să adopte poziţii nefireşti şi să execute numere uneori periculoase numai

pentru a distra publicul, în mare parte compus din copii. Cu ocazia desfăşurării, la Bucureşti, a Festivalului Internaţional de Artă a Circului (FIAC), organizaţia Vier Pfoten România atrage atenţia că mii de animale sălbatice continuă să fie supuse unor antrenamente şi condiţii de trai dificile în circurile din Europa, în lipsa unor reglementări clare menite să pună capăt acestor practici. Trei circuri – din România, Ucraina şi Suedia – se întrec în aceste zile, la Bucureşti, pentru cucerirea trofeului „Leul de Aur" oferit de FIAC, juriul având în componenţă şi copii. Aceştia se amuză la vederea elefanţilor sau a focilor puse să execute tot felul de giumbuşlucuri în arenă, fără a avea însă discernământul necesar pentru a înţelege ce se ascunde în spatele acestor numere cu animale.

(***Animalele sălbatice de la circ, penitenţa pe viaţă în numele distracţiei***, www.greenreport.ro)

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente referitoare la textul citat:
   - tema fragmentului;
   - timpul de antrenament necesar pentru 10 minute de spectacol;
2. (4p.) Transcrie un fragment de maximum 10 cuvinte în care este menţionat avertismentul organizaţiei Vier Pfoten România.
3. (4p.) Selectează, din primele rânduri ale textului, un cuvânt cu funcţia sintactică de atribut adjectival şi unul cu funcţia sintactică de complement circumstanţial de loc.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect.
   În enunţul: *Aceştia se amuză la vederea elefanţilor sau a focilor puse să execute tot felul de giumbuşlucuri în arenă, fără a avea însă discernământul necesar pentru a înţelege ce se ascunde în spatele acestor numere cu animale*, există:
   a) trei predicate verbale;
   b) două predicate verbale şi unul nominal;
   c) două predicate verbale şi două nominale.
5. (4p.) Alcătuieşte un enunţ în care să foloseşti cuvântul *animale* cu funcţia sintactică de nume predicativ.
6. (4p.) Construieşte o frază în care să existe două propoziţii coordonate prin juxtapunere.

B. **(12p.)** Redactează un text, de 10-15 rânduri, în care să-ţi exprimi opinia despre nevoia de libertate a animalelor.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p) să prezinţi două argumente potrivite;
- (4p) să ilustrezi alegerea ta cu exemple adecvate;

- (2p) să utilizezi un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 24

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Pe culmea cea mai naltă a munților Carpați se întinde o țară mândră și binecuvântată între toate țările semănate de Domnul pre pământ. Ea seamănă a fi un măreț și întins palat, cap d`operă de arhitectură (...). Un brâu de munți ocolește, precum zidul o cetate, toată această țară, și dintr-însul, ici-colea, se disface, întinzându-se până în centrul ei, ca niște valuri proptitoare, mai multe șiruri de dealuri nalte și frumoase, mărețe pedestaluri înverzite, care varsă urnele lor de zăpadă peste văi și peste lunci. Mai presus de acel brâu muntos, se înalță două piramide mari de munți, cu creștetele încununate de o vecinică diademă de ninsoare, care, ca doi uriași, stau la ambele capete ale țării, cătând unul în fața altuia. Păduri stufoase, în care ursul se plimbă în voie, ca un domn stăpânitor, umbresc culmea acelor munți. Și nu departe de aceste locuri, care îți aduc aminte natura țărilor de miazănoapte, dai, ca la porțile Romei, peste câmpii arse și văruite, unde bivolul dormitează alene. Astfel, miazănoapte și miazăzi trăiesc într-acest ținut alături una de alta și armonizând împreună. Aci stejarii, brazii și fagii trufași înalță capul lor spre cer; alături te afunzi într-o mare de grâu și porumb, din care nu se mai vede calul și călărețul. Oriîncotro te-i uita, vezi colori felurite ca un întins curcubeu, și tabloul cel mai încântător farmecă vederea. Stânci prăpăstioase, munți uriași, a căror vârfuri mângâie norii, păduri întunecoase, lunci înverzite, livezi mirositoare, văi răcoroase, gârle a căror limpede apă lin curge printre câmpiile înflorite, pâraie repezi, care mugind groaznic se prăvălesc în cataracte printre acele amenințătoare stânci de piatră, care plac vederii și o spăimântează totdeodată. Apoi, în tot locul, dai de râuri mari, cu nume

armonioase, a căror unde port aurul. În pântecele acestor munţi zac comorile minerale cele mai bogate şi mai felurite din Europa: sarea, fierul, argintul, arama, plumbul, mercurul, zincul, antimoniul, arsenicul, cobaltul, tuteaua, teluriul şi, în sfârşit, metalul cel mai îmbelşugat decât toate, aurul, pe care îl vezi strălucind până şi prin noroiul drumurilor.

Astfel este ţara Ardealului.

(Nicolae Bălcescu, ***Românii supt Mihai-Voievod Viteazul***)

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Precizează grupurile de sunete existente în cuvintele: *armonioase*, *noroiul*, *curcubeu*.
2. (6p.) Scrie câte un sinonim contextual pentru cuvintele: *semănate*, *miază-noapte*, *spăimântează*.
3. (6p.) Selectează, din text, o personificare, un epitet şi o enumeraţie.
4. (6p.) Menţionează modul de expunere prezent în text.
5. (6p.) Explică, în maximum cinci rânduri, semnificaţia fragmentului subliniat: *Aci stejarii, brazii şi fagii trufaşi înalţă capul lor spre cer; alături te afunzi într-o mare de grâu şi porumb, din care nu se mai vede calul şi călăreţul.*

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 rânduri, în care să argumentezi că fragmentul citat la subiectul I reprezintă o descriere artistică.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să precizezi două trăsături care să justifice faptul că textul este o descriere artistică (literară);
- (4p.) să ilustrezi trăsăturile pe baza textului dat;
- (2p.) să ai un conţinut şi un stil adecvate cerinţei date;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

<u>SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)</u>

Citeşte cu atenţie textul următor:

În oraşele mari locuiesc, de obicei, mulţi infractori. Dar, unele aşezări urbane sunt mai periculoase decât altele din cauza războaielor, a tensiunilor interetnice şi a grupărilor teroriste care reprezintă o ameninţare pentru viaţa cetăţenilor. Business Insider face un top al celor mai periculoase oraşe ale Europei.

Tbilisi, Georgia – În urma conflictului din 2008 cu Rusia, există mari părţi din Georgia unde turiştii sunt sfătuiţi să nu se aventureze. În capitala ţării, Tbilisi, au loc deseori demonstraţii violente care au parte de o replică la fel de violentă din partea forţelor de ordine. Recent, au murit doi oameni şi alţi 40 au fost răniţi în urma unei astfel de confruntări. Autorităţile

georgiene neagă un posibil abuz al forțelor de ordine. Cu alte cuvinte, acestea au procedat corect. În plus, anul trecut, au fost mai multe atentate cu bombe în cartierele mărginaşe ale oraşului, iar Poliția a dejucat alte câteva atentate.

Erevan, Armenia – Cu toții ştim măcar un banc cu Radio Erevan, dar acum nu este de glumă. În 2008 au avut loc alegeri electorale presărate cu multe acte de violență, poate cele mai rele de după epoca sovietică. Opt oameni au murit, 150 au fost răniți. O altă problemă o reprezintă violența în familie. Potrivit unui raport al Amnesty International, trei din zece femei suferă din cauza acestui fenomen. Un alt raport, al ONU, arată că doar 15% dintre femeile agresate au curajul să vorbească despre asta. Totuşi, oraşul încearcă să îndrepte din această imagine. În această lună va avea loc, la Erevan, o conferință a Comisiei Europene despre această problemă.

(***Oraşele unde vrei să locuieşti doar dacă îți place pericolul***, www.capital.ro)

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să numeşti următoarele elemente referitoare la textul citat:
   - tema fragmentului;
   - topul celor mai periculoase țări din Europa;
2. (4p.) Scrie titlul articolului din care este extras fragmentul şi site-ul sursă.
3. (4p.) Precizează cazul şi funcția sintactică pentru cuvintele subliniate în enunțul: *O altă problemă o reprezintă violența în familie.*
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect.
   Prin expansiunea părții de propoziție subliniate în enunțul: *doar 15% dintre femeile agresate au curajul să vorbească despre asta*, se obține o propoziție subordonată:
   a) subiectivă;
   b) completivă indirectă;
   c) atributivă.
5. (4p.) Alcătuieşte un enunț în care cuvântul *corect* să aibă altă valoare morfologică decât în text. Precizeaz-o!
6. (4p.) Construieşte o frază în care să ai, în ordine: o propoziție principală şi o completivă indirectă.

B. **(12p.)** Redactează un text, de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre semnificațiile proverbului „Pericolul este vecinul cel mai apropiat al siguranței".

În compunerea ta, trebuie:
- (4p) să prezinți două argumente potrivite;
- (4p) să ilustrezi alegerea ta cu exemple adecvate;

- (2p) să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 25

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

– Dragă Costică, viu la tine, sigur că n-ai să mă refuzi; ştiu cât pot conta pe amiciţia ta şi nu-mi permit a mă-ndoi un moment că în cazul de faţă, fiind vorba, mă-nţelegi, de o chestiune care mă interesează în aşa grad, încât dacă n-aş fi pe deplin convins că tu, care mi-ai dovedit totdeauna, fără să dezminţi niciodată o afecţiune, ce pot zice că la rândul meu... în fine...

– În fine – zice Ionescu – am înţeles... Nu trebuia să mă iei aşa departe. Vii să mă rogi pentru vreo loază de elev de-ai mei.

– Nu e loază, Costică; e un băiat dintr-o familie dintre cele mai bune: mi-e rudă.

– Cine ştie ce leneş, ce dobitoc!

– Nu-i adevărat, dragă Costică; este un băiat prea cumsecade... Să nu mă laşi!... Viu la tine, sigur că n-ai să mă refuzi; ştiu cât pot conta pe amiciţia ta şi nu-mi permit a mă-ndoi un moment că în cazul de faţă, fiind vorba, mă-nţelegi, de o chestiune...

– Ei, lasă astea! ştii că ţiu la tine; ce mai încap între noi astfel de fraze banale?... Ce notă vrei să-i dau pârlitului tău de protejat?

– 7, dragă Costică!... [...]

– A! irezistibilă milogeală prietenească! zice Costică; ce bine ştii tu să porunceşti! Aide! să-ţi fac hatârul şi de data asta... să-i dau nepricopsitului 7.

(I.L. Caragiale, ***Lanţul slăbiciunilor***)

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Scrie modul intern de îmbogăţire a vocabularului prin care s-au format cuvintele: *amiciţia*, *niciodată*, *cumsecade*, subliniate în text.
2. (6p.) Selectează, din text, trei termeni din câmpul semantic al *prieteniei*.
3. (6p.) Precizează modul de expunere predominant în text.
4. (6p.) Scrie câte două trăsături morale pentru fiecare personaj al textului.
5. (6p.) Explică, în maximum cinci rânduri, semnificaţia fragmentului subliniat: *– A! irezistibilă milogeală prietenească! zice Costică; ce bine ştii tu să porunceşti! Aide! să-ţi fac hatârul şi de data asta... să-i dau nepricopsitului 7.*

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 rânduri, în care să argumentezi faptul că fragmentul citat la subiectul I aparţine genului epic.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să precizezi două trăsături care să justifice faptul că textul aparţine genului epic;
- (4p.) să ilustrezi trăsăturile pe baza textului dat;
- (2p.) să ai un conţinut şi un stil adecvate cerinţei date;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

<u>SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)</u>

Citeşte cu atenţie textul următor:

Sindhuja Rajaraman, o indiancă în vârstă de 14 ani, a devenit cea mai tânără persoană din lume care ocupă postul de director executiv al unei companii. Ea a fost numită în funcţia de director executiv al firmei de animaţie după ce a fost desemnată cel mai rapid desenator 2D şi 3D din India, de National Association of Software and Services Companies (NASSCOM) şi Gaming and Animation Conclave 2010.

<u>Un alt exemplu de pasiune şi talent care se manifestă la vârste fragede este o fetiţă de numai 4 anişori, care a devenit cel mai tânăr artist desenator de tatuaje.</u> Cea mică renunţă la leagănele din parc fără să clipească în favoarea unor lecţii de gravat tatuaje şi chiar practică această meserie într-un salon de tatuaje.

Chiar şi atunci când pare că pasiunea copilului tău nu se potriveste cu vârsta <u>lui</u>, este posibil ca aparenţele să înşele. Este exemplul unei japoneze care la vârsta de numai 10 ani este cel mai tânăr degustător de sake – băutura tradiţională japoneză. Akane Niikura a devenit oficial expert în sake, după ce a trecut testele Sake Service Institute din Japonia, fără a pune

o picătură de alcool pe limbă. Datorită unui simţ al mirosului ieşit din comun, fetiţa reuşeşte să determine exact tipurile de sake care se potrivesc cu anumite feluri de mâncare sau vechimea acestei băuturi.

(***Talentul şi pasiunea, decisive în alegerea meseriei de mai târziu***, www.utilecopii.ro)

A. (24p.) Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente referitoare la textul citat:
   - domeniile în care cei trei copii excelează;
   - ţările din care provin aceşti copii talentaţi.
2. (4p.) Precizează tema textului citat.
3. (4p.) Menţionează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate în enunţul: *Renunţă la leagănele din parc fără să clipească în favoarea unor lecţii de gravat tatuaje.*
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect.
   În fraza subliniată, există:
   a) o propoziţie principală şi două propoziţii atributive;
   b) două propoziţii principale şi o propoziţie atributivă;
   c) trei propoziţii principale.
5. (4p.) Alcătuieşte un enunţ în care cuvântul *lui* să aibă o valoare morfologică diferită de cea din text. Precizeaz-o!
6. (4p.) Transcrie propoziţia subordonată din fraza: *Este posibil ca aparenţele să înşele* şi precizează felul ei.

B. (12p.) Redactează un text, de 10-15 rânduri, în care să-ţi exprimi opinia despre talent şi pasiune – două elemente decisive în alegerea meseriei de mai târziu.

În compunerea ta, trebuie:
- (4p) să prezinţi două argumente potrivite;
- (4p) să ilustrezi alegerea ta cu exemple adecvate;
- (2p) să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 26

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Şi mai merge el cât merge, şi numai iaca ce aude o bâzâitură înăduşită. Se uită el în dreapta, nu vede nimica; se uită în stânga, nici atâta; şi când se uită în sus, ce să vadă? Un roi de albine se învârtea în zbor pe deasupra capului său şi umblau bezmetice de colo până colo, neavând loc unde să se aşeze. Harap-Alb, văzându-le aşa, i se face milă de dânsele şi, luându-şi pălăria din cap, o pune pe iarbă la pământ, cu gura-n sus, şi apoi el se dă într-o parte. Atunci, bucuria albinelor; se lasă jos cu toatele şi se adună ciotcă în pălărie. Harap-Alb, aflându-se cu părere de bine despre asta, aleargă în dreapta şi în stânga şi nu se lasă până ce găseşte-un buştihan putregăios, îl scobeşte cu ce poate şi-i face urdiniş*; după aceea aşază nişte ţepuşi într-însul, îl freacă pe dinăuntru cu cătuşnică, cu sulcină, cu mătăciune, cu poala sântă-Măriei şi cu alte buruiene mirositoare şi prielnice albinelor şi apoi, luându-l pe umăr, se duce la roi, răstoarnă albinele frumuşel din pălărie în buştihan, îl întoarce binişor cu gura în jos, îi pune deasupra nişte captălani*, ca să nu răzbată soarele şi ploaia înlăuntru, şi apoi, lăsându-l acolo pe câmp, între flori, îşi caută de drum.*

Şi cum mergea el, mulţumit în sine pentru această facere de bine, numai iaca i se înfăţişază înainte crăiasa albinelor, zicându-i:

– Harap-Alb, pentru că eşti aşa de bun şi te-ai ostenit de ne-ai făcut adăpost, vreau să-ţi fac şi eu un bine în viaţa mea: na-ţi aripa asta şi, când îi avea vreodată nevoie de mine, aprinde-o, şi eu îndată am să-ţi vin întru ajutor.

(Ion Creangă, ***Povestea lui Harap Alb***)

**ciotcă*, s. f. (Reg.) Grămadă, mulţime de fiinţe adunate laolaltă

**urdiniş*, *~uri*, n. Deschizătură îngustă la baza unui stup, lăsată special pentru ca albinele să poată ieşi şi intra

**captălan*, *captălani*, s.m. Plantă erbacee cu frunze mari şi late şi cu flori purpurii (Petasites officinalis); p. restr. frunzele acestei plante, întrebuinţate ca acoperiş la stupii primitivi de albine

A. **(30p.)** Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Scrie câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate.
2. (6p.) Explică rolul virgulei în structura *Harap-Alb, pentru că eşti aşa de bun*...
3. (6p.) Transcrie, din textul dat, două structuri care conţin trăsături fizice şi/sau morale ale personajului principal.
4. (6p.) Numeşte o figură de stil existentă în structura *îl freacă pe dinăuntru cu cătuşnică, cu sulcină, cu mătăciune, cu poala sântă-Măriei şi cu alte buruiene mirositoare şi prielnice albinelor.*
5. (6p.) Transformă în vorbire indirectă replica albinei.

B. **(12p.)** Dezvoltă, într-o compunere de 15-25 rânduri, două argumente pentru a demonstra că textul citat aparţine unui basm.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p) să prezinţi două argumente potrivite;
- (4p) să ilustrezi alegerea ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat;
- (2p) să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

<u>SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)</u>

Citeşte cu atenţie textul următor:

Albinele sunt insecte zburătoare, clasificate în cadrul superfamiliei Apoidea din cadrul subordinului Apocrita – care mai conţine viespile şi furnicile – şi care se hrănesc cu nectarul florilor(ca sursă de energie graţie conţinutului de zaharuri), şi cu polen (ca sursă de proteine, folosit mai mult la hrănirea larvelor), activitate ce se soldează cu polenizarea <u>florilor</u>, şi, în unele cazuri, cu producerea mierii. Astfel, polenul <u>pe care</u> în mod inevitabil îl pierd în deplasarea lor de la o floare la alta este important pentru plante, deoarece o parte din polen cade pe pistilul (structura reproductivă) altor flori din aceeaşi specie, ducând la polenizarea încrucişată.

(http://ro.wikipedia.org/wiki/Albină)

A. **(24p.)** Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să precizezi următoarele informaţii, folosind date extrase din textul de mai sus:
   - insectele care fac parte din subordinul Apocrita;
   - sursele de hrană ale albinelor.
2. (4p.) Scrie două argumente, prin care să justifici faptul că că textul dat este unul nonficţional.
3. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Cuvântul subliniat din enunțul *o parte din polen cade pe pistilul (structura reproductivă) altor flori* are funcția sintactică de:
a) atribut adjectival
b) atribut pronominal
c) complement circumstanțial de loc.

4. (4p.) Precizează valoarea morfologică și cazul pentru cuvintele subliniate: *florilor*, *pe care*.
5. (4p.) Realizează expansiunea cuvântului *zburătoare* din primul enunț al textului și numește tipul propoziției obținute.
6. (4p.) Rescrie ultima propoziție subordonată și precizează-i felul.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care, imaginându-ți că ești o albină, să prezinți o întâmplare din lumea florilor.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p) să prezinți o întâmplare imaginară din lumea florilor, utilizând narațiunea la persoana I;
- (4p) să existe cel puțin două personaje (ex.: furnică, viespe, floare, altă albină etc.), construite cu ajutorul personificării;
- (2p) să utilizezi un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 27

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

În vacanța mare aveam să-mi sporesc orizontul cu experiența unei lumi noi, a muntelui. De aproape două decenii părinții n-au mai apucat calea spre munte, cum obișnuiau în anii tinereților lor. Tata, care nu era niciodată foarte sănătos, se pomeni într-o zi cam slăbit și ne spuse că are să mute casa la aer mai tare. O hotărâre fu luată nemijlocit cu chiote: vom pleca la munte.

Tata se va înțelege cu un pădurar să ne cedeze pentru un șir de săptămâni casa.

Se putea ajunge în pragul acestei colonii de pădurari pe-un drum ce șerpuia , mai întâi domol și bine bătut, apoi tot mai accidentat, când pe un mal, când pe celălalt, al râului. Pe drumul capricios, în fiecare săptămână scormonit și stricat de puhoaiele ce descărcau mărăcinișul muntelui peste el, călătorului nu-i era cu putință decât o înaintare înceată și răbdurie, cu căruța.

Într-o înainte-de-amiază târzie, după ce au fost încărcate în căruță toate cele trebuincioase somnului și traiului pentru vreo șase săptămâni, pornirăm. Până seara nădăjduiam să ajungem...

(Lucian Blaga, ***Hronicul și cântecul vârstelor***)

A. **(30p.)** Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:
1. (6p.) Scrie două expresii/ locuțiuni care să conțină cuvântul *zi.*
2. (6p.) Numește grupurile de sunete existente în cuvintele: *muntelui, două, obișnuiau.*
3. (6p.) Explică rolul a două semne diferite de punctuație existente în ultimul alineat al textului suport.
4. (6p.) Indică un mod de expunere prezent în textul dat.
5. (6p.) Argumentează, într-o compunere de maxim 5 rânduri, că fragmentul citat aparține genului epic.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 rânduri, în care să caracterizezi personajul principal dintr-o nuvelă studiată în clasă.
În compunerea ta, trebuie:
- (2p) să precizezi, pe baza textului ales, două trăsături fizice și/sau morale ale personajului ales;
- (4p) să exemplifici adecvat aceste trăsături prin citate și/ sau scene semnificative;
- (2p) să identifici minimum două procedee/ mijloace diferite de caracterizare;
- (2p) să exprimi o opinie personală legată de acest personaj;
- (2p) să respecți limitele de spațiu indicate.

<u>SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)</u>

Citește cu atenție textul următor:

Munții Apuseni reprezintă cea mai complexă grupă din Carpații Occidentali. În nord, dincolo de Valea Barcăului, se desfășoară un complex de culmi muntoase <u>scufundate</u>, alcătuite din șisturi cristaline, cu altitudini reduse, înconjurate de dealuri. Acest sector de legătură între Carpații Occidentali și cei Orientali, numit „jugul intracarpatic" include Munții

Meseş şi dealurile Prisnel, Preluca şi Dealu Mare, depăşind foarte rar altitudinea de 800 m.

Vegetaţia grupează speciile într-o etajare armonioasă după altitudine: etajul foioaselor (fag , tei, frasin, mesteacăn), etajul pădurilor de amestec, etajul coniferelor. În zona subalpină (Bihor, Vlădeasa) sunt caracteristice tufărişurile (jneapăn, ienupăr, afin), iar în zona alpină, pajiştile alpine. În depresiunile şi luncile râurilor apar stuful, papura, trestia, salcia, plopul, arinul.

(www.e-geografie.info/despre-muntii-apuseni)

A. **(24p.)** Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să precizezi următoarele informaţii, folosind date extrase din textul de mai sus:
   - locaţia Munţilor Apuseni în lanţul carpatic;
   - legătura dintre Carpaţii Occidentali şi cei Orientali.
2. (4p.) Numeşte tema textului dat.
3. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:
   Prin expansiunea cuvântului compus *(din) Carpaţii Occidentali*, din primul enunţ al textului, se obţine o propoziţie subordonată:
   a) circumstanţială de loc;
   b) atributivă;
   c) completivă directă.
4. (4p.) Precizează valoarea morfologică şi funcţia sintactică pentru cuvintele subliniate: *scufundate*, *foarte rar*.
5. (4p.) Identifică subiectul din ultimul enunţ al fragmentului.
6. (4p.) Alcătuieşte o frază în care să existe o propoziţie subordonată subiectivă introdusă printr-un pronume relativ.

B. **(12p.)** Dezvoltă/ transformă textul de mai sus într-o descriere literară, de 10-15 rânduri, folosind trei cuvinte din fragmentul dat.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p) să înfăţişezi un peisaj montan prin prisma imaginaţiei şi a sentimentelor tale (cel puţin patru elemente de natură);
- (4p) să foloseşti un limbaj expresiv (figuri de stil şi imagini artistice);
- (2p) să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 28

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Eu
nu mă căiesc,
c-am adunat în suflet şi noroi –
dar mă gândesc la tine.
Cu gheare de lumină
o dimineaţă-ţi va ucide-odată visul,
că sufletul mi-aşa curat,
cum gândul tău îl vrea,
cum inima iubirii tale-l crede.
Vei plânge mult atunci ori vei ierta?
Vei plânge mult ori vei zâmbi
de razele acelei dimineţi,
în care eu ţi-oi zice fără umbră de căinţă:
„Nu ştii, că numa-n lacuri cu noroi în fund cresc nuferi?"

(Lucian Blaga, ***Vei plânge mult ori vei zâmbi?***)

A. **(30p.)** Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Scrie câte un sinonim contextual pentru cuvintele: *căiesc*, *curat*.
2. (6p.) Precizează două consecinţe ale utilizării cratimei în structura *dimineaţă-ţi*.
3. (6p.) Numeşte două mărci lexico-gramaticale prin care se evidenţiază prezenţa eului liric în poezia citată.
4. (6p.) Selectează din text două figuri de stil diferite.
5. (6p.) Comentează, în maximum 5 rânduri, semnificaţia titlului în raport cu textul poeziei.

B. **(12p.)** Dezvoltă, într-o compunere de 15-25 rânduri, două argumente pentru a demonstra că textul citat aparţine genului liric.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să numeşti două trăsături ale genului liric, identificate în opera citată;

- (4p.) să ilustrezi alegerea ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat;
- (2p.) să utilizezi un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Nuferii sunt plante acvatice care fac parte din familia Nymphaeaceae, răspândite pe tot globul și cuprind cca. 40 de specii. Nuferii sunt rar plante anuale, și marea majoritate a lor sunt plante perene, care trăiesc în bălți, lacuri, ape curgătoare. Ele au tulpini lungi (rizomi) înfipte în mâl. Frunzele se pot clasifica în <u>două</u> tipuri: un tip de frunze subacvatice și frunzele plutitoare de la suprafața apei cu camere cu aer, în formă de inimă și cu un pețiol lung. Florile sunt frecvent <u>aromate</u>, au petalele de culori diferite, așezate pe mai multe rânduri.

(wikipedia.org/wiki/Nufăr)

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - numărul de specii de nuferi, răspândite pe glob;
   - clasificarea frunzelor.
2. (4p.) Selectează din text o informație care se referă la frumusețea nuferilor.
3. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.
   Cuvântul subliniat din enunțul *Frunzele se pot <u>clasifica</u> în două tipuri* are funcția sintactică de:
   a. predicat verbal;
   b. predicat nominal;
   c. complement direct.
4. (4p.) Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele următoare, selectate din text: *două*, *aromate*.
5. (4p.) Rescrie prima propoziție subordonată din text și precizează tipul ei.
6. (4p.) Construiește o frază în care să existe o propoziție subordonată completivă indirectă cu termen regent un adjectiv.

B. **(12p.)** Redactează un text, de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi opinia în legătură cu necesitatea de a proteja mediul înconjurător.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p) să utilizezi structura adecvată acestui tip de compunere (formularea clară/ logică a opiniei, prezența a două argumente care să justifice opinia exprimată);
- (4p) să-ți susții alegerea cu exemple adecvate;
- (2p) să utilizezi un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 29

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

O vulpe au intrat odată
Flămândă în livadă.
Și poamele văzând, frumoase, coapte bine,
S-au bucurat prea mult în sine,
Dar bucuria ei au fost în mâini străine:
Că prunele pe crengi cam susușor era
Și nu se scutura.
Umblând ea în zadar mai bine de un ceas,
Au zis aceste către prune:
— Cum v-am găsit, așa vă las,
Măcar că la privit vă arătați prea bune,
Dar verzi, în loc să folosiți,
Voi dinții strepeziți.

Un adevăr de mult văzut,
Că neavând prilej ca să ne folosim
De-un lucru ce ne e plăcut,
Apoi neapărat cusururi îi găsim.*

(Alexandru Donici, ***Vulpea în livadă***)

cusur, cusururi – imperfecţiune, defect, meteahnă, hibă

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Rescrie versul „*Că prunele pe crengi cam susuşor era*", corectând ceea ce este greşit.
2. (6p.) Scrie sinonime potrivite în context pentru cuvintele subliniate.
3. (6p.) Transcrie din text un indice temporal şi unul spaţial.
4. (6p.) Transformă în vorbire indirectă replica vulpii.
5. (6p.) Explică în 3-5 rânduri morala fabulei.

B. **(12p.)** Dezvoltă, într-o compunere de 15-25 rânduri, două argumente pentru a demonstra că textul citat este o *fabulă*.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p) să precizezi două trăsături ale speciei literare *fabulă*, existente în textul dat;
- (4p) să ilustrezi alegerea ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat;
- (2p) să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p) să respecţi limita minimă de spaţiu indicată.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Madagascar 2 pare a fi o parodie a celebrului film animat The Lion King. Începând cu povestea – fiul regelui se întoarce acasă şi trebuie să demonstreze că este demn de a fi noul conducător al grupului – şi continuând cu personajele – aici, cel mai bun exemplu ar fi personajul negativ. Leul Makunga (genul de personaj malefic-idiot) îşi doreşte din toată inima să ajungă liderul grupului prin orice mijloace. Se va folosi de Alex pentru a-l da pe tatăl său jos de la putere.

La capitolul imagine, Madagascar 2 s-a descurcat mult mai bine faţă de prima parte. Culorile vii, claritatea imaginilor şi mişcarea naturală a personajelor ridică studiourile DeamWorks la un nivel mult mai apropiat de Pixar.

Filmul nu trebuie privit doar din unghiul comic. Aceste animale „de la oraş" revin pe tărâmul natal – Alex şi-a regăsit familia, Marty nu se mai simte singur şi unic, Melman nu este singura girafă paranoică de pe Pământ, iar Gloria crede, pentru o clipă, că şi-a găsit perechea. Totuşi, cei patru au senzaţia că nu sunt acasă. Anii petrecuţi în captivitate parcă le-a topit spiritul sălbatic. Ataşaţi de om, ei sunt nevoiţi să se adapteze situaţiei sau zilele lor vor fi numărate.

Astfel, filmul poate fi privit drept un semnal de alarmă. Toate ființele consumatoare de oxigen trebuie lăsate în mediul lor. Răpindu-le din acel mediu, ele nu ajung să servească decât ca obiecte decorative.

(http://filme.acasa.ro/madagascar-the-crate-escape-2008/cronica)

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
   - tema articolului;
   - personajele animale *„de la oraş"*.
2. (4p.) Explică, în 2-3, rânduri ultimul alineat al fragmentului.
3. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.
   În fraza: *Răpindu-le din acel mediu, ele nu ajung să servească decât ca obiecte decorative* există o propoziție subordonată:
   a) subiectivă;
   b) predicativă;
   c) completivă directă.
4. (4p.) Precizează valoarea morfologică şi cazul pentru cuvintele subliniate în text: *celebrului, parte.*
5. (4p.) Identifică în textul suport un atribut substantival şi un atribut pronominal.
6. (4p.) Realizează expansiunea cuvântului subliniat în următorul fragment şi precizează tipul propoziției obținute: *Se va folosi de Alex pentru a-l da pe tatăl său jos de la putere.*

B. **(12p.)** Redactează un articol de ziar, de 10-15 rânduri, în care să prezinți un film de animație care te-a impresionat prin mesajul pe care l-a transmis. În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să prezinți cel puțin două aspecte diferite legate de filmul vizionat (ex.: personaje, acțiune, coloana sonoră, efecte speciale etc.);
- (4p.) să formulezi explicit mesajul pe care filmul l-a transmis;
- (2p.) să ai un conținut adecvat tipului de text şi cerinței formulate;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.

Modelul nr. 30

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Fluture, tu, pe unde prin perdea
Putuşi intra-n chilia mea?
Ce ştiri mi-aduci din primăvară,
Frumosule de catifea solară?
Echer plăpând, te-ai şi prins de perete,
Uitându-te la cărţi şi la caiete
Cu ochii-aprinşi ca jarul de rubin.
Ai şi tu o chemare? Ai şi tu un destin?

Deschideţi-i fereastra dintre ramuri
Să nu-şi lovească frăgezimea-n geamuri.
Puiul luminii caută-ntr-afară.
Lovit în frunte poate să şi moară,
Aici, în foişorul nostru din cărare,
Unde nici nimeni, nici nimic nu moare,
Decât pe înserate vreo stea sau câte o floare.

(Tudor Arghezi, ***Fluture, tu***)

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Numeşte grupurile de sunete existente în cuvintele: *mi-aduci*, *floare*.
2. (6p.) Explică utilizarea a două semne diferite de punctuaţie din prima strofă.
3. (6p.) Transcrie două structuri prin care fiinţa poetică se adresează fluturelui.
4. (6p.) Explică atitudinea eului liric care reiese din versurile: *Deschideţi-i fereastra dintre ramuri/ Să nu-şi lovească frăgezimea-n geamuri.*
5. (6p.) Selectează din textul suport o metaforă şi o comparaţie.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre mesajul transmis sau despre o semnificație a textului citat. În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să formulezi o opinie despre mesajul fragmentului dat;
- (4p.) să susții opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
- (2p.) să ai un conținut adecvat cerinței;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Un fluture este o insectă din ordinul Lepidoptera. Scopul termenului depinde de cât de extins este conceptul de fluture. Ca și toate Lepidopterele, fluturii sunt de remarcat pentru ciclul lor de viață neobișnuit, cu un stadiu larvar de omidă, un stadiu inactiv de pupă și o metamorfoză spectaculoasă într-o formă familiară de adult cu aripi colorate. Deoarece cele mai multe specii zboară ziua, atrag de regulă atenția. Diversele modele formate pe aripile colorate și zborul lor extravagant și grațios au făcut ca observarea fluturilor să devină un hobby popular.

Fluturii se clasifică în fluturi adevărați (superfamilia Papilionoidea), fluturi skipper (superfamilia Hesperioidea), și fluturi-molii (superfamilia Hedyloidea). Fluturii aparțin arborelui evoluționist al moliilor. Originea lor a fost stabilită în perioada cretacică, care s-a încheiat în urmă cu 65 de milioane de ani. Din păcate, există o arhivă foarte limitată de fosile. Cea mai veche fosilă este a unui posibil fluture skipper, nedenumit, din perioada paleocenului superior (cu circa 57 de milioane de ani în urmă), din Fur, Danemarca.

(http://ro.wikipedia.org/wiki/Fluture)

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
   - ciclul de viață specific fluturilor;
   - originea fluturilor.
2. (4p.) Selectează doi termeni de specialitate/ științifici din textul dat.
3. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.
   Prin contragerea propoziției subordonate din fraza: *Originea lor a fost stabilită în perioada cretacică, care s-a încheiat în urmă cu 65 de milioane de ani* se obține un:

a) complement circumstanţial de timp;
b) atribut;
c) complement direct.

4. (4p.) Transcrie două structuri în care verbul *a fi* să aibă valori morfologice diferite. Precizează-le!
5. (4p.) Construieşte o propoziţie subordonată cauzală introdusă printr-o locuţiune conjuncţională.
6. (4p.) Rescrie predicatele din enunţul următor şi precizează felul lor: *Diversele modele formate pe aripile colorate şi zborul lor extravagant şi graţios au făcut ca observarea fluturilor să devină un hobby popular.*

B. (12p.) Demonstrează, într-o compunere de 10-15 rânduri, că fragmentul citat este un text nonficţional.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să precizezi două trăsături ale textului nonliterar, existente în fragmentul citat;
- (4p.) să ilustrezi alegerea ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat;
- (2p.) să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 31

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

De mic copil Hagiul fusese copil cuminte şi aşezat. Nu i s-auzea guriţa, nici paşii. Nu rupea pantofii. Pe ce punea mâna punea bine. Ajuns calfă la găitănărie*, vorbea frumos şi cu patimă în mijlocul tovarăşilor săi.*

– De când eram d-o şchioapă pricepusem lumea, le zicea el. Înţelesesem bine de tot că o cârpă din gunoi este o muncă de om pe care te faci stăpân dacă o pui deoparte. Şi dacă mama îmi dădea un ban de trei ca să-mi iau un

simit, eu mă uitam în ghiozdan: de aveam felia de pâne, sănătate bună, aveam ce mânca. Nu te saturi cu pâne? Ce-ţi trebuie simiţi? Şi puneam banul bine. Şi un ban peste altul fac doi, peste doi dacă pui altul, fac trei... Râdeţi voi... râdeţi... Da', vânturaţi banii în mâni şi veţi simţi ce răcoare ţine când vă e cald, şi ce cald când vă e frig. E destul să te gândeşti ce poţi face cu banii, ca să şi guşti bucuria lucrului pe care nu l-ai cumpărat. Ai simţit bucuria?... De ce să-l mai cumperi?... Râdeţi voi, râdeţi... Ce lucru poate fi mai luminat ca un jeratic de galbeni întinşi pe o masă?... Voi râdeţi... râdeţi cu hohote... Nişte risipitori... În viaţa voastră n-o să gustaţi adevărata bucurie...*

Într-o zi, o calfă, văzându-l cum tremură şi cum i s-aprind ochii când vorbeşte de bani, i-a zis în glumă:

– Strângi tu, băiete, strângi, şi într-o zi... p-aci l-e drumul... şi ia-i de unde nu-s...

Tudose, la aşa nelegiuire, s-a ridicat în vârful picioarelor, a încleştat pumnii, i-a adus la gură şi a strigat, închizând ochii:

– Numai de veţi vârî tot pământul în buzunar... numai atunci veţi fura şi banii mei!... Aşa să ştiţi!... Aşa!... Că n-am bani... N-am chioară lăscaie... P-aşa vremuri nu poţi să ai...

În sfârşit, Tudose muncea; strângea; nu bea; nu ochea prin mahala; mânca pâne cu bragă. După zece ani, ajuns la parte, după alţi cinci, tovarăş pe din două cu stăpânul său.

(Barbu Ştefănescu-Delavrancea, ***Hagi Tudose***)

**calfă* – Lucrător calificat după o perioadă de ucenicie
**găitănărie* – Loc în care se făceau sfori de bumbac, mătase, lână sau metal, cusute ca podoabe la obiectele de îmbrăcăminte sau de mobilă
**simit* – Un fel de covrig turtit făcut din cocă mai moale decât a covrigilor obişnuiţi, presărat cu seminţe de susan

A. **(30p.)** Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:
1. (6p.) Transcrie trei termeni din câmpul semantic al cuvântului *bani*.
2. (6p.) Identifică în primul alineat un cuvânt derivat şi un cuvânt format prin conversiune.
3. (6p.) Numeşte modul dominant de expunere prezent în text.
4. (6p.) Precizează o trăsătură morală ce poate fi desprinsă din următoarea structură: *Ce lucru poate fi mai luminat ca un jeratic de galbeni întinşi pe o masă?*
5. (6p.) Rezumă textul în maximum 5 rânduri.

B. **(12p.)** Redactează o compunere de 15-25 rânduri în care să caracterizezi personajul din acest fragment.
În compunerea ta, trebuie:
- (2p) să precizezi două trăsături fizice şi/sau morale ale personajului;

- (4p) să exemplifici adecvat aceste trăsături prin citate şi/ sau scene semnificative;
- (2p) să identifici două procedee/ mijloace diferite de caracterizare;
- (2p) să formulezi o opinie legată de personaj/ de mesajul pe care autorul îl transmite prin intermediul personajului.
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

I M O C E N T R A L vă oferă apartament cu 3 camere în construcţie nouă, ultrafinisat cu finisaje şi materiale de cea mai bună calitate, mobilă de calitate, (inclusiv dulap personalizat cu uşi glisante, inclus în preţ), amenajare modernă, retras de la şosea şi aglomeraţie. Apartamentul are suprafaţa utilă de 54 mp şi este compartimentat astfel: bucătărie + living, dormitor, baie spaţioasă. Livingul a fost extins pe balcon. Situat la 2 minute de mijloacele de transport în comun, cu acces uşor spre centru. Beneficiază de loc de parcare. Preţ: 47000 EUR (valabil pentru plata cash). Telefon: 0729555111.

(http://www.piata-az.ro/Imobiliare/Apartamente)

Cumpără cele mai reprezentative statui sau busturi ale poeţilor noştri. Achiziţionează apoi foarte multe icoane vechi, pe lemn, din care, fiind bătute în cuie, se vor confecţiona sicriele statuilor marilor poeţi. Statuile celor mai puţin importanţi vor fi înmormântate în sicrie cuşti, sicrie cu gratii. Drept pedeapsă. La orice comemorare, respectiva statuie va fi dezgropată şi, atârnată în clopotul uriaş al catedralei cimitirului, va avea marea onoare de a fi folosită timp de un sfert de oră drept limbă de clopot. Apoi, bineînţeles, dacă nu se va sfărâma, va fi înhumată la loc cu toate onorurile.

(Cristian Popescu, Arta Popescu, Societatea „Adevărul” S. A., Bucureşti, 1994)

A. (24p.) Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să precizezi următoarele informaţii, folosind date extrase din textele de mai sus:
   - două informaţii concrete din primul text;
   - scopul scrierii fiecărui text.
2. (4p.) Transcrie din fiecare text câte un verb care ţine de domeniul publicităţii.
3. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerinţă.

În fraza: *Achiziționează apoi foarte multe icoane vechi, pe lemn, din care, fiind bătute în cuie, se vor confecționa sicriele statuilor marilor poeți* există:

a) o propoziție principală și o propoziție secundară;
b) o propoziție principală și două propoziții secundare;
c) două propoziții principale și o propoziție secundară.

4. (4p.) Construiește două enunțuri în care substantivul *cameră* să îndeplinească, pe rând, funcțiile sintactice de nume predicativ și complement indirect.
5. (4p.) Rescrie propoziția principală din următorul enunț: *Apoi, bineînțeles, dacă nu se va sfărâma, va fi înhumată la loc cu toate onorurile.*
6. (4p.) Construiește o frază în care să existe două propoziții coordonate prin juxtapunere.

B. **(12p.)** Redactează un text de maximum 10 rânduri care să reprezinte o reclamă a unui obiect/ unei locații turistice, la alegere.

În compunerea ta, trebuie:

- (6p.) să prezinți concis și convingător două aspecte esențiale ale obiectului/ locației alese;
- (4p.) să utilizezi un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 32

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Apoi începem cu toții a mânca. Și alții ca alții, dar eu știu că mi-am pus bine gura la cale, să-mi fie pe toată ziua. Și îndată ce m-am sculat de la masă, luându-mi rămas bun de la călcâie, fuga la scăldat; și când sar odată voinicește de pe-un mal nalt în ștoalnă, din greșeală, drept cu fața-n jos,

numai scântei s-au făcut pe dinaintea ochilor de durere; şi am crezut că mi-a plesnit pântecele, nu altăceva. Şi după ce-am ieşit cu mare greu din apă şi m-am pus pe mal, ţinându-mă cu mâinile de inimă, băieţii s-au strâns ciotcă împrejurul meu şi m-au înmormântat cu nisip, şi m-au prohodit cum ştiau ei, şi de-abia mi-am venit în simţire peste vrun ceas; ş-apoi am început a mă scălda în tihnă, până pe la asfinţitul soarelui, potrivind-o să vin acasă odată cu vacile şi spunând mamei că, scăpându-le văcarul din ocol pe ale noastre la amiază, eu singur le-am dus la păscut, şi de-aceea m-am întârziet până acum. Şi mama, creştină bună, crezându-le toate lăptoase, după răbuş, cum i le spusesem eu cu măguleli, m-a lăudat de vrednicia ce făcusem şi mi-a dat şi demâncare. Iară eu, mâncând lupeşte, mă făceam smerit şi numai râdeam în mine, mirându-mă tot atunci de ghibăcia minciunilor ce potrivisem, de-mi venea mai-mai să le cred şi eu singur pe jumătate. Iaca, aşa se poate înşela omul de multe ori, când nici n-a gândit, dacă nu ştie a judeca bine. Însă iar mă întorc şi zic: Tot păţitu-i priceput!*

(Ion Creangă, ***Amintiri din copilărie***)

**ciotcă*, s. f. (Reg.) Grămadă, mulţime de fiinţe adunate laolaltă

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Selectează din text două cuvinte scrise în forma lor neliterară şi notează forma lor corectă.
2. (6p.) Explică folosirea celor două puncte în structura *Însă iar mă întorc şi zic: Tot păţitu-i priceput!*
3. (6p.) Exemplifică, prin trei forme diferite, timpul verbal specific naraţiunii.
4. (6p.) Transcrie din textul propus un fragment în care apare procedeul autocaracterizării.
5. (6p.) Exprimă-ţi opinia, în 4-5 rânduri, despre felul în care procedează personajul principal, pornind de la fragmentul: *Iară eu, mâncând lupeşte, mă făceam smerit şi numai râdeam în mine, mirându-mă tot atunci de ghibăcia minciunilor ce potrivisem, de-mi venea mai-mai să le cred şi eu singur pe jumătate.*

B. **(12p.)** Dezvoltă, într-o compunere de 15-25 rânduri, două argumente pentru a demonstra că textul citat aparţine genului epic.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să numeşti două trăsături specifice genului epic, existente în fragmentul citat;
- (4p.) să ilustrezi alegerea ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat;
- (2p.) să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Mamaia este o stațiune turistică de vară pe malul vestic al Mării Negre. Este situată în nordul orașului Constanța, România. Mamaia nu este o localitate de sine stătătoare, ci un cartier al Constanței cu foarte puțini locuitori permanenți (sub 50), fiind însă suprapopulată pe parcursul verii. Principalele atracții ale Mamaiei sunt Satul de Vacanță, parcul de distracții Aqua Magic și telegondola.

Satul de Vacanță este un loc pitoresc care găzduiește 31 de restaurante tradiționale românești, decorate în stil rustic, conform regiunii pe care o reprezintă fiecare. Una dintre atracțiile satului de vacanță sunt suvenirurile din scoici. Acestea sunt lucrate manual din scoici adunate iarna de pe malul mării.

Aqua Magic este cel mai modern parc acvatic de pe litoralul Mării Negre, ce se întinde pe o suprafață de 27200 mp (2,7 hectare) și include tobogane, piscine pentru adulți și copii, căderi de apă, bazine, restaurante, baruri, fast-food-uri și magazine de suveniruri.

Inaugurată la 16 iulie 2004, după o investiție de aproximativ 3,5 milioane €, telegondola este un teleferic modern care face legătura între Cazino și Hotelul Perla, pe un traseu de 2,1 km.

(http://ro.wikipedia.org/wiki/Mamaia)

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
   - numărul de locuitori permanenți;
   - atracțiile stațiunii.
2. (4p.) Selectează din text informația care ți se pare cea mai convingătoare pentru a vizita Mamaia.
3. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.
   În fragmentul *Acestea sunt lucrate manual din scoici adunate iarna de pe malul mării* există:
   a) predicatul nominal *sunt lucrate*;
   b) predicatul verbal *sunt lucrate*;
   c) predicatul verbal *sunt*.
4. (4p.) Transcrie două pronume diferite, din alineatul al doilea al textului dat, și precizează-le felul și cazul.
5. (4p) Construiește o frază în care să existe o atributivă cu termen regent un pronume.

6. (4p) Identifică tipul propoziţiei/propoziţiilor subordonate din enunţul: *Satul de Vacanţă este un loc pitoresc care găzduieşte 31 de restaurante tradiţionale româneşti, decorate în stil rustic, conform regiunii pe care o reprezintă fiecare.*

B. **(12p)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să prezinţi o întâmplare amuzantă (reală/ imaginară) petrecută la mare şi al cărei protagonist să fie un copil năstruşnic, pe nume Nică.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să existe o scenă/ un moment care amuză;
- (4p.) să realizezi o descriere sumară a personajelor care iau parte la acţiune;
- (2p.) să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 33

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Nu ştiu cum vor fi alţii; cât despre mine ştiu atâta, că perd măsura timpului, de îndată ce rămân pe voia slobodă a pornirilor mele de sălbatec, când, adică, biruit de dragostea neînfrânată a singurătăţii, îmi şterg urma dintre oameni şi mă mistui, sub îmboldirile ei, în necunoscutul larg al naturii, ca o frunză mânată de nestatornicia vânturilor. Şi soarele poate prea bine tivi cu aur marginile rupte ale norilor, ce se întind în fâşii lungi deasupra apusului său; poate prea lesne stăpânitorul zilei să dispară în noianul de flăcări, ce se aprinde pe hotarele dintre amurgul nostru şi aura altor lumi; umbrele se pot ridica din adâncuri şi pot arunca linţoliul lor mohorât peste zările fără sfârşit ale răsăritului; chiar vârful pălăriei mele , suit pe picioarele de umbră deşirată ale Pisicuţii, îşi poate trimete chipul său boţit din ţara apusului plină de întuneric, tocmai în împărăţia trandafirie şi depărtată a zorilor...

Iată pentru ce, cum mergeam eu pe spatele Pisicuţii ca un sac umplut cu gânduri, nu prinsei de veste nici când soarele scoborâse treptele văzduhului spre lumea cealaltă, nici când munţii de pe dreapta mă înmormântaseră în umbra lor posomorâtă, nici când luceafărul de sară îşi ţintuise în negrul albăstrui al cerului chipul său viu de lumină scânteietoare...

(Calistrat Hogaş, ***Pe drumuri de munte***)

A. (30p.) Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:
1. (6p.) Scrie două expresii care conţin cuvântul *timp*.
2. (6p.) Numeşte modul de expunere al textului.
3. (6p.) Transcrie din text o metaforă şi o personificare.
4. (6p.) Selectează din fragmentul dat o imagine artistică vizuală care te-a impresionat şi explică-i semnificaţia în maximum cinci rânduri.
5. (6p.) Numeşte genul literar în care se înscrie acest text.

B. (12p.) Dezvoltă, într-o compunere de 15-25 rânduri, două argumente pentru a demonstra că textul citat este o descriere literară/ artistică.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să precizezi două trăsături ale descrierii literare, existente în fragmentul citat;
- (4p.) să ilustrezi alegerea ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat;
- (2p.) să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Cursele de cai sunt una din întecerile sportive cele mai vechi organizate de om. Pentru aceste întreceri, caii sunt crescuţi şi selectaţi cu atenţie. Rasele de cai utilizate mai frecvent sunt: „Calul pur sânge englez", „Calul arab", „Trăpaşul".

Caii care participă la curse sunt supuşi unui examen riguros pentru a constata dacă sunt sănătoşi, rezistenţi, de rasă nobilă, dacă au alură, uşurinţă, iuţeală şi mobilitate în alergare. Din vechime s-a practicat acest sport, fiind o ocupaţie importantă în timpul liber a unor grupuri sociale bogate. În afară de cursele de întreceri, se mai organizează şi vânători cu hăituirea vânatului călare, acţiune care în ultimul timp este tot mai criticată de iubitorii de animale.

Cursele pot să fie cu obstacole sau fără, se pot organiza pe diferite distanţe şi cu diverse categorii de cai. La aceste curse se pot face pariuri, care pot atinge sume considerabile.

(articol despre ***Curse de cai*** în „Magazin sportiv virtual")

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
   - rasele de cai utilizate;
   - caracteristicile cailor care participă la curse.
2. (4p.) Identifică motivul pentru care se organizează curse de cai.
3. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință:
   În fraza: *La aceste curse se pot face pariuri, care pot atinge sume considerabile* există:
   a) două propoziții principale și două propoziții secundare;
   b) o propoziție principală și o propoziție secundară;
   c) două propoziții principale și o propoziție secundară.
4. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *de cai*, *acest*, *se organizează*, *atinge*.
5. (4p.) Construiește două propoziții în care cuvântul *și* să aibă două valori morfologice diferite.
6. (4p.) Realizează expansiunea cuvântului subliniat din enunțul următor și precizează tipul subordonatei obținute: *Cursele de cai sunt una din întecerile sportive cele mai vechi organizate de om*.

B **(12p.)** Exprimă-ți opinia, într-o compunere de 10-15 rânduri, despre faptul că oamenii organizează curse de cai doar pentru a câștiga bani din pariuri.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să utilizezi structura adecvată acestui tip de compunere (formularea clară/ logică a opiniei, prezența a două argumente care să justifice opinia exprimată);
- (4p.) să-ți susții alegerea cu exemple adecvate;
- (2p.) să utilizezi un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 34

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Va trebui să faceţi neapărat şi cît mai degrabă cunoştinţă cu Matei – Tilică, cum îi spun colegii. N-o să-l uitaţi curând, vă asigur. Dar pentru asta trebuie să-l vedeţi scos la lecţie.

Da, să-l vedeţi ieşind din fundul clasei la tablă, rotindu-şi ochii, rugător, printre bănci:

– Ce avem, mă? Ce avem?

– Apoi, oprindu-se zâmbitor în faţa profesorului:

– Ah, ce bine îmi pare că m-aţi scos! Şi în aceeaşi fracţiune de secundă, întorcându-se desperat spre clasă:

– Nu mă lăsaţi, mă! Nu mă lăsaţi!

– Ei, Matei, ce lecţie am avut pentru azi? se aude întrebarea profesorului.

Tilică se trage pe nesimţite lângă prima bancă şi-i izbeşte colegului talpa cu călcâiul:

– Suflă, mă!

Apoi, privind cu nevinovăţie drept în ochii profesorului:

– N-am înţeles întrebarea, tovarăşe profesor. Su-flă!

– Ce titlu are lecţia de azi?

Băiatul închide ochii, strânge din pumni, tropăie, oftează:

– Nu pot să zic, tovarăşe profesor, e un nume încurcat...

Profesorul arată cu capul o fată scoasă şi ea la lecţie.

– Despre Vasile Lupu, răspunde aceasta.

– Aşa am vrut să spun şi eu! ţâşneşte băiatul, biruind, în cele din urmă, nefericitul lapsus.

– Unde a domnit Vasile Lupu?

– Mai puneţi-mi o dată întrebarea, tovarăşe profesor. N-am înţeles-o bine... se roagă cu umilinţă Tilică, apoi, după ce întrebarea a fost repetată, răspunde cu siguranţă: Vasile Lupu a domnit în... ah! îşi înghionteşte pe furiş vecina. Nu pot să zic ... îmi stă pe limbă...

– În Moldova, răspunde fata.

– Tot aşa am vrut să zic şi eu!

– A avut războaie?

– Nu... A avut.

– A avut, sau n-a avut?

– Nnnn... a avut... îmbolmăjeşte băiatul afirmaţia cu o mârâială vag negativă.

– Şi cine era domn în Muntenia?

– În Muntenia era domn... începe el avântat, şi se opreşte rugător: N-am înţeles întrebarea, tovarăşe profesor.

Profesorul o repetă silabisind, parcă scos din sărite.

– A, da... în Muntenia era domn al Munteniei, ştiu tovarăşe profesor, dar nu pot să zic. E un nume încurcat.

Ţâţâie şi bâţâie din picior, trăgând discret de mânecă pe fetiţa ce ridică mâna.

– Îl chema ca şi pe tine, îl ajută profesorul.

– Aşa am vrut să spun şi eu, se repede înaripat băiatul. În Muntenia era domn... Tilică Vodă!

Profesorul înmoaie tocul în cerneală.

– Treci la loc! Nota trei...

(Mircea Sântimbreanu, ***Un şmecher la lecţie***
din volumul ***Recreaţia mare***)

A. **(30p.)** Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Selectează din textul dat un neologism şi un regionalism.
2. (6p.) Motivează folosirea a două semne de punctuaţie utilizate în ultima replică a textului dat.
3. (6p.) Transcrie un fragment de maxim 10 cuvinte în care sunt redate gesturile/ mimica/ atitudinea băiatului.
4. (6p.) Transformă în vorbire indirectă fragmentul marcat în chenar.
5. (6p.) Justifică, în 3-5 rânduri, nota pe care profesorul decide să o dea elevului.

B. **(12p.)** Explică, într-o compunere de 15-25 rânduri, rolul pe care îl îndeplineşte dialogul în caracterizarea personajului principal al fragmentului citat.

În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să prezinţi două trăsături care reies din dialogul pe care elevul îl poartă cu profesorul;
- (4p.) să ilustrezi alegerea ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat;
- (2p.) să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

– Cum te numeşti şi în ce clasa înveţi?
– Mă numesc Igor Mînăscurtă şi învăţ în clasa XII-D.
– De câţi ani înveţi în liceul nostru?
– Aici învăţ de opt ani, sunt anii de cunoştinţe.
– Ce îţi place la noi în liceu?
– Aici e locul unde mă pregătesc de viaţă, unde încep să merg pe calea dreptăţii. Aici în liceu am petrecut momente foarte vesele, trăite mereu cu zâmbetul pe faţă. Aici au început să se îndeplinească visurile mele, realizările, clipele fermecate de lumina soarelui.
– Ce profesori poţi să spui că ţi-au dat cunoştinţe depline pentru viaţă?
– Toţi sunt bravo, de toţi mă mândresc, la bine şi la greu am fost împreună, m-au susţinut şi m-au îndreptat spre calea cea dreaptă.
– Ai participat la olimpiade, concursuri?
– Da, am participat la olimpiade unde am luat locuri premiate.
– Ce obiecte îţi plac?
– Toate obiectele sunt un îndrumar în viaţă...

(interviu realizat de Ionela Pancu,
la sărbătoarea liceului în care învaţă)

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să precizezi următoarele informaţii, folosind date extrase din textul de mai sus:
   - numele elevei care realizează interviul;
   - ce reprezintă profesorii pentru elevul intervievat.
2. (4p.) Prezintă o asemănare şi o deosebire între elevii prezentaţi în cele două texte suport.
3. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerinţă:
   Propoziţia subordonată din structura: *Aici e locul unde mă pregătesc de viaţă* este o propoziţie subordonată:
   a) circumstanţială de timp;
   b) predicativă;
   c) atributivă.
4. (4p.) Construieşte o frază în care cuvântul *toţi* să fie termenul regent al unei propoziţii subordoante atributive.
5. (4p.) Rescrie două adjective pronominale diferite din textul dat şi precizează-le cazul.
6. (4p.) Scrie funcţiile sintactice ale cuvintelor din ultima replică.

B. **(12p.)** Imaginează un dialog de 10-15 replici între tine şi elevul Tilică, prin care îi vorbeşti despre necesitatea de a învăţa la toate materiile. Ultima replică a dialogului va fi: *Toate obiectele sunt un îndrumar în viaţă...*

În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să ai două argumente clare referitoare la necesitatea de a învăţa la toate materiile;
- (4p.) să valorifici propria experienţă în formularea argumentelor şi a exemplelor;
- (2p.) să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 35

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Un şoarece de neam, şi anume Raton,
Ce fusese crescut sub pat la pension,
Şi care în sfârşit, după un nobil plan,
Petrecea retirat într-un vechi parmazan*,*
Întâlni într-o zi pe chir Pisicovici,
Cotoi care avea bun nume-ntre pisici.

Cum că domnul Raton îndată s-a gândit
Să o ia la picior, nu e de îndoit.
Dar smeritul cotoi, cu ochii în pământ,
Cu capu-ntre urechi, cu un aer de sfânt,
Începu a striga: „De ce fugi, domnul meu?
Nu cumva îţi fac rău? Nu cumva te gonesc?

Binele șoricesc cât de mult îl doresc
Și cât îmi ești de scump, o știe Dumnezeu!
Cunosc ce răutăți v-au făcut frații mei,
Și că aveți cuvânt să vă plângeți de ei;
Dar nu sunt cum crezi; căci chiar asupra lor
Veneam să vă slujesc, de vreți un ajutor.

Eu carne nu mănânc; ba încă socotesc,
De va vrea Dumnezeu, să mă călugăresc."
La ăst frumos cuvânt, Raton înduplecat,
Văzând că Dumnezeu de martor e luat,
Își ceru iertăciuni și-l pofti a veni
Cu neamul șoricesc a se-mprieteni.

Îi duse pe la toți, și îl înfățișă
Ca un prieten bun ce norocul le dă.
Să fi văzut la ei jocuri și veselii!
Căci șoarecii cred mult la fizionomii,
Ș-a acestui străin atâta de cinstit
Nu le înfățișa nimic de bănuit.

Dar într-o zi, când toți îi deteră un bal,
După ce refuză și limbi și cașcaval,
Zicând că e în post și nu poate mânca,
Pe prietenii săi ceru a-mbrățișa.
Ce fel de-mbrățișări! Ce fel de sărutat!
Pe câți gura punea,
Îndată îi jertfea;
Încât abia doi-trei cu fuga au scăpat.
Cotoiul cel smerit
E omul ipocrit.

(Grigore Alexandrescu, ***Șoarecele și pisica***)

**retirat* – retras, izolat, singur
**parmezan - specialitate de cașcaval italian*

A. **(30p.)** Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (6p.) Numiți mijlocul de îmbogățire al vocabularului folosit în formarea cuvintelor: *binele, -mprieteni, acestui.*
2. (6p.) Alcătuiește un enunț în care să utilizezi antonimul verbului *a refuza.*
3. (6p.) Scrie numele celor două personaje principale, așa cum apar în textul dat.
4. (6p.) Prezintă în 3-4 rânduri subiectul fabulei.
5. (6p.) Transcrie morala fabulei.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 rânduri, în care să-ţi exprimi opinia privind mesajul pe care îl transmite morala fabulei ***Şoarecele şi pisica*** de Grigore Alexandrescu.

În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să prezinţi mesajul fabulei date;
- (4p.) să ilustrezi opinia ta, cu exemple adecvate, selectate din textul dat;
- (2p.) să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Grădina Zoologică le face o bucurie mureşenilor iubitori de animale. Astfel, din acest an, se va înmulţi numărul animalelor ce vor putea fi vizitate aici. Pentru început vor fi aduşi mai mulţi zimbri europeni, care vor beneficia de un padoc de zece hectare pentru a se simţi ca în libertate.

Tot în acest an, vor fi aduse mai multe zebre şi alte specii mici de la Grădinile Zoologice din ţară, ce urmează să fie închise. La acestea se adaugă puii animalelor existente deja, care vor veni pe lume în perioada următoare.

De asemenea, se vor finaliza padocurile pentru urşii carpatini, ce se întind pe 5 hectare şi pentru cerbi, ce se întind pe zece hectare, dar se lucrează şi la cele pentru girafe şi elefanţi, pentru ca de anul viitor acestea să fie populate cu încă 15 specii noi.

În prezent sunt 75 de specii de animale, iar Grădina Zoologică se întinde pe 40 de hectare, fiind cea mai mare din ţară. Lucrările de modernizare a Grădinii Zoologice au început în 2008, iar valoarea lucrărilor se ridică la 4 milioane de euro.

(www.adevarul.ro/locale/targu-mures/
Targu-Mures-Animale-Gradina-Zoologica)

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să precizezi următoarele informaţii, folosind date extrase din textul de mai sus:
   - oraşul în care este deschisă Grădina Zoologică;
   - numărul de specii de animale existente în prezent.
2. (4p.) Transcrie informaţia care ţi se pare cea mai potrivită pentru a convinge un străin să viziteze această grădina zoologică.
3. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerinţă:
   În fraza *Pentru început vor fi aduşi mai mulţi zimbri europeni, care vor beneficia de un padoc de zece hectare pentru a se simţi ca în libertate* există:

a) un predicat verbal;
b) două predicate verbale;
c) trei predicate verbale.

4. (4p.) Construieşte o propoziţie interogativă în care substantivul *zimbru* să fie în cazul genitiv.
5. (4p.) Precizează tipul propoziţiilor din fraza: *În prezent sunt 75 de specii de animale, iar Grădina Zoologică se întinde pe 40 de hectare, fiind cea mai mare din ţară.*
6. (4p.) Construieşte o frază în care să existe o predicativă introdusă printr-un adverb relativ.

B. **(12p.)** Demonstrează, într-o compunere de 10-15 rânduri, că articolul citat este un text nonficţional.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să prezinţi două trăsături ale textului nonficţional, identificate în textul citat;
- (4p.) să ilustrezi alegerea ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat;
- (2p.) să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 36

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

<u>SUBIECTUL I (42 de puncte)</u>

Citeşte cu atenţie textul următor:

Mireasa cerului albastru
Îşi împânzeşte-n ape chipul,
De vraja ei tresare unda
Şi-nfiorează-se nisipul.

S-aştern bobiţele de rouă
Pe-ntinsul luncii patrafir:
Din mâna cerului, părinte,
Se cerne preacuratul mir...

În mulcom zvon se-mbrăţişează
Cu apa trestia bolnavă –
Doi licurici şi-aprind sfiala
În adăpostul de otavă.

S-aude toaca cum, grăbită,
În fag o bate-o gheunoaie –
Se odihnesc pe iarbă mieii,
Şi zurgălăii de acioaie.*

(Octavian Goga, ***Pe înserate***)

acioaie, s.f. invar.* **1. metal sau aliaj fără valoare, **2.** bijuterie fără valoare, tinichea, **3.** cuţit

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Menţionează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *vrajă, a tresări, sfială.*
2. (6p.) Explică folosirea cratimei în structura subliniată: *În mulcom zvon se-mbrăţişează.*
3. (6p.) Selectează, din text, o imagine vizuală, o imagine auditivă şi una dinamică.
4. (6p.) Numeşte modul de expunere predominant în text.
5. (6p.) Explică, în maximum 5 rânduri, semnificaţia primei strofe.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 rânduri, în care să motivezi faptul că poezia citată este un *pastel.*
În compunerea ta, trebuie:
- (2p.) să precizezi două trăsături/ caracteristici ale speciei literare *pastel*;
- (4p.) să exemplifici aceste trăsături/ caracteristici pe baza textului citat;
- (2p.) să evidenţiezi rolul a două mijloace artistice în sugerarea mesajului poetic, aşa cum se conturează în fragmentul de mai sus;
- (2p.) să ai un conţinut şi un stil adecvate cerinţei date;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Cu ani în urmă, hălăduiam pe coclauri în lung şi-n lat, puneam cortul oriunde ne prindea noaptea, aprinzând câte un rug la marginea pădurilor, fugăream chiuind sălbăticiunile cu teleobiectivul.... Dar vremea acestui turism de copii ai naturii a apus.

Am intrat în rândul lumii, între naţiunile civilizate. Cele mai frumoase oaze de sălbăticie au fost declarate parcuri naţionale şi naturale. În principiu, ele sunt tot pentru noi, pentru delectarea oamenilor, dar acum accesul şi comportamentul sunt reglementate. Ceva din fiorul haiduciei s-a pierdut.

În poiana de basm, în loc de căsuţa Ghionoaiei întâlneşti o cochetă toaletă ecologică sau o pubelă de gunoi, care ucid vraja. Dar parcă e mai bine aşa decât să dai la tot pasul de noroace şi peturi. Parcurile şi rezervaţiile sunt locuri unde lăcomia societăţii de consum este temperată, iar natura este consumată mai moderat. În loc de definiţie, trebuie spus că parcurile naţionale sunt arii protejate în care se păstrează natura cât mai puţin modificată de om, deci zone mai sălbatice. În schimb, parcurile naturale sunt acele zone protejate unde natura se îmbină, eventual armonios, cu cele umane, unde există aşezări izolate, sate şi chiar industrii locale fără impact semnificativ asupra mediului. Turismul în parcuri naturale înseamnă deci şi multă interacţiune cu localnicii.

(Cristian Lascu, ***Hoinari prin parcuri naturale***
în „National Geographic")

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - autorul şi titlul articolului;
   - două trăsături ale turismului de acum câţiva ani.
2. (4p.) Scrie titlul articolului din care este extras fragmentul şi denumirea publicaţiei în care acesta a apărut.
3. (4p.) Transcrie un cuvânt cu funcţia sintactică de nume predicativ şi unul cu funcţia sintactică de atribut substantival prepoziţional.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerinţă.

   Propoziţia subliniată din enunţul: *Parcurile şi rezervaţiile sunt locuri unde lăcomia societăţii de consum este temperată, iar natura este consumată mai moderat*, este:

   a) completivă directă;
   b) atributivă;
   c) circumstanţială de loc.

5. (4p.) Precizează funcţia sintactică şi cazul cuvintelor subliniate în text: *pe coclauri*, *Ghionoaiei*.
6. (4p.) Contrage propoziţia subordonată din fraza: *În poiana de basm, în loc de căsuţa Ghionoaiei întâlneşti o cochetă toaletă ecologică sau o pubelă de gunoi, care ucid vraja* în partea de propoziţie corespunzătoare.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să relatezi o întâmplare (reală sau imaginară) petrecută în timpul unei drumeţii.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să prezinţi, pe scurt, întâmplarea;
- (4p.) să-ţi exprimi opinia despre cele văzute în drumeţie;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 37

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Azi-dimineaţă m-am trezit,
căci mi-a bătut nerăbdător în geam,
cu degetele sale fragede de ram,
caisul, care peste noapte-a înflorit.

Şi nu-l recunoscui de la-nceput...
Atâta alb şi roz îşi răsfăţa risipa,
că m-am gândit un înger c-a trecut
şi-n ramura lui şi-a frânt aripa.

Dar poate nu-i caisul, m-am gândit,
şi-atuncea, supărat că tac astfel,
obrazul mi-a lovit cu ramul înflorit
şi-ndată l-am recunoscut că este el,
prietenul copilăriei, mult iubit.

(Magda Isanos, ***Caisul***)

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Extrage, din text, două cuvinte formate prin derivare şi unul format prin conversiune.
2. (6p.) Explică folosirea ultimelor două virgule din text.
3. (6p.) Selectează, din texul dat, un epitet şi o personificare.
4. (6p.) Transcrie două mărci lexico-gramaticale ale eului liric.
5. (6p.) Explică, în maximum 5 rânduri, semnificaţia ultimei strofe a poeziei.

B. **(12p.)** Scrie o compunere de 15-25 rânduri în care să argumentezi că opera dată aparţine genului liric.

În compunerea ta, trebuie:

- (2p.) să precizezi două trăsături/ caracteristici ale genului liric;
- (4p.) să exemplifici aceste trăsături/ caracteristici pe baza textului citat;
- (2p.) să evidenţiezi rolul a două mijloace artistice în sugerarea mesajului poetic, aşa cum se conturează în fragmentul de mai sus;
- (2p.) să ai un conţinut şi un stil adecvate cerinţei date;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

<u>SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)</u>

Citeşte cu atenţie textul următor:

De 600 de ani, îşi înalţă braţele spre cer. Cel mai bătrân stejar din România se află la nici 20 de kilometri de Sibiu, în localitatea Bradu, unde este ascuns într-o pădure plină de <u>alţi</u> copaci mult mai tineri.

Arborele îşi trăieşte zilele sau, mai bine spus, secolele, într-o pădure de lângă Bradu, la distanţă de 20 de kilometri de reşedinţa judeţului. Din păcate, stejarul nu este pus în evidenţă, deşi este considerat un monument al naturii. Niciun indicator din localitatea Bradu nu sugerează că ar exista în zonă un asemenea copac. Practic, „veteranul” ar putea însemna o importantă <u>resursă</u> turistică şi un punct în plus pentru judeţul Sibiu în ghidurile de specialitate.

(Maria Adam, ***Stejarul de 600 de ani***,
în ziarul „Monitorul de Sibiu”)

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - vârsta stejarului;
   - locul unde se găsește cel mai bătrân stejar din România.
2. (4p.) Scrie titlul articolului și denumirea publicației în care acesta a apărut.
3. (4p.) Alcătuiește un enunț în care cuvântul „*resursă*" să aibă funcția sintactică de nume predicativ.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.
   Cuvântul subliniat din enunțul: *Din păcate, stejarul nu este pus în evidență, deși este considerat un monument al naturii*, are funcția sintactică de:
   a) atribut substantival;
   b) complement circumstanțial de mod;
   c) atribut adjectival.
5. (4p.) Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *alți*, *resursă*.
6. (4p) Alcătuiește o frază în care să existe o propoziție atributivă și o completivă directă.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să îți exprimi opinia despre importanța valorificării resurselor turistice, pe baza fragmentului citat.

În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să-ți prezinți opinia despre importanța valorificării resurselor turistice;
- (4p.) să valorifici secvențele din text care se referă la aceasta;
- (2p.) să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 38

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

– Ei, vezi, mă rog, ce nătărău!*
Tot înapoi se dă.
Așa un rac pe fiul său
Odată ocără.*
– O, bunul meu părinte!
Răspunse racul fiu –
Cum mergi tu înainte?
Mă iartă că nu știu.
Și dar, te rog, mă-nvață;
Dă-mi pildă drept povață,
Și-apoi, eu după tine
Voi merge foarte bine.

E grea pretenția fără exemple bune,
Să fie cineva desăvârșit în lume.

(Alecu Donici, ***Doi raci***)

**nătărău* – care pricepe greu un lucru, prost
**a ocărî* – a mustra, a certa, a umili

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (6p.) Scrie, din text, un cuvânt format prin compunere și unul format prin conversiune.
2. (6p.) Explică folosirea a două semne de punctuație din primul vers.
3. (6p.) Numește o figură de stil folosită în textul dat.
4. (6p.) Menționează, având ca suport textul dat, o trăsătură a tatălui rac și a fiului rac.
5. (6p.) Explică, în maximum 5 rânduri, semnificația ultimelor două versuri.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 rânduri, în care să motivezi faptul că poezia citată este o *fabulă*.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să precizezi două caracteristici ale speciei literare *fabulă*, identificate în fragmentul citat;
- (4p.) să exemplifici aceste caracteristici, pe baza textului citat;
- (2p.) să ai un conținut și un stil adecvate cerinței date;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Culoarea lor, care ar putea aminti de celebra melodie „La vie en rose", a nemuritoarei Edith Piaf, și picioarele subțiri, ca niște nuiele, creează imaginea unei ființe fragile. Însă flamingul mic din Africa este o pasăre tare de tot.

Până la patru milioane de păsări Phoeniconaias minor trăiesc în lacurile sodice înșirate de-a lungul Văii Marelui Rift african. Numite astfel din cauza bicarbonatului de sodiu dizolvat din solul vulcanic, lacurile calde și puțin adânci favorizează creșterea spirulinei, principala hrană a păsării. Pentru flamingo, hrănirea înseamnă o nouă perspectivă: cu susul în jos. Ca să consume alga spirulina, principala sa sursă de hrană, pasărea își întoarce capul, iar baza ciocului e îndreptată în sus. Mandibula mare servește și drept plutitor, pentru a-i împiedica ciocul să se scufunde prea mult. Stolurile de flamingi au nevoie de cantități uriașe de spirulină. O sută de mii de păsări consumă 30 de tone pe zi, dar au fost observate și stoluri de peste un milion de exemplare. Însă nu întotdeauna cresc suficiente alge în lacurile de pe Marele Rift; chiar și cele mai bogate colonii de spirulină pot dispărea în scurt timp. Când condițiile se schimbă, zgomotoșii nori rozalii se grăbesc spre lacul următor. Programul lor e imprevizibil. Flamingii mici nu migrează – ei hoinăresc.

(Margaret G. Zackowitz, ***Flamingii***, în revista „National Geographic")

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - revista din care a fost selectat fragmentul;
   - melodia de care amintește culoarea flamingilor;
2. (4p.) Transcrie un grup de maximum 10 cuvinte în care să fie amintit locul în care trăiesc aceste păsări.
3. (4p.) Alcătuiește un enunț în care cuvântul „*scurt*" să aibă o altă valoare gramaticală decât cea din text.

4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.
În enunțul: *Programul lor e imprevizibil*, prin expansiunea cuvântului subliniat se obține o propoziție subordonată:
   a) subiectivă;
   b) completivă indirectă;
   c) predicativă.
5. (4p.) Precizează funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *lor*, *servește*.
6. (4p.) Precizează tipul de relație sintactică stabilit între propozițiile existente în fraza: *Când condițiile se schimbă, zgomotoșii nori rozalii se grăbesc spre lacul următor.*

B. **(12p.)** Demonstrează, într-o compunere de 10-15 rânduri, că fragmentul citat este un text nonficțional.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să precizezi două trăsături ale textului nonliterar, identificate în textul citat;
- (4p.) să ilustrezi alegerea ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat;
- (2p.) să utilizezi un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 39

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Busuioc nu prea stetea de vorbă cu oamenii, și unul dintre oamenii cu care mai ales nu stetea de vorbă era fiul său, Iorgovan.

Iorgovan era, ce-i drept, mai tânăr decât taică-său, însă tocmai fiindcă era mai tânăr și fiindcă îl avea pe Busuioc bogătoiul tată, învățase mai mult

în viața lui și era oarecum mai cuminte: asta o simțea Iorgovan, dar Busuioc o știa, și în fundul inimii se bucura de ceea ce știe. Iorgovan umblase cinci ani de zile la școlile din Arad; era vorba să se facă „domn", fiindcă avea pe ce, și Busuioc visa nopți întregi la domnia feciorului său și nici n-avea de ce să nu viseze, fiindcă feciorul său era bun școlar. Într-o bună dimineață se pomenește însă cu el acasă.

– Taică, eu m-am gândit să mă dau și eu la plugărie, îi zisese el atunci. Busuioc s-a uitat lung la el, a mai stat pe gânduri, apoi l-a întrebat:

– Care va să zică rămâi plugar ca mine; de ce nu mi-ai spus-o tu asta mai nainte?

– Pentru că-mi ziceam, a răspuns Iorgovan, dacă îl întreb, știu că n-are să voiască; dac-o fac, știu că are să-i pară rău odată, iar dacă aștept până ce s-o mai gândi și el, mă tem că o să-mi treacă pofta.

„Așa-i! – gândise Busuioc în el – tot mai bine plugar de frunte decât boier de rând".

(Ioan Slavici, ***Pădureanca***)

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (6p.) Scrie câte un sinonim contextual pentru expresiile: *nu stetea de vorbă, are să-i pară rău.*
2. (6p.) Desparte în silabe cuvintele: *bogătoiul, dimineață, plugărie.*
3. (6p.) Numește tipul de narator din textul de mai sus.
4. (6p.) Menționează, din textul dat, două trăsături morale ale lui Busuioc.
5. (6p.) Explică, în maximum 5 rânduri, semnificația fragmentului: *Așa-i! – gândise Busuioc în el – tot mai bine plugar de frunte decât boier de rând.*

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 rânduri, în care să motivezi apartenența la specia literară *nuvelă* a unui text studiat de tine la clasă.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să precizezi două caracteristici ale speciei literare *nuvelă*;
- (4p.) să exemplifici aceste caracteristici, pe baza textului;
- (2p.) să ai un conținut și un stil adecvate cerinței date;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Țara Pădurenilor este o zonă aparte pe harta României – o insulă cu tradiții unice, grai specific și oameni deosebiți. Ca să ajungi la Pădureni, trebuie să urci muntele, de oriunde ai veni. Casele lor sunt urcate pe culmi, iar viața lor, dusă zi de zi în aceste peisaje superbe, păstrează rânduielile

vechi, uitate de lumea modernă. În orice parte ar privi, pădurenii sunt înconjurați de văi spectaculoase, păduri bătrâne, culmi blânde, și poieni. Țara Pădurenilor se întinde la Nord de Hunedoara, pe valea râului Cerna. În partea superioară este împrejurată de Valea Mureșului, la Sud se află un alt ținut cu rezonanță, Țara Hațegului, iar la vest sunt blânzii munți Poiana Ruscă.

Ținutul are o importanță etnografică deosebită, pentru că aici se găsesc unele dintre cele mai frumoase costume populare românești, bogate în culori, o tradiție a țesăturilor păstrată cu sfințenie până astăzi. Pădurencele, femei puternice și demne, sunt foarte mândre de portul lor și îl mențin la mare cinste și astăzi. Costumele lor populare cântăresc greu, la propriu și la figurat, fiind rezultatul unei munci de durată, care începe cu semănatul și prelucratul manual al cânepii, continuă cu țesutul la război și se termină cu partea cea mai frumoasă, dar și cea mai minuțioasă: brodatul (de obicei în lunile de iarnă, când țărăncile au timp mai mult și se întâlnesc la șezători).

(Emanuel Tânjală, ***Țara Pădurenilor***
în revista „Vacanțe la țară")

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - situarea geografică a Țării Pădurenilor;
   - două trăsături ale pădurencelor.
2. (4p.) Scrie titlul publicației în care a apărut fragmentul citat și numele autorului.
3. (4p.) Alcătuiește un enunț în care cuvântul „*țărăncile*" să aibă funcția sintactică de complement circumstanțial de mod.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.
   Propoziția subordonată din structura: *Trebuie să urci muntele,* este o propoziție subordonată:
   a) atributivă;
   b) subiectivă;
   c) predicativă.
5. (4p.) Precizează funcția sintactică și cazul cuvintelor subliniate în text: *manual, al cânepii.*
6. (4p.) Precizează felul primelor două propoziții subordonate din fraza: *Ca să ajungi la Pădureni, trebuie să urci muntele, de oriunde ai veni.*

B. **(12p.)** Redactează un text, de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi opinia în legătură cu importanța păstrării tradiției pentru un popor.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să prezinți două argumente potrivite;
- (4p.) să ilustrezi alegerea ta cu exemple adecvate;

- (2p.) să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 40

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

A fost odată ca niciodată etc.

A fost odată un împărat. El ajunsese la cărunteţe, şi nu se învrednicise a avea şi el măcar un copil. Se topea d-a-n picioarele, bietul împărat, să aibă şi el, ca toţi oamenii, măcar o stârpitură de fecior, dară în deşert.

Când tocmai, la vreme de bătrâneţe, iată că se îndură norocul şi cu dânsul şi dobândi un drag de copilaş, de să-l vezi şi să nu-l mai uiţi. Împăratul îi puse numele Aleodor. Când fu a-l boteza, împăratul adună Răsărit şi Apus, Miazăzi şi Miazănoapte, ca să se veselească de veselia lui. Trei zile şi trei nopţi ţinură petrecerile şi se chefuiră şi se bucurară, de o ţinură minte cât trăiră.

Băiatul, de ce creştea, d-aia se făcea mai isteţ şi mai iscusit. Nu mai trecu mult şi iată că împăratul ajunse la marginea groapei. Când fu la ceasul morţii, el luă copilul pe genunchi şi-i zise:

– Dragul tatei, iată că Dumnezeu mă cheamă. Sunt în clipa de a-mi da obştescul sfârşit. Eu văz că tu ai să ajungi om mare. Şi chiar mort, oasele mele se vor bucura în mormânt de isprăvile tale. Asupra cârmuirii împărăţiei n-am nimic să-ţi zic, fiindcă tu, cu iscusinţa ta, ştiu că ai s-o duci bine. Un lucru numai am să-ţi spui: vezi tu muntele cela de colo, să nu te ducă păcatele să vânezi p-acolo, că este nevoie de cap. Acel munte este moşia lui Jumătate-de-om-călare-pe-jumătate-de-iepure-şchiop; şi cine calcă pe moşia lui, nu scapă nepedepsit.

(Petre Ispirescu, ***Aleodor Împărat***)

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Scrie doi termeni din familia lexicală a cuvântului *copil*.
2. (6p.) Menţionează un rol al utilizării cratimei din structura: *de a-mi da obştescul sfârşit*.
3. (6p.) Transcrie, din textul dat, un fragment care conţină două trăsături ale fiului de împărat.
4. (6p.) Numeşte un mod de expunere folosit în text.
5. (6p.) Comentează, în maximum 5 rânduri, cuvintele împăratului, din ultimul paragraf.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 rânduri, în care să demonstrezi faptul că fragmentul citat se încadrează în specia literară *basm*.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să precizezi două caracteristici ale speciei literare *basm*, identificate în fragmentul citat;
- (4p.) să exemplifici aceste caracteristici, pe baza textului citat;
- (2p.) să ai un conţinut şi un stil adecvate cerinţei date;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Muzeul Cluny din Paris păstrează, departe de viaţa tumultuoasă a prezentului, unele dintre cele mai misterioase comori ale Evului Mediu: tapiserii, sculpturi, bijuterii şi tablouri ce ilustrează vremuri ce nu au fost chiar atât de întunecate.

Vremuri în care, poate, unicornii încă mai cutreierau pădurile... În 1841, atunci când Prosper Mérimée descoperea în castelul Boussac şase tapiserii având ca elemente centrale o tânără doamnă, un unicorn* şi un leu, nimeni nu s-ar fi gândit că vor înflăcăra, peste timp, imaginaţia scriitorilor, muzicienilor şi a tuturor iubitorilor de artă care au trecut pragul Muzeului Cluny.*

Tapiseriile, lucrate cu lână şi mătase în stilul „mille-fleurs" în Flandra secolului al XV-lea, se pare că au fost comandate de către Jean le Viste, un apropiat al Regelui Charles al VII-lea. Deşi nu era de viţă nobilă, Jean le Viste se căsătoreşte la vârsta de 43 de ani cu tânăra doamnă Geneviève de Nanterre, născându-se astfel întrebarea: este posibil ca Geneviève să fie domniţa reprezentată în tapiserii alături de un unicorn şi un leu? Nu vom şti poate niciodată cu siguranţă, dar povestea devine astfel cu atât mai interesantă.*

(Tudor Cireş, ***Doamna şi licornul***
în ziarul „Jurnalul naţional")

**tapiserie* – lucru de mâna cusut cu mătase sau cu fir, țesătură lucrată manual sau la război, folosită la împodobirea pereților sau a mobilei
**unicorn* – animal fabulos, cu corp de cal și un corn în frunte, inorog, licorn
*„*mille-fleurs*" (fr.) – se traduce prin „mii de flori" și se referă la un fond din multe flori mici și plante; a fost un foarte popular motiv în tapiserie și alte arte aplicate și meserii în timpul Evului Mediu din Europa

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - numele muzeului în care sunt păstrate tapiseriile;
   - perioada în care acestea au fost create.
2. (4p.) Selectează structurile/ grupurile de cuvinte, care se referă la modul de execuție al tapiseriilor.
3. (4p.) Alcătuiește un enunț în care să folosești omonimul cuvântului „*leu*", din text.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.
   Propozițiile subordonate din fraza: *În 1841, atunci când Prosper Mérimée descoperea în castelul Boussac șase tapiserii având ca elemente centrale o tânără doamnă, un unicorn și un leu, nimeni nu s-ar fi gândit că vor înflăcăra, peste timp, imaginația scriitorilor, muzicienilor și a tuturor iubitorilor de artă care au trecut pragul Muzeului Cluny* sunt:
   a) circumstanțială de timp, completivă indirectă, atributivă;
   b) atributivă, completivă indirectă, subiectivă;
   c) circumstanțială de timp, completivă directă, atributivă.
5. (4p.) Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică a cuvintelor subliniate în text: *șase*, *nimeni*.
6. (4p.) Realizează expansiunea părții de vorbire subliniate în enunțul: *este posibil ca Geneviève să fie domnița <u>reprezentată</u> în tapiserii* în propoziție corespunzătoare.

B. **(12p.)** Redactează o compunere descriptivă, de 10-15 rânduri, în care să prezinți o vizită la un muzeu care te-a impresionat.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să realizezi descrierea muzeului și a exponatelor vizionate;
- (4p.) să prezinți impresiile/ sentimentele pe care le-ai avut în timpul vizitei;
- (2p.) să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 41

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Cititorul trebuie să ştie că madam Georgescu Caliopi are trei copii – Virgiliu, Horaţiu şi Ovidiu Georgescu. Virgiliu este în anul al treilea la Facultatea de Drept; Horaţiu în al doilea, şi Ovidiu vrea să intre în anul întâi, la aceeaşi facultate. Ovidiu trece acuma examenul sumar de şapte clase liceale, şi, cu toată bravura lui, pe cât spune cocoana Caliopi, după ce a biruit toate obiectele, s-a-nţepenit la morală.

– Închipuieşte-ţi, zice mama emoţionată. Să-l persecute pe băiat! să-i zdrobească băiatului cariera!... Cum este el simţitor, e în stare să se prăpădească... Ştii ce mi-a zis? „Mamiţo, dacă pierz un an, mă omor!...” E în stare, cum e el ambiţios... închipuieşte-ţi, să-i dea nota 3, şi lui îi trebuie 6... Şi la ce? tocmai la morală ...Acu, dumneata îl cunoşti pe Ovidiu de când era mic... Ştii ce creştere i-am dat!...

– Ei! bravo!

– Auzi, tocmai la morală... Suie-te , te rog.

Şi, zicând acestea, cucoana îmi face loc lângă dumneaei în trăsură.

(I.L. Caragiale, ***Bacalaureat***)

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Numeşte câte un sinonim contextual pentru cuvintele: *emoţionată*, *a persecuta*, *simţitor*.
2. (6p.) Explică rolul semnelor de punctuaţie în structura: *– Ei! bravo!*
3. (6p.) Numeşte un mod de expunere prezent în textul dat.
4. (6p.) Formulează într-o propoziţie motivul supărării doamnei Georgescu.
5. (6p.) Scrie două argumente care să susţină afirmaţia că textul aparţine genului epic.

B. **(12p.)** Scrie o compunere, de 15-25 rânduri, în care să-ţi exprimi opinia privind mesajul pe care îl transmite fragmentul citat.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să formulezi o opinie despre mesajul fragmentului dat;

- (4p.) să susţii opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat cerinţei;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

„Reporter ECO" este o competiţie care urmăreşte dezvoltarea culturii ecologice, adresându-se direct copiilor, aceştia fiind cei mai deschişi în ceea ce priveşte schimbarea de mentalitate în atitudinea faţă de mediul înconjurător. Concursul „Reporter ECO" este un concurs naţional la care pot participa elevi atât din gimnaziu, cât şi din liceu.

Concursul video „Reporter ECO" face parte din campania „Click pe verde!" lansată de ECDL România în vara anului 2009. „Click pe verde!" îşi propune ca fiecare copil să se responsabilizeze şi să se implice în activităţi ecologice, oferind fiecărui individ posibilitatea de a manifesta o atitudine personală, responsabilă faţă de mediul în care trăieşte, dar şi să înţeleagă mai bine rolul tehnologiei, al computerului ca sursă de informare şi comunicare în a schimba în bine mentalităţi.

(Cătălina Toma, **Concurs de reportaje Eco pentru elevi** la www.Adevărul.ro)

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - destinatarii competiţiei citate;
   - participanţii la concursul „Reporter ECO";
2. (4p.) Alcătuieşte un enunţ în care primul cuvânt din text, „*reporter*", să aibă funcţia sintactică de nume predicativ.
3. (4p.) Selectează secvenţa din text care conţine referiri la obiectivele campaniei.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerinţă:
   Cuvântul subliniat din enunţul: *„Click pe verde!" îşi propune ca fiecare copil să se responsabilizeze* are funcţia sintactică de:
   a) subiect;
   b) atribut pronominal;
   c) atribut adjectival.
5. (4p.) Precizează valoarea morfologică şi funcţia sintactică a cuvintelor subliniate în text: *a manifesta*, *mai bine*.

6. (4p) Construiește o frază în care să existe o propoziție subiectivă introdusă prin conjuncția *să*.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să îți exprimi opinia despre importanța concursurilor în viața elevilor, valorificând fragmentul citat.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p) să îți exprimi opinia despre importanța concursurilor în viața elevilor;
- (4p) să valorifici elementele din text care referitoare la tema dată;
- (2p) să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 42

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Aburii ușori ai nopții ca fantasme se ridică
Și, plutind deasupra luncii, printre ramuri se despică.
Râul luciu se-ncovoaie sub copaci ca un balaur
Ce în raza dimineții mișcă solzii lui de aur.

Eu mă duc în faptul zilei, mă așez pe malu-i verde
Și privesc cum apa curge și la cotiri ea se perde,
Cum se schimbă-n vălurele pe prundișul lunecos,
Cum adoarme la bulboace, săpând malul năsipos.

Când o salcie pletoasă lin pe baltă se coboară,
Când o mreană saltă-n aer după-o viespe sprintioară,
Când sălbaticele rațe se abat din zborul lor,
Bătând apa-ntunecată de un nour trecător.

Şi gândirea mea furată se tot duce-ncet la vale
Cu cel râu care-n veci curge, făr-a se opri din cale.
Lunca-n giuru-mi clocoteşte; o şopârlă de smarald
Cată ţintă, lung la mine, părăsind nisipul cald.
(Vasile Alecsandri, ***Malul Siretului***)

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Identifică, în text, două cuvinte care aparţin câmpului lexical al *apei*.
2. (6p.) Transcrie un cuvânt care conţine diftong şi unul care conţine hiat.
3. (6p.) Selectează, din text, o comparaţie, o personificare şi un epitet.
4. (6p.) Explică, în maximum 5 rânduri, versurile: *Şi gândirea mea furată se tot duce-ncet la vale/ Cu cel râu care-n veci curge, făr-a se opri din cale.*
5. (6p.) Precizează două trăsături prin care să demonstrezi că modul principal de expunere în textul dat este descrierea.

B. **(12p.)** Dezvoltă, într-o compunere de 15-25 rânduri, două argumente pentru a demonstra că textul citat aparţine genului liric.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p) să precizezi două trăsături ale genului liric, existente în opera citată;
- (4p) să ilustrezi alegerea ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat;
- (2p) să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

<u>SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)</u>

Citeşte cu atenţie textul următor:

Nicio altă excursie nu asaltează călătorul cu atâtea obiective turistice ca o croazieră pe Nil. De-a lungul timpului, faraonii au construit pe malurile lui monumente impunătoare, care şi-au păstrat farmecul şi misterul până în zilele <u>noastre</u>.

Nilul, fluviul care a dat viaţă uneia dintre cele mai mari civilizaţii, a fost încă din Antichitate principala cale de transport pentru egipteni. Nu era folosit însă doar pentru mărfuri şi călători, ci asigura şi ultimul drum pe care îl făcea faraonul în barca lui magică, spre Oraşul Morţilor. La o primă vedere, turiştii de azi poate nu vor înţelege cu exactitate superstiţiile şi misticismul anticilor, dar o plimbare pe Nil şi vizitarea templelor rămân o experienţă pe care nu ar trebui s-o rateze. Croazierele pornesc, de obicei, din oraşul Luxor şi coboară spre sud, până la Aswan, asigurând astfel un tur al celor mai frumoase temple şi, totodată, o călătorie de-a lungul istoriei. O asemenea incursiune te introduce întâi în epoca marilor faraoni care au

ridicat complexele de la Luxor și Karnak și care și-au săpat în stâncile din Valea Regilor mormintele care i-au făcut nemuritori; te poartă apoi până la regii greci ai dinastiei ptolemeice, care au înălțat templele din sud, de la Edfu, Kom Ombo și Philae.

(Roxana Ruscior, ***Pe Nil spre Aswan***
în revista „Terra Magazin")

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - două scopuri pentru care era folosit fluviul;
   - destinația ultimei călătorii a faraonilor.
2. (4p.) Scrie titlul articolului din care este extras fragmentul și numele publicației în care acesta a apărut.
3. (4p.) Alcătuiește un enunț în care să utilizezi omonimul cuvântului „*cale*", din text.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință.
   Cuvântul subliniat din enunțul: *Turiștii de azi poate nu vor înțelege* are funcția sintactică de:
   a) complement indirect;
   b) atribut adverbial;
   c) atribut substantival prepozițional.
5. (4p.) Alcătuiește un enunț în care cuvântul subliniat, *noastre*, să aibă altă valoare morfologică decât cea din textul dat. Precizează-o!
6. (4p.) Realizează contragerea propoziției subordonate din fraza: *De-a lungul timpului, faraonii au construit pe malurile lui monumente impunătoare, care și-au păstrat farmecul până în zilele noastre* în parte de propoziție corespunzătoare.

B. **(12p.)** Scrie o compunere narativă, de 10-15 rânduri, în care să relatezi o întâmplare (reală sau imaginară) petrecută în timpul unei vacanțe în Egipt.

În compunerea ta, trebuie:
- (4p) să prezinți o întâmplare petrecută în Egipt;
- (4p) să-ți exprimi opinia față de cele văzute;
- (2p) să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- (2p) să respecți limitele de spațiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p.; *coerența textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuația* – 2p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 43

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Ardeau ca nişte facle vii,
în vârf de firave tulpini.
Îşi înălţau râzând zglobii
obrazul roşu dintre spini.

I-am adunat cu mâini avare,
am rătăcit în seara blândă,
umplându-mi braţele de floare
învăpăiată şi plăpândă.

Şi m-am întors într-un târziu,
departe câmpul rămânea,
atât de singur şi pustiu,
în urma mea.

Dar când acasă-am încercat
să-i strâng într-un aprins buchet,
toţi macii mei s-au scuturat
ca nişte lacrimi pe parchet.

(Magda Isanos, ***Macii***)

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Scrie sinonime contextuale pentru cuvintele: *facle*, *avare*, *plapândă*.
2. (6p.) Transcrie un cuvânt care conţine un diftong şi unul ce conţine un triftong.
3. (6p.) Identifică, în text, un epitet, o comparaţie şi o personificare.
4. (6p.) Transcrie două mărci lexico-gramaticale ale eului liric.
5. (6p.) Explică, în maximum 5 rânduri, titlul poeziei.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 rânduri, în care să-ţi exprimi opinia despre mesajul transmis sau despre o semnificaţie a textului citat. În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să formulezi o opinie despre mesajul fragmentului dat;
- (4p.) să susţii opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat cerinţei;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

<u>SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)</u>

Citeşte cu atenţie textul următor:

Ursuleţul Koala se înrudeşte cu cangurul şi cu wombatul, <u>având</u> un marsupiu în care îşi poartă puiul. Gestaţia durează 35 de zile. Puiul se naşte orb şi fără blană, şi nu cântăreşte mai mult de 1 gram. Abia după o lună <u>măsoară</u> un centimetru. Timp de 6-7 luni el se hrăneşte doar cu lapte. Ajuns la maturitate, îşi petrece majoritatea timpului în copaci, mâncând frunze de eucalipt. Zilnic, el consumă circa 500 de grame de frunze. Datorită caloriilor reduse pe care ursuleţul le extrage din frunze, energia lui este redusă. Frunzele sunt şi o sursă de lichide, de aceea bea apă numai în timp de secetă.

(Olah Diana, ***Koala – ursuleţul cu marsupiu***
în revista „Universul meu")

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - animalele cu care se înrudeşte koala;
   - locul în care ursuleţul koala îşi petrece majoritatea timpului.
2. (4p.) Enumeră animalele cu care se înrudeşte ursul koala.
3. (4p.) Precizează cazul şi funcţia sintactică a cuvintelor subliniate în secvenţa: *Ajuns <u>la maturitate</u>, îşi petrece majoritatea timpului în copaci, mâncând frunze <u>de eucalipt</u>.*
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerinţă.
   Propoziţia subordonată subliniată din fraza: *Datorită caloriilor reduse <u>pe care ursuleţul le extrage din frunze</u>, energia lui este redusă* este o propoziţie subordonată:
   a) completivă directă;
   b) atributivă;
   c) subiectivă.
5. (4p.) Precizează modul următoarelor verbe subliniate în text: *având*, *măsoară*.
6. (4p.) Realizează o frază în care să existe, în ordine, o propoziţie principală şi o propoziţie predicativă.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să descrii o vizită la o grădină zoologică din ţară sau din străinătate.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p) să descrii, pe scurt, vizita la grădina zoologică;
- (4p) să-ţi prezinţi impresiile despre cele văzute;

- (2p) să ai un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 44

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Veni şi ziua de Şcoală domnească.

Abia se luminase. Mă deşteptă frate-meu, care învăţa la o şcoală şi mai naltă, şi citea cărţi cu oameni cu pantalonii scurţi şi umflaţi, cu pălării mari, cu funde la ciorapi, cu săbiile mai mult scoase decât în teacă. [...]

De la Nea Nicuţă apucasem să citesc pe silabisite. Frate-meu mă învăţase să citesc ca pe apă în cartea de citire. [...]

Şi spunea c-o să mă scrie d-a dreptul în clasa a treia.

Mă deşteptă.

Tresării. Îmi tâcâia inima.

Şi-mi zise:

– Să nu-ţi fie frică. Să spui tare şi desluşit.

Tare... da...[...]

Şi mie-mi clănţăneau dinţii în gură.

Mă îmbrăcai; mă spălai cu apă rece; mă încălţai cu nişte pantofi noi; mama mă pieptănă şi mă sărută pe frunte, aşa că o pricepui... „Să nu-ţi fie frică, să nu mă dai de ruşine”...

Ştiam eu în câte feluri săruta mama: altfel de eram bolnav, altfel când o ascultam, altfel când învăţam lecţia, altfel de plângeam şi voia să mă împace, şi cu totul altfel mă sărută când mă trimise la Şcoala domnească.

(Barbu Ştefănescu Delavrancea, ***Domnul Vucea***)

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Extrage, din text, două cuvinte care fac parte din câmpul lexical al *şcolii*.
2. (6p.) Construieşte un enunţ cu omonimul cuvântului *noi*, subliniat în text.
3. (6p.) Precizează un sentiment trăit de copil la începerea şcolii.
4. (6p.) Identifică două moduri de expunere existente în textul de mai sus.
5. (6p.) Explică, în maximum 5 rânduri, ultima frază din fragmentul dat.

B. **(12p)** Redactează o compunere, de 15-25 rânduri, în care să argumentezi apartenenţa la specia literară *nuvelă*, a unui text studiat de tine la clasă.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să precizezi două caracteristici ale speciei literare *nuvelă*, identificate în textul ales;
- (4p.) să exemplifici aceste caracteristici, pe baza textului studiat;
- (2p.) să ai un conţinut şi un stil adecvate cerinţei date;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Între 1 şi 8 octombrie Capitala va găzdui cea de-a şaptea ediţie a festivalului Internaţional de Teatru pentru Copii „100, 1.000, 1.000.000 de poveşti".

Organizat, ca în fiecare an, de Teatrul „Ion Creangă", evenimentul oferă la ediţia din 2011 o săptămână întreagă de spectacole din Elveţia, Germania, Israel, Polonia, Slovenia, Bulgaria şi România. Ţara noastră va fi reprezentată de trupe din Bucureşti, Timişoara, Târgu-Mureş şi Gheorgheni.

Producţiile prezentate se adresează micuţilor cu vârste de până la 12 ani. Reprezentaţiile vor avea loc la Teatrul „Ion Creangă", la Sala Rapsodia şi în şcoli şi grădiniţe din Capitală.

Pentru participarea la festival au fost selectate şapte producţii ale instituţiei organizatoare, printre care şi spectacolul interactiv „Un desen, o floare, mare sărbătoare", destinat copiilor de peste 5 ani. „Multe bucurii pentru voi, copii" este o altă producţie interactivă realizată de Teatrul „Ion Creangă", care va fi prezentată în cadrul evenimentului.

În ultima zi a festivalului, spectatorii vor avea ocazia să vadă alte două producţii ale teatrului-gazdă: „Războiul bucatelor" şi „Harap Alb".

(Monica Andronescu, ***O săptămână de teatru pentru copii, la Bucureşti*** în www.adevărul.ro)

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - numele festivalului;
   - ţările participante la festival.
2. (4p.) Scrie titlul articolului din care este extras fragmentul şi numele autorului acestui articol.
3. (4p.) Precizează cazul şi funcţia sintactică a cuvintelor subliniate în text.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerinţă.

   În enunţul: *Producţiile prezentate se adresează micuţilor cu vârste de până la 12 ani,* prin expansiunea cuvântului subliniat se obţine o propoziţie subordonată:

   a) completivă directă;

   b) completivă indirectă;

   c) predicativă.
5. (4p.) Identifică, în text, un numeral cardinal şi un pronume relativ .
6. (4p.) Construieşte o frază alcătuită din două propoziţii, în care să existe o propoziţie subordonată completivă circumstanţială de loc introdusă printr-un adverb relativ.

B. **(12p.)** Demonstrează, într-o compunere de 10-15 rânduri, că fragmentul citat este un text nonficţional.

În compunerea ta, trebuie:

- (4p) să precizezi două trăsături ale textului nonliterar, identificate în fragmentul dat;
- (4p) să ilustrezi alegerea ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat;
- (2p) să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 45

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

...Când eşti trist de tot, îţi vine să dormi. Îţi vine să-ţi culci capul pe genunchii altcuiva care te iubeşte, sau dacă eşti singur şi n-ai pe nimeni, să ţi-l culci pe palmele tale... Da. Îţi vine să dormi când eşti trist. Şi să uiţi... Dar când te deştepţi? Iar eşti trist şi nu mai poţi s-adormi din nou!...

Dănuţ oftă.

De ce cădeau frunzele?... Fiindcă venise toamna... Frunzele erau moarte?... Nu. Frunzele cădeau şi mureau jos, pe pământ fiindcă venise toamna... Toamna...

Frunzele cădeau sau vroiau să cadă?... Dacă venise toamna!... Ce să mai facă ele pe crengi!...

Când vine toamna păsările pleacă şi frunzele cad...

Dacă Dănuţ ar fi fost o frunză pe creanga nucului, şi ar fi venit toamna, ce-ar fi făcut?... toate frunzele din jurul lui ar fi căzut, şi el ar fi rămas din ce în ce mai singur – aşa cum era acum... Da. Şi el s-ar fi aruncat de pe creangă... şi l-ar fi luat vântul, şi l-ar fi amestecat cu celelalte frunze, şi cine ştie unde l-ar fi azvârlit... şi nimeni-nimeni n-ar mai fi ştiut de el...

(Ionel Teodoreanu, ***La Medeleni***)

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Scrie trei termeni din familia lexicală a cuvântului *frunză*.
2. (6p.) Precizează numărul de sunete şi de litere din cuvântul *celelalte*.
3. (6p.) Extrage, din textul de mai sus, trei cuvinte din câmpul lexical al sentimentelor.
4. (6p.) Selectează, din text, un grup de cuvinte care fixează, temporal, desfăşurarea acţiunii.
5. (6p.) Prezintă, în maximum 5 rânduri, sentimentele personajului la venirea toamnei.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 rânduri, în care să caracterizezi un personaj dintr-o *schiţă* studiată de tine la clasă.

În compunerea ta, trebuie:
- (2p) să precizezi, pe baza textului ales, două trăsături fizice şi/sau morale ale personajului;
- (4p) să exemplifici adecvat aceste trăsături prin citate şi/ sau scene semnificative;
- (2p) să identifici minimum două procedee/ mijloace diferite de caracterizare;
- (2p) să exprimi o opinie personală legată de acest personaj.
- (2p) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Vine o vreme când fiecare doreşte să răsfoiască, filă cu filă, poveşti ale trecutului. Astăzi, paşii noştri pătrund într-o lume a amintirilor, a vremurilor cu parfum aristocrat în care timpul e de viţă nobilă. Aşadar, conduşi de fiorii amintirilor, privim cum porţile impunătorului Palat Brâncovenesc de la Mogoşoaia ni se deschid.

Situat la aproximativ 14 km de Bucureşti, în cadrul comunei Mogoşoaia, Palatul Brâncovenesc este alegerea ideală pentru a îmbina relaxarea într-un cadru natural verde şi răcoros pe malul lacului Mogoşoaia, cu posibilitatea vizitării domeniului brâncovenesc. Astfel, păşim pe un meleag mirific, unde istoria este cea mai bună prietenă a naturii, iar geometria formelor arhitecturale întregeşte perfect acest tablou unic.

Răsfoind începuturile poveştii Palatului din Mogoşoaia, legenda spune că denumirea acestuia provine de la văduva boierului Mogoş, cel care deţinea în proprietate aceste pământuri. Povestea merge mai departe, astfel că între anii 1698 – 1702, sub domnia domnitorului Constantin Brâncoveanu se va construi palatul care astăzi farmecă privirile fiecăruia dintre noi. După 4 ani de trudă şi muncă asiduă, finalizarea construcţiei a fost făcută la data de 20 septembrie 1702. Astfel, această zi a avut şi o altă semnificaţie pentru Brâncoveanu, Palatul Mogoşoaia reprezentând darul acestuia pentru fiul său, Ştefan, un dar, care astăzi ...este al nostru, al tuturor.

(Cătană Cristian-Alexandru, ***Palatul Brâncovenesc de la Mogoşoaia*** în revista „Vacanţe la ţară")

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - revista din care a fost selectat fragmentul;
   - data la care a avut loc finalizarea construcţiei.
2. (4p.) Selectează un grup de maximum 10 cuvinte care să descrie locul unde este situat palatul Brâncovenesc.

3. (4p.) Formulează un enunţ în care cuvântul *„prietenă”* să aibă funcţia sintactică de atribut substantival genitival.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerinţă.
   Propoziţiile subordonate din prima frază a textului sunt, în ordine:
   a) circumstanţială de loc, atributivă;
   b) atributivă, completivă directă;
   c) circumstanţială de loc, completivă directă.
5. (4p.) Precizează valoarea morfologică şi funcţia sintactică pentru cuvintele subliniate în text: *fiecare*, *prietenă*.
6. (4p.) Precizează felul propoziţiei subordonate din fraza: *Astfel, păşim pe un meleag mirific, unde istoria este cea mai bună prietenă a naturii.*

B. (12p) Redactează o compunere narativă, de 10-15 rânduri, în care să prezinţi o zi petrecută în Palatul Mogoşoaia, în timpul lui Constantin Brâncoveanu.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să prezinţi o zi petrecută în Palatul Mogoşoaia, în timpul domnitorului;
- (4p.) să exprimi impresiile/ sentimentele stârnite de acest spaţiu;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 46

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Aşezat la gura sobei, noaptea, pe când viscoleşte,
Privesc focul, scump tovarăş, care vesel pâlpâieşte.
Şi prin flacăra albastră vreascurilor de aluni
Văd trecând în zbor fantastic a poveştilor minuni.

Iat-o pasere măiastră prinsă-n luptă c-un balaur;
Iată cerbi cu stele-n frunte care trec pe punţi de aur;
Iată cai ce fug ca gândul; iată zmei înaripaţi
Care-ascund în mari palaturi mândre fete de-mpăraţi.

Iată pajuri năzdrăvane care vin din neagra lume,
Aducând pe lumea albă feţi-frumoşi cu falnic nume;
Iată-n lacul cel de lapte toate zânele din rai...
Nu departe stă Pepelea, tupilat în flori de mai.

Dar pe mine ce m-atrage, dar pe mine ce mă-ncântă
E Ileana Cosânzeana!... în cosiţă floarea-i cântă.
Până-n ziuă stau pe gânduri şi la ea privesc uimit,
Că-mi aduce viu aminte de-o minune ce-am iubit!

(Vasile Alecsandri, ***La gura sobei***)

**pajură* – pasăre răpitoare de munte, de talie mare, cu cioc puternic şi cu gheare lungi şi ascuţite
**tupilat* – ascuns, pitit

A. (30p.) Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Scrie câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *tovarăş*, *pâlpâieşte*, *fantastic*.
2. (6p.) Explică rolul perechii de virgule în structura *Privesc focul, scump tovarăş, care vesel pâlpâieşte*.
3. (6p.) Menţionează, din textul dat, trei personaje specifice basmului.
4. (6p.) Extrage, din text, o inversiune şi o comparaţie.
5. (6p.) Prezintă, pe scurt, semnificaţia titlului poeziei date.

B. (12p.) Redactează o compunere, de 15-25 de rânduri, în care să-ţi exprimi opinia despre mesajul transmis sau despre o semnificaţie a textului citat (Vasile Alecsandri, ***La gura sobei***), susţinută prin argumente adecvate.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să formulezi o opinie despre mesajul fragmentului dat;
- (4p.) să susţii opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat cerinţei;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Fotografia urbană este mai complexă decât peisajul, pentru că, pe lângă fotografia de arhitectură, include şi instantaneele* realizate în stradă, care necesită viteză, un ochi format şi, desigur, puţină şansă. Fotografii citadini* sunt atraşi de oraşul nou, de oraşul vechi, de trecătorii cu poveştile pe care le aduc sau de toate la un loc. Ei se simt în elementul lor în agitaţia străzilor, sunt fascinaţi de fragmentele de viaţă pe care le întrezăresc, de evenimentele moştenite, pe care speră să le surprindă la o cotitură [...] Sunt fotografi ce au ajuns celebri prin imaginile realizate cu pasiune.*

(Ema Cojocaru, ***Fotografia şi turismul. Peisaj citadin,***
în revista „Vacanţe & Călătorii")

**peisaj* – colţ din natură care formează un tot estetic
**instantaneu* – fotografie obţinută printr-o expunere de foarte scurtă durată
**citadin* – orăşenesc, urban

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - revista din care a fost selectat fragmentul;
   - două aspecte care îi atrag pe fotografii citadini.
2. (4p.) Selectează structura/ grupul de cuvinte care surprinde motivul pentru care fotografia urbană este mai complexă decât peisajul.
3. (4p.) Stabileşte funcţia sintactică pentru următoarele cuvinte subliniate în text: *realizate, le.*
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerinţă.
   Propoziţia subordonată din fraza: *Speră să le surprindă la o cotitură* este o propoziţie subordonată:
   a) completivă directă;
   b) subiectivă;
   c) completivă indirectă.
5. (4p.) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în enunţul *Ei se simt în elementul lor în agitaţia străzilor, sunt fascinaţi de fragmentele de viaţă pe care le întrezăresc.*
6. (4p.) Construieşte o frază alcătuită din două propoziţii, în care să existe şi o subordonată subiectivă introdusă prin *cum.*

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să îţi exprimi opinia despre valoarea fotografiei urbane, în comparaţie cu peisajul, valorificând fragmentul citat.

În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să îţi exprimi opinia argumentată despre fotografia urbană, comparativ cu peisajul;
- (4p.) să valorifici elemente din fragmentul citat;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 47

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

În vreme ce tinerii petreceau la cruce, bătrânii steteau de vorbă. De la slujba de seară, vecinii plecaseră împreună înspre casă. Era Stan şi Mitrea, Gligor, tatăl lui Ghiţă, şi Păvăloc Ţăpăloiu, om bogat şi din neam ales, ca şi Gligor. Puţină vorbă se schimbă între vecini, până când Stan începu, arătând spre o vrâstă de nori, ce se vedea înspre apus.*

– Dacă ar da bunul Dumnezeu!

– Zău, o ploiţă n-ar strica. Grânele sunt cam pălite, zise Gligor.

Păvăloc era casier la sat şi om care se pricepe la destăinuirea firii. El privi mai îndelungat la nori, apoi încredinţă pe vecinii săi că mai 'nainte de mâne dimineaţă nu se poate aştepta la ploaie.

De aici înainte, vorba se întinse asupra ploilor. Fiecare ştia să povestească despre câte un rămăşag pe care l-a câştigat de la cutare şi cutare.*

– Eu îţi dau rămăşag că plouă la noapte! îi zise Stan lui Păvăloc.

– Nici vorbă! Înainte de zori, nu!

– Vere Mitre – grăi Gligor – ce zici, o să plouă la noapte?

– Să vedem ce zice el.

– Vezi aşa, îi zise Stan, eşti mare meşter într-asta. Totdeauna ştii când e vremea de semănat. Dacă nu plouă după ce ţi-ai pus tu sămânţa în pământ, apoi rămâne secetă vara întreagă.

– Parcă-i călindar, aşa o potriveşte de bine. Iacă, eu, unul, vă spun că totdeauna aştept cu sământa şi cu prăşitul până ce nu văd pe Mitrea că seamănă şi prăşeşte!

– Apoi asta o face satul întreg!

Mitrea se îndreaptă cu faţa mândră, ca şi dintr-o bâiguială îndelungată, şi încongioară cerul cu privirea.*

(Ioan Slavici, ***La crucea din sat***)

**vrâstă* – fâşie
**rămăşag* – pariu
**bâiguială* – exprimare fără şir, încurcată

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Identifică, în text, un cuvânt derivat cu sufix diminutival şi un cuvânt format prin compunere.
2. (6p.) Precizează un rol al utilizării perechii de virgule în structura *Vezi aşa, îi zise Stan, eşti mare...*
3. (6p.) Numeşte tema discuţiei dintre personajele textului.
4. (6p.) Transformă în vorbire indirectă fragmentul de text marcat în chenar.
5. (6p.) Demonstrează, apelând la două argumente din text, că fragmentul citat face parte din expoziţiunea textului.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 de rânduri, în care să motivezi faptul că fragmentul citat (Ioan Slavici, ***La crucea din sat***) aparţine unei opere epice/ genului epic.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să prezinţi două trăsături ale operei epice, identificate în fragmentul de text ***La crucea din sat***;
- (4p.) să exemplifici aceste caracteristici, pe baza textului citat;
- (2p.) să ai un conţinut şi un stil adecvate cerinţei date;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Lupii ne seamănă mult. Sunt puternici, agresivi, teritoriali şi prădători. Sunt inteligenţi, curioşi, cooperanţi, loiali şi adaptabili. Exercită o influenţă puternică asupra ecosistemelor în care trăiesc. Cu toate acestea, avem probleme cu lupii, nu-i nicio îndoială.*

Poate că nu ne putem forţa mintea să accepte atât „lupul cel mare şi rău", cât şi ruda lui apropiată, cu privirea plină de adoraţie, care ne urmăreşte prin toată casa. Sau poate motivul este că lupii sunt mamiferele

mari de uscat cu cea mai largă arie de răspândire, după oameni şi vitele lor, iar în emisfera nordică sunt de multă vreme concurenţii noştri cei mai direcţi pentru carne.

(Douglas H. Chadwick, ***Războiul lupilor***,
în revista „National Geographic")

**ecosistem* – ansamblu format din totalitatea vieţuitoarelor şi mediul fizic înconjurător

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - autorul;
   - patru trăsături ale lupilor.
2. (4p.) Selectează două structuri/ grupuri de cuvinte care surprind posibile motive ale relaţiei conflictuale dintre fiinţa umană şi lup.
3. (4p.) Transcrie, din text, un adjectiv la gradul de comparaţie pozitiv şi unul la superlativ relativ.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerinţă.
   Cuvântul subliniat din enunţul: *Poate că nu ne putem forţa mintea să accepte* are valoarea morfologică de:
   a) adverb;
   b) conjuncţie subordonatoare;
   c) conjuncţie coordonatoare.
5. (4p.) Rescrie, din text, o propoziţie subordonată subiectivă şi o propoziţie subordonată completivă indirectă.
6. **(4p.)** Alcătuieşte un enunţ în care substantivul *lup* să îndeplinească funcţia sintactică de nume predicativ.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să îţi exprimi opinia despre relaţia de prietenie dintre un om şi un animal.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să formulezi o ipoteză/ o opinie în legătură cu relaţia dintre un om şi un animal, susţinută prin două argumente;
- (4p.) să ilustrezi relaţia de prietenie dintre un om şi un animal, prin surprinderea unei întâmplări reale sau imaginare;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 48

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

În zarea anilor trecuţi,
Eu văd în flăcări asfinţituri,
Eu văd albastre amurgituri,*
În zarea anilor trecuţi.

E primăvară. Sunt în floare
Salcâmii. Stau pe gânduri puşi.
Şi o căldură-mbătătoare,
Şi o mirozn㖠-ameţitoare
Mă duce lin departe-n zare,
În zarea anilor apuşi.

Ş-atunci salcâmii gânditori
Stau înfloriţi în zori de foc;
În umbra crengilor cu flori,
Visam eu visuri de noroc...
Dar anii ceia sunt pierduţi
În zarea anilor trecuţi.

Ca şi atunci, văd şi acum
Lucirea zorilor pe drum,
Salcâmi în floare, gânditori...
Dar unde-s visele cu flori?
Aceia ani, acelea zori
Trecuţi de-acuma sunt şi duşi
În zarea anilor apuşi.

(Alexei Mateevici, ***În zarea anilor***)

**amurgit* – amurg, înserare
**mirozn㖠– miros plăcut, mireasmă

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. (6p.) Extrage, din text, două cuvinte care fac parte din câmpul lexical al *timpului*.
2. (6p.) Explică utilizarea punctelor de suspensie din versul *Visam eu visuri de noroc....*
3. (6p.) Identifică, în strofa a doua a textului, o personificare şi o metaforă.
4. (6p.) Formulează, într-un singur cuvânt, tema poeziei.
5. (6p.) Prezintă, în maximum 5 rânduri, semnificația titlului.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 de rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre mesajul transmis sau despre o semnificație a textului citat (Alexei Mateevici, ***În zarea anilor***), susținută prin argumente adecvate.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să formulezi o opinie despre mesajul fragmentului dat;
- (4p.) să susții opinia formulată prin două argumente potrivite, valorificând textul dat;
- (2p.) să ai un conținut adecvat cerinței;
- (2p.) să respecți limitele de spațiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Cercetătorii francezi au studiat şapte picturi ale lui Leonardo da Vinci, inclusiv „Mona Lisa", pentru a analiza utilizarea straturilor de vopsea şi smalț – o tehnică ce a dat lucrărilor sale o calitate de vis. Specialiştii de la Centrul de Cercetare şi Restaurare a Muzeelor din Franța au constatat că da Vinci a aplicat chiar şi câte treizeci de straturi de vopsea pe lucrările sale. Cu toate acestea, straturile nu depăşesc mai mult de patruzeci de microni, sau aproximativ jumătate din grosimea unui fir de păr uman, a declarat cercetătorul Philippe Walter.

Tehnica i-a permis lui da Vinci să atenueze contururile şi să îndulcească tranziția dintre zonele luminoase şi cele întunecate, potrivit CBS News.

Pentru a studia straturile de vopsea şi compoziția lor chimică, cercetătorii au utilizat spectrometria cu fluorescență* de raze X, chiar în incinta Muzeului Luvru, acolo unde sunt expuse portretele pictate de Leonardo da Vinci.*

(Alina Vasile, ***Experții au aflat secretul picturilor lui Leonardo da Vinci***, în ziarul „Adevărul")

**micron* – unitate de măsură pentru lungime egală cu a mia parte dintr-un milimetru
**spectometrie* – tehnică de măsurare a liniilor spectrelor şi a lungimilor lor de undă
**fluorescență* – însuşire a unor substanțe de a emite lumină sub acțiunea unor surse exterioare de energie

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - ziarul din care a fost selectat fragmentul;
   - locul în care sunt expuse portretele pictate de Leonardo da Vinci.
2. (4p.) Selectează o structură/ un grup de cuvinte care conţine observaţiile cercetătorilor în urma studierii picturilor lui Leonardo da Vinci.
3. (4p.) Extrage, din text, două cuvinte cu valori morfologice diferite, formate prin compunere.
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerinţă.

   Propoziţia subordonată din fraza: *Tehnica i-a permis lui da Vinci să atenueze contururile* este o propoziţie subordonată:

   a) completivă directă;

   b) completivă indirectă;

   c) atributivă.
5. (4p.) Precizează modul şi funcţia sintactică a verbelor subliniate în text: *să atenueze, a analiza.*
6. (4p.) Construieşte o frază din două propoziţii, în care să existe şi o subordonată circumstanţială de scop.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să descrii o pictură cu titlul „Răsărit de soare la mare".

În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să surprinzi două însuşiri particulare ale tabloului imaginat, folosind un limbaj artistic;
- (4p.) să prezinţi impresiile în legătură cu pictura descrisă;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 49

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

*Caldul soare-al verii țese-acum ferice**
Fire lungi prin aer, tort de-argint curat;
Bate-o dulce boare câmpu' nourat,*
Legănând prin lanuri aurul din spice.

Frunzele gătite ca de sărbători
Râd, pe spate vesel capul și-l aruncă,
Un copac, el singur, gol de tot pe luncă,
Stă-n trăita lume de cântări și flori.

N-are bucurie nici de vânt și ploaie,
Nici de cânt de păsări, nici de cuib cu pui;
Din podoaba-ntreagă a vieții lui,
Nu-i rămase, bietul, nici măcar o foaie.

Ce rușine, Doamne! Cât de bucuros
Tu te-ai duce, duce să te-ascunzi departe,
Prin pustii cu neguri, printre stânci deșarte*,*
Ori să vie vântul să te-asvârlă jos.

Dar el stă, sărmanul, stă-nrădăcinat,
Iată vie-un fulger și-o să mori! Nu plânge!
Nu! Veni furtuna, vai, numai spre a frânge
Crengi din el, lăsându-l și mai rușinat!

(Carmen Sylva, ***Copacul***)

**ferice* – mulțumit sufletește, plin de bucurie
**boare* – adiere plăcută de vânt
**negură* – ceață
**deșert* – pustiu

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Extrage, din prima strofă a poeziei, un cuvânt ce conţine diftong şi un cuvânt ce conţine hiat.
2. (6p.) Explică utilizarea semnului de punctuaţie „punctul şi virgula", din strofa a treia a poeziei.
3. (6p.) Transcrie un vers care conţine o imagine vizuală şi o imagine auditivă, din textul dat.
4. (6p.) Precizează un motiv pentru care copacul este trist.
5. (6p.) Numeşte două trăsături care fac posibilă încadrarea textului citat în opera lirică/ genul liric.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 15-25 de rânduri, în care să prezinţi semnificaţia titlului poeziei ***Copacul*** de Carmen Sylva, prin raportare la conţinutul textului citat.

În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să ilustrezi relaţia dintre titlu şi conţinutul textului liric;
- (4p.) să evidenţiezi două mijloace artistice prin care este susţinută ideea sugerată de titlu;
- (2p.) să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Prietenii aduc multe, multe beneficii în viaţa unei persoane. „Trebuie să-ţi faci prieteni pentru a avea o zi lungă" – este versul unui cântec celebru şi, potrivit unui studiu realizat de cercetătorii australieni, veridicitatea acestuia poate fi pe deplin demonstrată ştiinţific. Specialiştii de la Centrul pentru studierea gerontologiei din cadrul Universităţii Flinders au realizat o serie de teste, timp de zece ani, pe un lot de 1.500 de voluntari. Potrivit rezultatelor studiului, persoanele care au o reţea vastă de prieteni îşi cresc speranţa de viaţă cu 22 de procente.*

Majoritatea studiilor efectuate până în prezent au demonstrat cât de benefică este o prietenie pentru sănătatea unui individ. Prietenii au <u>un</u> rol foarte important în descurajarea comportamentului nesănătos, cum ar fi fumatul şi consumul de alcool. De asemenea, compania prietenilor ţine <u>departe</u> depresia, creşte nivelul autostimei şi este un real suport în soluţionarea multor probleme casnice şi profesionale.

(Elena Marinescu, ***De ce şi când avem nevoie de prieteni?***,
în ziarul „România Liberă")

**gerontologie* – ramură a medicinei care studiază problemele bătrâneţii

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   - naţionalitatea cercetătorilor care au realizat studiul;
   - procentele cu care persoanele cu o reţea vastă de prieteni îşi cresc speranţa de viaţă, potrivit rezultatelor cercetărilor.
2. (4p.) Selectează două structuri/ grupuri de cuvinte care surprind motivele pentru care prietenia este benefică sănătăţii unei persoane.
3. (4p.) Stabileşte funcţia sintactică pentru cuvintele subliniate în enunţul: *Potrivit rezultatelor studiului, persoanele care au o reţea vastă de prieteni îşi cresc speranţa de viaţă cu 22 de procente.*
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerinţă.
   Propoziţia subordonată din fraza: *Trebuie să-ţi faci prieteni pentru a avea o zi lungă* este o propoziţie subordonată:
   a) subiectivă;
   b) completivă indirectă;
   c) predicativă.
5. (4p.) Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *un*, *departe.*
6. (4p.) Alcătuieşte o frază alcătuită din două propoziţii, în care să existe o subordonată circumstanţială de mod.

B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să-ţi descrii cel mai bun prieten/ cea mai bună prietenă.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să surprinzi două trăsături fizice şi/ sau morale ale celui mai bun prieten/ cea mai bună prietenă;
- (4p.) să prezinţi, pe scurt, o întâmplare care ţi-a dovedit loialitatea prietenului/ prietenei;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Modelul nr. 50

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Spre a merge la Almaş pe drumul mare, ar fi trebuit să suim Dealul Balaurului, ce se ridică dincolo de Dărmăneşti. Lucrul acesta însă, nestând în planul nostru, de la o vreme cotirăm de la Dărmăneşti la stânga, spre Gârcina, pentru a tăia peste dealuri, pe drumul de picior. Drumul acesta ne duse spre Gârcina, până la biserica din sat, de unde trebuia să ne îndreptăm către Almaş: în drum, ne întâlnirăm cu preotul locului, care mergea cu un ţăran la un ogor din apropiere. Pe preot îl cunoşteam şi-l întrebai de drumul ce trebuia să apucăm, ca să ieşim la Almaş. După ce căpătarăm lămuririle trebuincioase, plecarăm înainte. În urmă tocmai, am aflat că ţăranul ce însoţea pe preot era ajutorul de primar al comunei Gârcina şi că, văzându-ne aşa de neobişnuit îmbrăcaţi, îşi aduse aminte că, în cercul comunei lui, are şi îndatoriri poliţieneşti. Astfel, după ce ne depărtarăm puţin, se întoarse către preot şi-l întrebă dacă ne cunoaşte. Preotul, care înţelese bănuielile ajutorului de primar şi care voia să glumească puţin, îi răspunse că habar nu are de cine suntem şi că nici nu ne-a mai văzut vreodată pe meleagurile acelea. Ajutorul, de cuvânt şi totdeauna cu priveghere pentru siguranţa publică, căută să afle tot de la preot, dacă aveam paşapoarte în regulă. Acesta dete din umeri şi-i răspunse foarte serios şi cam îngrijit:

– Ştiu eu? Poate că sunt nişte scăpaţi de la vreun arest; ar fi bine să cauţi a te încredinţa, şi cu atât mai mult, cu cât aveţi, mi se pare, la primărie nişte porunci în această privinţă.

– Că bine zici, părinte!

Şi nici una, nici două, se întoarse din drum, apucând spre primărie, cu gând de a trimite câţiva vătăjei în urma noastră, ca să ne prindă şi să ne ducă la comună. Preotul, văzând că gluma se îngroaşă, îl lăsă să meargă puţin, apoi începu a râde cu hohot şi-l chemă înapoi, spunându-i cine suntem.*

(Calistrat Hogaş, ***Amintiri dintr-o călătorie***)

**vătăjel* – (în trecut) funcţionar inferior la primărie

A. **(30p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (6p.) Scrie câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *ne duse, lămuririle, porunci.*
2. (6p.) Numeşte grupurile de sunete existente în cuvintele *preot, înapoi, spunându-i.*
3. (6p.) Identifică, în text, doi indici de spaţiu.
4. (6p.) Explică, în maximum 5 rânduri, atitudinea personajului „ajutorul de primar" faţă de străini.
5. (6p.) Numeşte două trăsături care fac posibilă încadrarea fragmentului de text citat în genul epic.

B. **(12p.)** Redactează, în maximum 10 rânduri, *rezumatul* textului citat, respectând regulile de alcătuire specifice acestui tip de compunere.
În compunerea ta, trebuie:
- (4p.) să respecţi fidelitatea faţă de textul dat;
- (4p.) să respecţi convenţiile specifice rezumatului;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Pornit din New York către New Orleans în 1865, S. S. Republic s-a scufundat în timpul unui uragan, luând cu el pe fundul Atlanticului o mulţime de bunuri şi o comoară de monede de aur şi argint. Acum, epava a fost găsită, iar încărcătura ei face milioane [...]

Emise între 1838-1865, monedele de aur de zece şi douăzeci de dolari sunt unul dintre cele mai mari şi mai diverse tezaure numismatice găsite vreodată. O monedă unică poate face 450000 $. După ce experţii în conservare le curăţă, evaluatorii le dau notă, în funcţie de stare şi de raritate. Nota ajută la stabilirea preţului monedei, la fel ca tehnicile de colecţie. Un zimţ, o amprentă, chiar şi zgârietura unui crab curios din timpul încărcării pot diminua valoarea monedei.*

(Priit J. Vesilind, ***Aur pierdut. Darul unui vapor din războiul civil***, în revista „National Geographic")

**numismatic* – care se referă la monede şi medalii

A. **(24p.)** Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. (4p.) Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:

- destinaţia ultimei curse a vaporului S.S. Republic;
- anii între care au fost emise monedele de aur de pe vapor.

2. (4p.) Selectează structura/ grupul de cuvinte care precizează ce anume poate scădea valoarea monedelor găsite.
3. (4p.) Stabileşte cazul şi funcţia sintactică pentru cuvintele subliniate în următorul enunţ: *Nota ajută la stabilirea preţului monedei, la fel ca tehnicile de colecţie.*
4. (4p.) Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerinţă.
   Verbul subliniat din enunţul: *Un zimţ, o amprentă, chiar şi zgârietura unui crab curios din timpul încărcării în conteinerul roverului pot diminua valoarea monedei* este la modul:
   a) indicativ;
   b) infinitiv;
   c) conjunctiv.
5. (4p.) Identifică, în text, un predicat verbal exprimat prin verb la diateza pasivă şi un complement circumstanţial de timp.
6. (4p.) Alcătuieşte o frază alcătuită din două propoziţii, în care să existe o subordonată atributivă, având ca regent substantivul *monedă*.

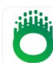
B. **(12p.)** Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, care să înceapă cu fraza: „*Când am aflat că am atâţia bani, ştiam deja ce aş face cu ei*", în care să prezinţi modul în care ai proceda, dacă ai fi posesorul tuturor monedelor găsite pe vaporul prezentat în fragmentul citat.
În compunerea ta, trebuie:

- (4p.) să prezinţi modul în care ai proceda, dacă ai fi posesorul tuturor monedelor găsite pe vaporul prezentat în fragmentul citat;
- (4p.) să prezinţi opinia proprie despre bogăţia materială;
- (2p.) să ai un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- (2p.) să respecţi limitele de spaţiu indicate.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie.
Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziţiei* – 1p.; *coerenţa textului* – 2p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2p.; *ortografia* – 3p.; *punctuaţia* – 2p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2p.).

Sugestii de rezolvare

Modelul nr. 1

SUBIECTUL I (42 de puncte)

A.

1. Cuvinte derivate: „străbat", „strălucesc".
2.
- Cuvinte cu diftong: „moarte", „ies", „iar", „eu";
- Cuvinte cu hiat: „viorele".
3.
- epitete: „umbra rară", „huceagul des", „roua grea", „cărări pline";
- personificări: „pădurea […] frumoasă", „frunze moarte", „pădurea […] singură";
- comparația: „singură ca mine".
4. Eul liric își face simțită prezența, în text, prin mărci lexico-gramaticale consacrate:
- structura în cazul vocativ: „pădurea mea";
- forme pronominale de persoana I, singular: „eu", „mine";
- adjectivele pronominale posesive de persoana I: „mea", „mele";
- forma verbală de persoana I, singular: „străbat".
5. Întregul discurs liric conturează relația strânsă dintre ființa poetică și pădure. Aceeași idee se regăsește și în ultimul catren, când eul stabilește, în mod evident, relația dintre trăirile sale și sentimentele pădurii personificate. Metafora „cărări de soare pline", ce stă la baza unei imagini vizuale, pune în relief, în aparență, sentimentele de fericire pe care pădurea le încearcă. Tristețea, solitudinea, însă, pot fi intuite doar de ființa poetică, ce împărtășește aceleași trăiri. Ideea este susținută, în plan stilistic, prin structura în vocativ „pădurea mea" și prin punctele de suspensie, care accentuează sentimentul transmis.

B. **Atenție!** În elaborarea compunerii tale, va trebui să ai în vedere următorii pași:

✓ Formularea clară a unei ipoteze/ a unei opinii, în legătură cu mesajul transmis de poezie. Aici, va trebui să folosești unul din următorii conectori: *în opinia mea, sunt de părere că, consider că* etc.

- De exemplu: Sunt de părere că poezia ***Cântec*** de George Topîrceanu trădează sentimentele de admirație ale eului față de pădurea receptată ca o ființă vie.

✓ Existența argumentelor care să susțină ipoteza formulată. Ai în vedere următorii conectori: *în primul rând, pe de-o parte, în al doilea rând, pe de altă parte, în aceeași ordine de idei* etc.

- De pildă:

Pe de-o parte, am în vedere faptul că natura este umanizată cu ajutorul personificării, ca principală figură de stil, pe care se focalizează textul. De exemplu, „pădurea [...] frumoasă”, „frunze moarte”, „pădurea [...] singură”.

În aceeaşi ordine de idei, sentimentele de admiraţie ale eului, transmise în mod direct, ca în orice text liric, sunt puse în relief prin intermediul unui discurs subiectiv. O dovedeşte prezenţa mărcilor lexico-gramaticale prin care eul liric se trădează în text (forme pronominale de persoana I, singular: „eu”, „mine”; forma verbală de persoana I, singular: „străbat” sau punctele de suspensie de la finalul fiecărui catren).

✓ Formularea unei concluzii, care presupune reluarea ipotezei şi nuanţarea ei, pe baza argumentelor aduse. Ai în vedere următorii conectori: *în concluzie*, *în consecinţă*, *aşadar* etc.

- De exemplu: În consecinţă, poezia ***Cântec*** de George Topîrceanu trădează sentimentele de admiraţie ale eului faţă de pădurea receptată ca o fiinţă vie, fapt relevat atât de utilizarea personificării ca figură de stil predominantă în discurs, cât şi de un mesaj marcat de subiectivitatea eului poetic.

✓ Nu uita să îţi reciteşti, de fiecare dată, compunerea, fiind atent(ă) la exprimare, ortografie, semnele de punctuaţie, aşezarea corectă a textului în pagină şi la respectarea limitei de spaţiu indicate!

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

A.

1.
- omul care a ajuns pentru prima dată la Polul Nord este exploratorul Robert Peary;
- distanţa pe care ar mai fi avut-o de parcurs este de 48 km.

2. Exemple de afirmaţii despre fiinţa umană: „Întotdeauna omul a dorit să exploreze locuri noi”, „să ajungă acolo unde nimeni nu a mai fost înaintea lui”.
3. pronume personal în cazul genitiv: „înaintea lui”
adverb de timp: „întotdeauna”, „mai târziu”.
4. b – subiect.
5.
- „nimeni” – pronume negativ, N;
- „patru” – numeral cardinal (cu valoare adjectivală), Ac.

6. Îmi pun mereu întrebarea unde îmi voi petrece vacanţa de vară.

Modelul nr. 2

SUBIECTUL I (42 de puncte)

A.

1. Sinonime:
- necunoscut = străin, anonim etc.
- flămând = înfometat, lihnit, nemâncat etc.
- stăruință = insistență, persistență, perseverență etc.

2. [,...,] – perechea de virgule, ca semne de punctuație, izolează un grup/o structură în cazul vocativ de restul comunicării, marcând, totodată, relația strânsă dintre emițător și instanța referențială.

3.
- indici de spațiu: „pe un drum”, „la umbra unei răchiți”, „lângă o fântână”;
- indici de timp: “odată”, „vara”, „de la o vreme”.

4. Moduri de expunere prezente în text: narațiunea, dialogul.

5. Titlul este în strânsă legătură cu mesajul transmis de textul epic. Format dintr-o sintagmă alcătuită din numeral și substantiv, titlul atrage atenția lectorului asupra simbolului în jurul căruia se focalizează întreaga acțiune. Pâinea este recunoscută ca hrană sacră, simbol al împărtășaniei, fiind, mai degrabă, o hrană spirituală. Simbolistica se relevă, într-adevăr, la nivelul epicului, deoarece personajele textului ajung, în final, să stabilească o relație uman-spirituală, bazată pe iubirea aproapelui. Dacă citim cu atenție textul, observăm faptul că străinul îi răsplătește pe cei care i-au dat de mâncare „cu cinci lei”, sugerându-le să cinstească „mai încolo câte un pahar de vin”, un alt simbol al sacralității, ce își relevă valențele de băutură a vieții sau a nemuririi. Așadar, prin pâine și vin, cele trei personaje vor fi legate, de acum înainte, de trainicele legături ale prieteniei, milei și iubirii de semeni.

B. **Atenție!** În elaborarea compunerii tale, va trebui să ai în vedere următorii pași:

✓ În introducere, vei numi personajele participante la acțiune și rolul lor în discurs;

- De exemplu: Fragmentul de text *Cinci pâini* de Ion Creangă aduce, în fața cititorului, o întâmplare la care iau parte trei personaje, nu întâmplător lipsite de nume: „doi oameni, cunoscuți unul cu altul” și „călătorul străin”. Absența onomasticii atrage atenția cititorului că discursul transmite, în mod indirect (ca în orice text epic, prin intermediul

personajelor), un mesaj al autorului, privind ideea de bunătate, ideea de a-ți ajuta aproapele.

✓ În cuprins, vei avea în vedere următoarele repere:

- Precizarea și exemplificarea unui mijloc de caracterizare a personajului „călătorul străin";

• De pildă: În ceea ce privește construcția personajului „călătorul străin", se identifică, la nivelul discursului epic, atât mijloacele de caracterizare directă, cât și mijloacele indirecte de caracterizare. Astfel, caracterizarea directă este realizată de către narator, care îi fixează statutul prin sintagma „călător străin", dar surprinde și o stare a personajului: „flămând cum era". Pe lângă caracterizarea directă făcută de narator, se remarcă și autocaracterizarea, ce se desprinde din vorbele personajului: „nu sunt vrednic să vă mulțămesc de binele ce mi-ați făcut". Caracterizarea indirectă reiese însă din faptele, comportamentul sau limbajul personajului.

- Numirea și ilustrarea a două trăsături fizice/ morale ale personajului, prin referire la scene/ întâmplări semnificative din text;

• De exemplu: Acesta se dovedește, mai întâi de toate, politicos, salutându-i cuviincios pe cei doi oameni „cunoscuți unul cu altul". De asemenea, se arată umil, rugându-i să-i dea și lui ceva de mâncare. Finalul fragmentului creionează o altă trăsătură de caracter a personajului, și anume recunoștința pentru binele făcut. Dialogul devine aici mijlocul de caracterizare indirectă a personajului.

✓ În încheiere, ar fi indicat să formulezi o opinie personală asupra mesajului transmis de text prin intermediul acestui personaj.

• De exemplu: Sunt de părere că autorul acestui text recurge la o întâmplare obișnuită, antrenând trei personaje lipsite de nume, cu scopul de a transmite, în mod indirect, un mesaj moralizator cu conotații biblice: iubește-ți aproapele! Am în vedere, când fac această afirmație, atât formele de adresare dintre personaje („om bun"/„oameni buni"), cât și noblețea faptelor lor. În concluzie, întâmplarea banală aleasă este doar pretextul folosit de autor pentru a scoate în evidență faptul că legăturile adevărate care pun în mișcare universul uman sunt bunătatea și iubirea.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

A.

1.

• proiecțiile vor avea loc la salonul de artă al CAI, de pe strada Paseo de la Independencia, din Zaragoza;

• biletele de intrare vor putea fi achiziționate de la rețeaua de bancomate CAI din localitate.

2. Filmele românești care vor fi proiectate la Zaragoza sunt: „Cum mi-am petrecut sfârșitul lumii", „Moartea domnului Lăzărescu", „12.08 la est de București", „4 luni, 3 săptămâni și 2 zile".
3. verbe la diateza activă: „organizează", „va dedica", „va începe" etc. verbe la diateza pasivă: „vor fi proiectate".
4. c – atribut adjectival.
5.
- „cultural" – adjectiv propriu-zis;
- „pentru" – prepoziție cu regim acuzatival.

6. I-am dat cartea cui mi-a cerut-o.

Modelul nr. 3

SUBIECTUL I (42 de puncte)

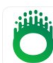
A.

1. Sinonime pentru cuvintele:
- bucurii = plăceri, desfătări, euforii, fericiri etc.
- line = domoale, liniștite, potolite, calme, molcome etc.
- minte = înșală, amăgește, păcălește etc.

2. [-] – cratima, ca semn ortografic, marchează:
- Elidarea vocalei „î", evitându-se, astfel, hiatul;
- Rostirea într-o singură silabă a două părți de vorbire diferite, în vederea conservării măsurii și ritmului versului;
- Conferirea unei muzicalități aparte discursului.

3.
- metafore: „cea mai frumoasă dintre zâne", „alaiul de bucurii", „cântec lucitor";
- epitete: „zări senine", „unde line";
- personificări: „[primăvară], să vii", „[primăvară], pui flori [...] dai zări senine", „[primăvară], ce daruri tu-mi îmbii?", „suflet amăgit", „visul iarăși minte", „ochi nepăsători";

4. Versuri din care reiese adresarea directă a eului poetic către primăvară: „O, tu, cea mai frumoasă dintre zâne", „Toți te-așteptăm cu-atâta dor să vii", „Și ce-mi aduci tu, care pe câmpii", „Izvorului, ce daruri tu-mi îmbii?".
5. Versurile surprind adresarea directă a eului poetic către primăvară, percepută ca o ființă aducătoare de bucurii. Utilizarea verbului la persoana I, plural, „te-așteptăm", pune în evidență faptul că instanța lirică dă glas unui sentiment unanim, acela de dor de primăvară, sentiment

accentuat de adjectivul nehotărât „atâta”. Repetiția pronumelui negativ „nimeni”, plasat într-o propoziție exclamativă, particularizează trăirea ființei poetice, prin felul în care aceasta percepe bucuria venirii anotimpului ce anunță un nou început.

B. **Atenție!** În elaborarea compunerii tale, va trebui să ai în vedere următorii pași:

✓ Să stabilești, mai întâi, relația dintre titlu și conținutul textului liric. Vei avea în vedere aici faptul că titlul prefigurează, întotdeauna, mesajul poeziei, fiind în strânsă relație/ legătură cu acesta.

- De exemplu:

Titlul anticipează ideea poetică, fiind în strânsă relație cu mesajul poetic. Fiind alcătuit dintr-un substantiv cu forma de genitiv/ dativ, titlul avertizează lectorul, încă de la început, că discursul devine un imn, o odă închinată primăverii.

✓ Să alegi două mijloace artistice prin care să susții faptul că titlul este în strânsă relație cu mesajul poetic.

- De exemplu:

În primul rând, încă din primul vers al poeziei, primăvara este prezentată cu ajutorul metaforei „cea mai frumoasă dintre zâne”, prin care se relevă puterea miraculoasă a acestui anotimp, care aduce în sufletul ființei „alai de bucurii”. Caracterul de imn al discursului este susținut de invocația retorică „O, tu, cea mai frumoasă dintre zâne”.

Pe de altă parte, capacitatea anotimpului de a metamorfoza (transforma) întregul univers exterior, dar și trăirile ființei poetice sunt puse în relief de aglomerarea de personificări („pui flori, și cerului dai zări senine”), de metafora „cântec lucitor” sau de epitetul „unde line”, prezente în al doilea catren. De asemenea, repetiția conjuncției „și” conferă discursului aspectul unui cântec de veselie.

✓ Nu uita să îți recitești, de fiecare dată, compunerea, fiind atent(ă) la exprimare, ortografie, semnele de punctuație, așezarea corectă a textului în pagină și la respectarea limitei de spațiu indicate!

<u>**SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)**</u>

A.

1.

- Peru a dat lumii o civilizație excepțională prin Imperiul Inca;
- civilizația cuprindea peste 9 milioane de oameni.

2. Două afirmații referitoare la Peru: „Peru e [...] o țară privilegiată pentru moștenirea naturală, culturală și umană”, „Peru a dat umanității o civilizație incredibilă prin Imperiul Inca”.
3. verbe de conjugarea a III-a: „începând”, „se întindea” etc.
verbe de conjugarea a IV-a: „e”, „a fost cucerit”, „era” etc.

4. c – predicat verbal.
5.
- „fiecare” – adjectiv pronominal nehotărât;
- „iar” – conjuncție coordonatoare adversativă;

6. În urma expansiunii, se va obține o propoziție subordonată atributivă.

Modelul nr. 4

SUBIECTUL I (42 de puncte)

A.
1. Exemple de cuvinte din familia lexicală a cuvântului *școală*: școlar, preșcolar, școlărime, școlăresc, școlit, neșcolit, a școli, școlărește etc.
2. [...] – „punctele de suspensie”, ca semn de punctuație, marchează:
- Întreruperea discursului epic;
- Subiectivizarea discursului, fiind puse după replica personajului;
- Accentuarea suspansului în fața misterului ascuns de ghemotocul de hârtie.

3. Structuri specifice descrierii, ce conțin perechea *substantiv-adjectiv*: „o casă veche”, „o casă [...] boierească”, „apropiată fereastră”, „fereastră vecină”, „fereastră [...] deschisă”, „mărgea mare”, „mărgea roșie” etc.
4.
- Exemple de metafore din text: „mărgea roșie”;
- Exemple de comparații: „cu mirare și cu mai multă luare-aminte ca-ntâia oară”, „o garoafă ca sângele”.

5. Fragmentul de text se încadrează în genul epic, deoarece:

a) Gândurile, ideile sunt transmise indirect, prin intermediul acțiunii și al personajelor. Niță, personajul fragmentului, este surprins luând parte la o întâmplare ciudată, în momentul în care se pregătește pentru examenele apropiate;

b) Vocea delegată de autor să vorbească în text este naratorul. Acesta își face simțită prezența prin mărci lexico-gramaticale, dintre care amintim: formele verbale la persoana a III-a, singular („se vedea”, „se plimba”, „rămăsese”, „tresări” etc.), formele pronominale la persoana a III-a, singular („el”, „îl”, „lui”, „-l” etc.), punctele de suspensie, propoziția interogativă „ce-o fi?” sau propozițiile exclamative „un ac cu gămălie!”, „ce păcăleală proastă!”, „între cutele lui, o floare!”;

c) Modul de expunere predominant este narațiunea, care se îmbină, la nivelul discursului, cu pasajele descriptive;

d) Prezenţa indicilor de spaţiu („alături cu seminarul", „de la ferestrele şi de pe pridvorul din spatele ei", „în curtea de recreaţie a şcolii" etc.) şi a indicilor de timp („într-o zi de sărbătoare");
e) Textul poate fi redus la idei principale şi rezumat;
f) Limbajul utilizat facilitează participarea lectorului la spectacolul oferit de lumea ficţiunii.

B.

✓ Nu uita că, în realizarea unui rezumat, trebuie să respecţi următorii paşi:

- Citeşte cu atenţie textul;
- Extrage ideile principale;
- Leagă ideile principale, astfel încât să obţii un text coerent, logic, respectând fidelitatea faţă de text;
- Elimină dialogul, transformând formele verbale şi pronominale din persoana I şi a II-a în persoana a III-a;
- Nu utiliza citate;
- Foloseşte verbele la timpul prezent;
- Evită părerile personale faţă de text;
- Reciteşte ce ai scris şi corectează greşelile de exprimare, ortografie şi punctuaţie.

• De pildă: Într-o zi de sărbătoare, în curtea de recreaţie a şcolii, Niţă se plimbă singur, pregătindu-se pentru examene. La un moment dat, este lovit de un ghemotoc de hârtie. Băiatul, nedumerit, ia obiectul, îl desface şi se împunge cu un ac cu gămălie. Trânteşte ghemotocul, din care iese la iveală o garoafă.

<u>**SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)**</u>

A.

1.
• primul single al trupei este *Through the Monsoon*;
• vârsta la care şi-au început fraţii activitatea muzicală este 9 ani.

2. Structurile/ grupurile de cuvinte care indică debutul strălucit al trupei: „au atras ca un magnet un număr mare de fani", „un număr mare de premii".
3. verb copulativ.
4. c – subiectivă.
5.
• „le" – pronume personal, complement indirect;
• „muzicală" – adjectiv propriu-zis, atribut adjectival.

6. Contragerea subordonatei: „a cânta" – subiect.

Modelul nr. 5

SUBIECTUL I (42 de puncte)

A.

1. Antonime pentru cuvintele:
- senine ≠ întunecate, triste, sumbre, posomorâte etc.
- bătrân ≠ tânăr;
- odinioară ≠ acum.

2. [‘] – apostroful, ca semn de ortografie, marchează căderea accidentală a vocalei „î”, cu scopul conservării ritmului şi măsurii versului.

3.
- imagini vizuale: „depărtări senine”, „un corb bătrân şi-ntinde puternic negrul zbor”, „din ulmi cad frunze moarte”, „soarele asfinţeşte”, „se oglindă-n ape murindele văpăi”, „blând văzduhul cerne cenuşă peste văi” etc.;
- imaginea auditivă: „şi-n liniştea adâncă”.

4. Structurile de vers care dovedesc faptul că momentul surprins în poezie este asfinţitul sunt: „cum soarele asfinţeşte” şi „în faptul serii”.

5. Întregul discurs poetic se focalizează pe descrierea unui topos (spaţiu) anticipat de titlu, ***La Argeş***. Cadrul surprins în asfinţit nu este altceva decât un pretext pentru eul poetic de a-şi exprima starea de melancolie, provocată de trecerea timpului. O dovedeşte antiteza trecut-prezent, surprinsă prin adverbele „odinioară”/ „azi”. Prezenţa substantivului „domniţa” aminteşte, prin forma sa arhaică, de un trecut îndepărtat, recuperat prin puterea amintirii. Dorinţa regăsirii clipelor trecute, când „Domniţa privea din ‘naltul foişor”, este profilată prin utilizarea verbului la conjunctiv „să privească”. Trăirile fiinţei poetice sunt proiectate în exterior, natura preluând stările de tristeţe, fapt sugerat de imaginea vizuală a soarelui care revarsă dorul peste „zăvoaiele umbroase”, dominate, şi ele, de „o tristă vrajă”.

B. Atenţie! În elaborarea compunerii tale, va trebui să ai în vedere următorii paşi:

✓ Mai întâi, precizezi două trăsături/ caracteristici ale genului liric. Acestea reies din definiţia genului liric;

- De exemplu: Genul liric cuprinde totalitatea operelor în care sentimentele, trăirile, ideile sunt exprimate în mod direct, prin intermediul eului liric/ vocii lirice. Textul liric îşi fixează, ca mod principal de expunere, descrierea, dar poate apărea şi monologul. Limbajul liric se

caracterizează prin expresivitate, sugestie sau ambiguitate (dacă mesajul este încifrat de prezența numărului mare de metafore).

✓ Apoi, exemplifici trăsăturile/ caracteristicile specifice genului liric pe textul pe care îl analizezi;

- De pildă: Poezia ***La Argeş*** de Mateiu Caragiale este o operă lirică, în primul rând, pentru că sentimentele de nostalgie, melancolie, tristețe, generate de trecerea timpului, sunt exprimate în mod direct. Descrierea devine, la nivelul discursului, un pretext pe care autorul îl foloseşte pentru exprimarea propriilor trăiri. Mesajul este transmis prin intermediul unui discurs subiectivizat. O dovedeşte prezența eului, care se trădează prin mărci consacrate: linia de pauză sau interogația retorică din a treia strofă.

✓ Identifici corect mesajul poetic şi îl pui în relație cu mijloacele artistice utilizate;

- De exemplu: Limbajul poetic se caracterizează prin expresivitate, care decurge din faptul că majoritatea cuvintelor îşi pierd sensul propriu, constituind un adevărat spectacol al figurilor de stil şi imaginilor artistice. Mă refer aici la epitetele „corb bătrân", „liniştea adâncă", „zăvoaiele umbroase", „ruinatul schit", ce conturează imaginea unei naturi care împărtăşeşte tristețea şi nostalgia eului. Umanizarea naturii este realizată prin intermediul personificării „frunze moarte", „tristă vrajă", „văzduhul cerne cenuşă peste văi". Expresivitatea textului este conferită de metaforele „frunze moarte rotind în clipe line", „soarele asfințeşte împurpurând de dor", „murindele văpăi" sau „florile uitării".
- Formulezi concluzia, prin reluarea ipotezei şi întărirea ei pe baza argumentelor aduse. Nu uita de conectori: *în concluzie*, *în consecință*, *aşadar* etc.
- De exemplu: În concluzie, poezia ***La Argeş*** de Mateiu Caragiale este o operă lirică, având în vedere faptul că sentimentele eului poetic sunt exprimate în mod direct, prin intermediul unui discurs subiectiv, creatorul textului recurgând la un limbaj expresiv, susținut şi de elementele prozodice şi de versificație specifice sonetului.

<u>**SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)**</u>

A.

1.

- momentul până la care înaintaşii noştri erau o pradă uşoară pentru feline este cel al inventării armelor;
- locul în care a fost descoperită o mantie din piele de leopard este mormântul faraonului egiptean Tutankhamon.

2. Exemple de enunțuri care ilustrează relația dintre om şi feline: „Niciun alt animal nu stârneşte imaginația omului la fel de mult ca felinele",

„Până la inventarea armelor, strămoşii noştri erau o pradă uşoară pentru feline", „În sălbăticie, şi chiar într-o grădină zoologică, încă înregistrăm prezenţa unei feline cu prudenţă, uneori chiar cu panică".

3. atribute substantivale prepoziţionale: „pentru feline", „de spaimă" etc. atribute adjectivale: „niciun", „alt", „primitivă" etc.
4. a – completivă directă.
5.

- „niciun" – adjectiv pronominal negativ, atribut adjectival;
- „uneori" – adverb de timp, complement circumstanţial de timp;

6. Problema mea este că ea nu vrea să accepte această propunere.

Modelul nr. 6

SUBIECTUL I (42 de puncte)

A.

1. Exemple de cuvinte folosite cu sens figurat: „slăbiciune", „triste", „să-l vântur", „să-l colind", „reivirea", „năpădit", „dulce", „aromeală", „să nască", „să se topească" etc.
2.

- slăbiciune – *slă-bi-ciu-ne*;
- triste – *tris-te*;
- niciodată – *ni-cio-da-tă/ nici-o-da-tă*.

3. Naratorul-personaj îşi face simţită prezenţa, în text, prin următoarele mărci lexico-gramaticale:

a) Forme verbale de persoana I, singular: „revedeam", „am", „să revăd", „am regăsit", „lăsasem" etc.;
b) Forme pronominale de persoana I, singular: „m(-au împiedicat)", „mi" („nu-mi păruse"), „m" („m-am resemnat"), „îmi" („îmi lăsam");
c) Liniile de pauză, care introduc structura apozitivă: „un petec de pădure rămas neatins în plin oraş".

4. Figuri de stil remarcate în fragment:

- „împrejurări triste" – epitet personificator;
- „muzicei vechi" – epitet;
- „dulce aromeală" – epitet în inversiune;
- „noianul de armonii" – metaforă;
- „pulberea fluidă" – metaforă;
- „seara da însufleţire" – personificare;
- „bătrâni copaci" – epitet personificator în inversiune etc.

5. Propoziția stă la baza unei imagini vizuale, ce surprinde tabloul Berlinului în timpul sacru al înserării. Personificarea „seara da însuflețire umbrelor" scoate în relief un peisaj misterios, așa cum este înregistrat de privirile celui năpădit de aducerile-aminte. Verbul la imperfect „da" conferă o prelungire a exteriorului spre interiorul ființei, cuprinsă de „fiori". „Oglinzile" menționate devin simbol al celor două lumi surprinse, lumea exterioară și lumea interioară, a personajului.

B. **Atenție!** În elaborarea compunerii tale, va trebui să ai în vedere următorii pași:

✓ Formularea clară a unei ipoteze/ opinii, în legătură cu mesajul transmis de text. Aici, va trebui să folosești unul din următorii conectori: *în opinia mea*, *sunt de părere că*, *consider că* etc.

✓ Existența celor două argumente care să susțină ipoteza formulată. Ai în vedere următorii conectori: *în primul rând, pe de-o parte, în al doilea rând, pe de altă parte, în altă ordine de idei, în aceeași ordine de idei* etc.

✓ Formularea unei concluzii, care presupune reluarea ipotezei și nuanțarea ei, pe baza argumentelor aduse. Ai în vedere următorii conectori: *în concluzie*, *în consecință*, *așadar* etc.

✓ Nu uita să îți recitești, de fiecare dată, compunerea, fiind atent(ă) la exprimare, ortografie, semnele de punctuație, așezarea corectă a textului în pagină și la respectarea limitei de spațiu indicate!

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

A.

1.

- revista din care a fost selectat fragmentul este ***Terra Magazin***;
- pe timp de vară, munții sunt cu adevărat primitori, cu vegetație abundentă, care ți se întinde în fața ochilor, sub cerul senin și soarele mângâietor.

2. Structurile/ grupurile de cuvinte care reprezintă repere spațiale: „creasta principală a munților Retezat", „de o parte și de alta a crestei", „în cotloanele căldărilor glaciare", „în fața ochilor, sub cerul senin și soarele mângâietor", „ pe teritoriul Porților Închise".
3. pronume relativ: „care".
   conjuncție coordonatoare: „și", „dar" etc.
4. a – atributivă.
5.

- „adesea" – adverb de timp;
- „ochilor" – substantiv comun.

6. Îmi ajunge cât m-ai bătut la cap.

Modelul nr. 7

<u>**SUBIECTUL I (42 de puncte)**</u>

A.

1.
- Exemple de cuvinte monosilabice: „mai”, „sunt”, „şi”, „tot”, „cum”, „când”, „spre” etc.
- Exemple de cuvinte bisilabice: „încă”, „roze”, „ele”, „aşa”, „pământ”, „priveam” etc.

2. În textul dat, „mai” este adverb. Pentru a demonstra omonimia cuvântului, poţi avea în vedere următoarele enunţuri:
- În <u>mai</u>, este ziua mea. (substantiv, lună a anului).
- Îmi place să privesc femeile ce spală hainele cu un <u>mai</u>. (substantiv, bătător utilizat la spălatul hainelor).

3.
- Imagini vizuale: „priveam, dintre oameni, spre stele”, „mai sunt încă roze”;
- Imagine auditivă: „cânt”.

4. Rimă îmbrăţişată.
5. Prima parte a discursului surprinde un trecut care este pus de eul poetic sub semnul entuziasmului vital, fapt sugerat de metafora „falnic avânt” şi de metafora stelelor, simbol al aspiraţiei spre ideal. Acestor metafore le sunt asociate verbele la imperfect „eram” şi „priveam”, tocmai pentru a accentua acel trecut paradisiac, pentru a pune în evidenţă proiectarea lui în eternitatea fiinţei. Utilizând verbele la imperfect, eul poetic sustrage timpul de sub teroarea curgerii ireversibile, proiectându-l în subiectivitatea eternă a fiinţei sale.

B. **Atenţie!** În elaborarea compunerii tale, va trebui să ai în vedere următorii paşi:

✓ Formularea clară a unei ipoteze/ a unei opinii, în legătură cu mesajul transmis de poezie. Aici, va trebui să foloseşti unul din următorii conectori: *în opinia mea, sunt de părere că, consider că* etc.

✓ Existenţa a două argumente care să susţină ipoteza formulată. Ai în vedere următorii conectori: *în primul rând, pe de-o parte, în al doilea rând, pe de altă parte, în aceeaşi ordine de idei, în altă ordine de idei* etc.

✓ Formularea unei concluzii, care presupune reluarea ipotezei şi nuanţarea ei, pe baza argumentelor aduse. Ai în vedere următorii conectori: *în concluzie, în consecinţă, aşadar* etc.

✓ Nu uita să îţi reciteşti, de fiecare dată, compunerea, fiind atent(ă) la exprimare, ortografie, semnele de punctuaţie, aşezarea corectă a textului în pagină şi la respectarea limitei de spaţiu indicate!

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

A.

1.

- ziarul din care a fost selectat fragmentul este ***Adevărul***;
- Table Mountain are înălţimea de 1.086 m.

2. Exemple de toponime: Cape Town, Africa de Sud, Table Mountain, Bucegi, Făgăraş etc.
3. „cel mai vechi" – gradul de comparaţie superlativ relativ de superioritate.
4. b – atributivă.
5.

- „se schimbă" – predicat verbal, modul indicativ;
- „face" – complement direct, modul infinitiv.

6. Acesta este muntele despre care am învăţat la geografie.

Modelul nr. 8

SUBIECTUL I (42 de puncte)

A.

1. Exemple de cuvinte care aparţin câmpului lexical al spaţiului cosmic: „soarele", „stele", „lună", „nor", „cer".
2. Primul i face parte din rădăcina cuvântului, iar cel de-al doilea reprezintă desinenţa de plural.
3. Naratorul-personaj se teme de umbra pe care a văzut-o intrând, la miezul nopţii, în curtea palatului.
4. Enunţul se constituie într-o imagine vizuală ce are la bază un epitet cromatic şi o comparaţie. Lacul devine, la nivelul textului, un simbol al reflecţiei spaţiului celest în planul terestru. Apusul soarelui se oglindeşte în apa lacului, creând un tablou inedit, menit parcă să reflecte stările de teamă ale personajului.
5. Monologul, descrierea, naraţiunea, dialogul.

B. Atenţie! În elaborarea compunerii tale, va trebui să ai în vedere următorii paşi:

✓ Să stabileşti, mai întâi, relaţia dintre titlu şi conţinutul textului epic. Vei avea în vedere aici faptul că titlul prefigurează, întotdeauna, mesajul operei, fiind în strânsă relaţie/ legătură cu acesta;

- ✓ Să alegi două mijloace artistice prin care să susții faptul că titlul este în strânsă relație cu mesajul textului epic;
- ✓ Nu uita să îți recitești, de fiecare dată, compunerea, fiind atent(ă) la exprimare, ortografie, semnele de punctuație, așezarea corectă a textului în pagină și la respectarea limitei de spațiu indicate!

<u>SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)</u>

A.

1.
- cel mai renumit vârf din Elveția este Matterhorn;
- orășelul-stațiune Zermatt se află la o altitudine de 1620 m.

2. Structuri/ grupuri de cuvinte care fac referire la turiștii orășelului-stațiune: „pe turiștii cu buzunarele pline", „pasionații de schi", „iubitorii de drumeții".
3. propoziție subordonată completivă indirectă.
4. c – atribut substantival prepozițional.
5.
- „ei" – pronume personal;
- „cobori" – verb predicativ.

6. Orașul pe care l-am vizitat m-a fascinat.

Modelul nr. 9

<u>SUBIECTUL I (42 de puncte)</u>

A.

1. Exemple de cuvinte care fac parte din aceeași familie lexicală: „revăzut"/ „revederea" (de la cuvântul de bază, verbul *a vedea*).
2. Enunț cu omofonul cuvântului ne-am: Românii sunt un <u>neam</u> de oameni cinstiți.
3. Exemple de cuvinte/ structuri aflate în antiteză: „ne-am revăzut"/ „ne-a despărțit", „o clipă"/ „o viață-ntreagă", „noaptea neagră"/„la lumina unui fulger".
4. Eul liric își face simțită prezența, în text, prin mărci lexico-gramaticale consacrate:

- forma pronominală la persoana I, plural: „ne" („ne-am revăzut"/ „ne-a despărțit");
- adjectivul pronominal posesiv de persoana I, singular: „noastră" („revederea noastră");
- forma pronominală la persoana a II-a, singular „tu" („tu-mi încolăceai");

- forme pronominale la persoana I, singular: „mi" („-mi încolăceai"/ „mi s-a părut");
- forma verbală la persoana I, singular: „văd" („văd la lumina").

5. Titlul anticipează ideea poetică, fiind în strânsă legătură cu mesajul transmis. Este alcătuit dintr-un substantiv şi un numeral cardinal, atrăgând atenţia că discursul se focalizează pe tema timpului. Apare sugerată, în text, ideea conform căreia iubirea are capacitatea de a sustrage fiinţa de sub curgerea ireversibilă spre moarte şi de a o proiecta într-un timp etern, interior, al amintirii, astfel încât clipa devine „un înţeles de-o viaţă-ntreagă".

B. Atenţie! În elaborarea compunerii tale, va trebui să ai în vedere următorii paşi:

✓ Formularea clară a unei ipoteze, în legătură cu mesajul transmis de text. Aici, va trebui să foloseşti unul din următorii conectori: *în opinia mea*, *sunt de părere că*, *consider că* etc.

✓ Existenţa a două argumente care să susţină ipoteza formulată. Ai în vedere următorii conectori: *în primul rând, pe de-o parte, în al doilea rând, pe de altă parte, în aceeaşi ordine de idei, în altă ordine de idei* etc.

✓ Formularea unei concluzii, care presupune reluarea ipotezei şi nuanţarea ei, pe baza argumentelor aduse. Ai în vedere următorii conectori: *în concluzie*, *în consecinţă*, *aşadar* etc.

✓ Nu uita să îţi reciteşti, de fiecare dată, compunerea, fiind atent(ă) la exprimare, ortografie, semnele de punctuaţie, aşezarea corectă a textului în pagină şi la respectarea limitei de spaţiu indicate!

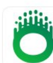
SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

A.

1.
- titlul articolului este ***Vacanţă la... Paris***;
- numele turnului despre care se aminteşte în fragment este Eiffel.

2. Structurile/ grupurile de cuvinte care surprind sentimentele trăite în vârful turnului: „un amestec de libertate, împlinire, măreţie", „o stare de calm, de tăcere, pace interioară".
3. De exemplu: „la Paris" – cazul acuzativ
„timpul" – cazul nominativ.
4. b – completivă indirectă.
5.
- exemplu de adjectiv pronominal negativ: „nicio" („nicio prezentare") funcţia sintactică de atribut adjectival;
- exemplu de numeral ordinal: „întâia" („întâia dată"), funcţia sintactică de atribut adjectival.

6. M-am comportat cum mi s-a spus.

Modelul nr. 10

SUBIECTUL I (42 de puncte)

A.

1.
- Exemple de cuvinte derivate: „trandafirie”, „pregătindu(-se)”, „singuratice”, „plecare”, „străbat” etc.
- Exemple de cuvinte obținute prin conversiune: „adâncit”, „neclintită”, „asfințitului”, „acestea”, „întinsul” etc.

2. Cuvântul conține 10 litere și 10 sunete.
3. Exemple de cuvinte utilizate cu sens figurat: „trandafirie”, „blând”, „adâncit”, „odihnă”, „ațipesc”, „singuratice”, „țesături” etc.
4. Exemple de grupuri de cuvinte care arată momentul temporal: „apus de soare”, „pregătindu-se pentru tihnitul somn al nopții”.
5. Metafora „întinsul sclipitor al iazului” stă la baza unei imagini vizuale ce conturează luminozitatea toposului descris, perceput de micile viețuitoare ca loc al salvării. În apropierea nopții, a întunericului ce va pune stăpânire, în curând, pe întreaga natură, „poporul de rândunele” se lasă atras de iazul a cărui strălucire îl ademenește ca un miraj.

B. Atenție! În elaborarea compunerii tale, va trebui să ai în vedere următorii pași:

✓ În introducere, vei numi modul de expunere predominant în text;

- De exemplu:

  Fragmentul de text ***Puișorii*** de Emil Gârleanu își fixează ca mod principal de expunere descrierea, stabilindu-se, totodată, timpul și spațiul desfășurării evenimentelor ulterioare.

✓ În cuprins, vei avea în vedere următoarele repere:

\- Identificarea obiectului descrierii;

- De pildă:

  Discursul epic conturează imaginea unui apus de soare, o natură ce se pregătește „pentru tihnitul somn al nopții”. Privirea surprinde tabloul în totalitatea sa, planul ceresc, planul terestru, planul depărtat, planul apropiat, remarcându-se o alternanță a ilustrării acestora.

\- Precizarea a două trăsături specifice descrierii, identificate în text;

- De exemplu:

  Caracterul descriptiv al discursului se relevă atât la nivelul structurilor morfologice, cât și la nivelul limbajului.

  În primul rând, cuvintele sunt utilizate cu valori morfologice specifice descrierii. Predomină, așadar, sintagmele formate din substantiv

şi adjectiv. De exemplu, „lumina trandafirie”, „blând apus”, „odihnă neclintită”, „faţa umedă” etc. De asemenea, utilizarea verbelor la prezent, caracteristică a descrierii, conferă eternitate peisajului descris. Tabloul pare sustras de la curgerea ireversibilă a timpului, fiind proiectat în eternitatea clipei.

Pe de altă parte, limbajul utilizat se caracterizează prin expresivitate. Cuvintele îşi pierd, în marea lor majoritate, sensul propriu, de bază, constituindu-se într-un spectacol al figurilor de stil şi imaginilor artistice.

- Numirea a două figuri de stil/ imagini artistice diferite şi explicarea rolului lor în transmiterea mesajului;
- De pildă:

Calmul, liniştea şi familiaritatea tabloului descris sunt puse în evidenţă cu ajutorul epitetelor „lumina trandafirie”, „odihnă neclintită” şi a epitetului personificator în inversiune „blând apus”. Personificarea, ca figură de stil predominantă în tabloul asfinţitului, umanizează natura, făcând-o asemeni unei fiinţe: „frunzele aţipesc”, „miriştele [...] singuratice”, „iazul îşi aşterne”. Imaginile vizuale predominante sunt însoţite de cântecul „tălăncii” care se aude în depărtare, un sunet menit, parcă, să nu perturbe calmul peisajului, acompaniind doar suflul unei naturi care se pregăteşte de somn.

✓ Să formulezi o încheiere adecvată argumentării tale.

- De exemplu:

În concluzie, fragmentul de text ***Puişorii*** de Emil Gârleanu îşi fixează ca mod principal de expunere descrierea, conturând imaginea unui apus de soare, surprins cu ajutorul unui limbaj expresiv.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

A.

1.
- înălţimea colosului este de 828 de metri;
- clădirea cuprinde un număr de nouă hoteluri.

2. O structură/ grup de cuvinte care face referire la motivul construcţiei structurii Burj Dubai: „marea ambiţie a şeicului Mohamed bin Rashid al Maktoum [...] de a plasa, definitiv, Dubaiul pe harta locurilor cu adevărat senzaţionale de pe Terra”.
3. articol nehotărât: „un” (colos)
numeral cu valoare adjectivală: „nouă” (hoteluri), „trei” (hectare).
4. a – predicat verbal.
5.
- „a debutat” – modul indicativ;
- „a plasa” – modul infinitiv.

6. Oraşul a fost plasat unde şi-a dorit şeicul.

Modelul nr. 11

SUBIECTUL I (42 de puncte)

A.

1. Exemple de cuvinte care aparţin câmpului semantic al naturii: „holde", „culmea", „valea", „câmpii", „soare", „lunca", „boare", „albine".
2. [-] – „cratima", ca semn ortografic, marchează:

- elidarea vocalei „î", evitându-se, astfel, hiatul;
- rostirea într-o singură silabă a două părţi de vorbire diferite, în vederea conservării ritmului şi măsurii versului.

3. Trăsăturile dominante ale naturii surprinse vara: culmea e „adormită", lunca e „goală", câmpii sunt „arşi de soare".
4. Exemple de versuri care conţin personificare: „Printre holde rătăcită", „Toată culmea-i adormită", „Liniştea-i deplin stăpână".
5. Discursul poetic se centrează pe descriere, ca mod principal de expunere, deoarece:

- este creionat un tablou de natură, dominat de linişte, într-o zi de vară;
- mesajul este transmis prin intermediul unui limbaj expresiv. De exemplu, metafora „calea pare o fâşie nesfârşită" pune în evidenţă pustietatea naturii sub arşiţa verii. Personificarea, ca figură de stil predominantă în text, umanizează peisajul conturat, prezentându-l aidoma unei fiinţe lipsite de vitalitate, din pricina căldurii. Aglomerarea de imagini vizuale („câmpii arşi de soare", „Lunca-i goală" etc.) întregeşte tabloul campestru, pustiit de arşiţă. Tabloul pare animat de prezenţa albinelor, surprinsă prin imaginea auditivă „Numai zumzetul de-albine".

B. Atenţie! În elaborarea compunerii tale, va trebui să ai în vedere următorii paşi:

✓ Să precizezi două trăsături/ caracteristici ale speciei literare *pastel*;

- De pildă:

Definit ca specie a genului liric în versuri, *pastelul* exprimă sentimentele eului poetic în mod direct, prin intermediul unui limbaj expresiv. Descrierea, ca mod principal de expunere, devine, astfel, doar un pretext pentru eu de a-şi exprima trăirile.

✓ Să exemplifici aceste trăsături/ caracteristici pe baza textului citat;

- De exemplu:

Poezia *În miezul verii* de George Coşbuc este un pastel.

În primul rând, sentimentele de linişte şi calm pe care le resimte eul poetic sunt transmise în mod direct.

✓ Să evidenţiezi rolul mijloacelor artistice în sugerarea mesajului poetic, aşa cum se conturează în fragmentul de mai sus;

- De pildă:

Se ştie că termenul de *pastel* este preluat din artele plastice, unde *pastello* înseamnă culoare. La fel cum pictorul se foloseşte de paleta cromatică pentru a da expresie propriilor trăiri, creatorul pastelului se foloseşte de limbajul poetic, expresiv, pentru a reda calmul şi liniştea resimţite în faţa naturii surprinse „în miezul verii". De exemplu, personificarea, ca principală figură de stil, transformă natura într-o fiinţă lipsită de vitalitate, din pricina soarelui dogoritor. Tabloul surprins este unul luminos, scăldat de lumina razelor de soare. Pustietatea peisajului nu înspăimântă fiinţa care-l contemplă, spectacolul naturii relevându-i-se ca unul firesc, sustras din timp. Ideea de imensitate este pusă în relief chiar de la început, prin metafora „o fâşie nesfârşită pare calea". Privirea surprinde peisajul de sus în jos, dinspre „culmea adormită" spre vale. Singura realitate care uneşte cele două spaţii pare a fi dogoarea verii, ce învăluie natura într-o stare de calm şi linişte. Caracterul static al tabloului este susţinut de numărul mare de imagini vizuale: „Toată culmea-i adormită", „câmpii arşi de soare", „Lunca-i goală", „la fântână/ E pustiu". În ultima strofă, imaginea auditivă „zumzetul de-albine" conferă armonie peisajului, eul contemplator lăsându-se abandonat acestui calm pe care-l degajă natura.

Pe de altă parte, descrierea, ca mod principal de expunere, devine, la nivelul discursului, pretextul folosit de autor pentru a-şi exprima sentimentele de care este cuprins. Pe lângă limbajul expresiv utilizat, prezenţa descrierii este susţinută şi de structuri gramaticale specifice: verbele la timpul prezent („pare", „i", „e", „nu se-ngână", „curge"), care sugerează ideea de suspendare temporală, de peisaj proiectat în eternitate sau structurile formate din substantive însoţite de adjective: „fâşie nesfârşită", „culmea adormită", „liniştea stăpână", „câmpii arşi" etc.

✓ Să formulezi o încheiere adecvată argumentării tale.

- De pildă: Având în vedere faptul că sentimentele de calm şi linişte ale eului poetic în faţa naturii sunt exprimate în mod direct, prin intermediul unui limbaj expresiv, utilizând descrierea ca mod de expunere principal, putem afirma că poezia ***În miezul verii*** de George Coşbuc este un pastel, structurat pe regulile prozodiei clasice.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

A.

1.

- genul de muzică preferat la Vama Veche este rock-ul;
- perioada în care Vama Veche îi atrage pe căutătorii unui alt fel de litoral este de la 1 mai până târziu în septembrie.

2. Structurile/ grupurile de cuvinte care indică posibilitățile de cazare la Vama Veche: „corturile”, „hoteluri și pensiuni”.
3. contragerea: „la întâlnirea unor oameni” – complement indirect.
4. c – predicativă.
5.
- „însăși” – adjectiv pronominal de întărire;
- „spațiu” – substantiv comun.

6. Am admirat toată ziua plaja.

Modelul nr. 12

SUBIECTUL I (42 de puncte)

A.

1. Cuvânt derivat cu sufix diminutival: „ploiță”.
2. [, ...,] – „perechea de virgule”, ca semn de punctuație, izolează o construcție (propoziție principală) incidentă de restul comunicării; marchează trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă; indică prezența naratorului în text.
3. Personajele antrenate în dialog își centrează discuția pe tema ploii.
4. Transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă: Stan îi zice lui Păvăloc că dă rămășag că plouă la noapte. Acesta îi răspunde că nu poate fi vorbă de asta, că, înainte de zori, nu va ploua. Gligor îl întreabă pe vărul Mitru dacă o să plouă la noapte.
5. Fragmentul citat face parte din expozițiunea textului, deoarece sunt fixate:

a) reperele temporale: „în vreme ce tinerii petreceau”, „De la slujba de seară”;
b) reperele spațiale: „la cruce”, „înspre casă”;
c) personajele: vecinii, Stan, Mitrea, Gligor, tatăl lui Ghiță și Păvăloc Țăpăloiu.

B. Atenție! În elaborarea compunerii tale, va trebui să ai în vedere următorii pași:

✓ Să prezinți o trăsătură a operei epice, identificată în fragmentul de text ***La crucea din sat***;

- De exemplu:

Genul epic cuprinde totalitatea operelor în care gândurile, ideile, sentimentele autorului sunt exprimate în mod indirect, prin intermediul acțiunii și al personajelor. Vocea delegată de autor să vorbească în text este naratorul. Acțiunea este plasată în timp și spațiu. Modul principal

de expunere este narațiunea, care se împletește cu dialogul și descrierea. Cuvintele ce compun textul îi facilitează lectorului să asiste la spectacolul lumii ficționale.

✓ Să exemplifici această caracteristică, pe baza textului citat;

- De pildă:

Fragmentul de text ***La crucea din sat*** de Ioan Slavici este preluat dintr-o operă epică. În primul rând, concepția scriitorului despre viața rurală, despre modul în care omul arhaic își concepe existența se trădează prin intermediul personajelor care, întoarse de la slujba de seară, discută despre ploaie, fenomen de care depinde asigurarea propriului trai.

Pe de altă parte, naratorul, ca voce delegată de autor să vorbească în text, își face simțită prezența, la nivelul discursului, prin forme verbale și pronominale la persoana a III-a (de exemplu, „petreceau", „steteau de vorbă", „plecaseră", „el", „îi" etc.) sau prin intervenții prin acele construcții incidente („îi zise", „grăi Gligor" etc.).

În altă ordine de idei, narațiunea, ca mod principal de expunere în textul epic, deschide fragmentul care se continuă cu dialogul personajelor.

✓ Să prezinți, pe scurt, subiectul (cu referire la două momente sau situații semnificative din fragment);

- De exemplu: Constituindu-se în expozițiunea discursului, fragmentul de text debutează cu surprinderea cronotopului și prezentarea personajelor. Astfel, lectorul află că, în vreme ce tinerii petreceau la cruce, bătrânii, plecați de la slujba de seară spre casă, poartă o discuție ca între vecini, pornind de la vederea unei vrâste de nori ce se zărește înspre apus. Gligor, unul dintre vecini, remarcă faptul că o ploaie ar fi bine-venită, în condițiile în care grânele sunt cam uscate. Păvăloc, un alt vecin, susține că nu are cum să plouă mai repede de a doua zi, dimineața. Discuția dintre participanții la dialog se focalizează, în continuare, pe tema ploii. În vreme ce Stan este absolut convins că plouă la noapte, Păvăloc își susține, în continuare, cu tărie, poziția. Gligor hotărăște să îl întrebe pe Mitrea despre ploaie, vecin care se pare că se pricepe cel mai bine la mersul vremii.

✓ Să-ți exprimi opinia despre modalitățile de caracterizare a personajului din text (formularea clară/ logică a opiniei, prezența unui argument/ a motivării care să justifice opinia exprimată);

- De pildă: Sunt de părere că toate personajele participante la dialog pot fi desemnate, în sens colectiv, prin sintagma „vocea satului". În primul rând, creatorul de text surprinde, prin acest personaj colectiv, o mentalitate arhaică, specifică vremii. Ei își conduc existența după reguli ancestrale, bine stabilite. Natura nu îi va lua niciodată prin surprindere, pentru că omul arhaic a reușit, în cursul existenței sale, să-i dezlege misterele. O dovedește personajul Mitrea, personaj oracular, luat ca exemplu de toți consătenii.

✓ Să formulezi o încheiere adecvată argumentării tale;

- De exemplu: În consecință, ca în orice text epic, concepția scriitorului despre lume se exprimă în mod indirect prin intermediul acestor personaje, ca purtătoare ale unor semnificații ancestrale ale existenței, personaje care iau parte la o discuție, plasată în timp și spațiu, despre un fapt aparent banal, dar care pune în relief relația individului cu mediul în care acesta trăiește, încercând, prin toate acțiunile sale, să-i deslușească misterele.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

A.

1.

- autorul este Douglas H. Chadwick;
- lupii sunt puternici, agresivi, teritoriali și prădători.

2. Structuri/ grupuri de cuvinte care surprind posibile motive ale relației conflictuale dintre ființa umană și lup: „nu ne putem forța mintea să accepte atât „lupul cel mare și rău", cât și ruda lui apropiată, cu privirea plină de adorație, care ne urmărește prin toată casa", „lupii sunt mamiferele mari de uscat cu cea mai largă arie de răspândire, după oameni și vitele lor", „în emisfera nordică, sunt de multă vreme concurenții noștri cei mai direcți pentru carne".
3. adjectiv la gradul pozitiv: „puternici", „agresivi" etc.
   adjectiv la superlativ relativ: „cea mai largă".
4. b – conjuncție subordonatoare.
5.

- o propoziție subordonată subiectivă: „că nu ne putem forța mintea";
- o propoziție subordonată completivă indirectă: „să accepte atât „lupul cel mare și rău", cât și ruda lui apropiată, cu privirea plină de adorație".

6. Acesta este lupul cel rău.

Modelul nr. 13

SUBIECTUL I (42 de puncte)

A.

1.

- Exemple de cuvinte formate prin compunere: „oricine", „căci";
- Exemple de cuvinte formate prin schimbarea valorii gramaticale (conversiune): „binele", „acest" (mare).

2. [–] – „linia de pauză", ca semn ortografic, marchează intervenţia naratorului pentru a explica faptul că vorbele anterioare îi aparţin ursului. Cele două linii de pauză izolează o construcţie incidentă de restul comunicării. Marchează trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă.
3. Noua „lege criminală", pe care o propune ursul, reiese din versurile: „Noi o să-i sugrumăm/ Ş-apoi să-i judecăm".
4. Modul de expunere predominant în text este dialogul, la care se adaugă naraţiunea.
5. Titlul este în strânsă relaţie cu mesajul transmis de textul epic. Este format din două substantive, coordonate printr-o conjuncţie de tip copulativ, surprinzând protagoniştii textului: ursul şi vulpea. Fiind o fabulă, cele două personaje trebuie percepute ca nişte măşti în spatele cărora creatorul textului ascunde comportamente umane.

B. Atenţie! În elaborarea compunerii tale, va trebui să ai în vedere următorii paşi:

✓ să prezinţi mesajul fabulei date;

- De exemplu: Textul fabulei ***Ursul şi vulpea*** de Grigore Alexandrescu se focalizează pe tema guvernării, autorul surprinzând, prin intermediul personajelor animaliere, comportamente umane, pe care le satirizează.

✓ să ilustrezi opinia ta, cu exemple adecvate, selectate din textul dat;

- De pildă:

Sunt de părere că ursul vorbeşte de un bine şi de „un timp mai fericit" care par a fi consolidate pe idei nu tocmai sănătoase.

În primul rând, el se gândeşte să-l „răstoarne pe tigru", fără a avea nişte motive bine întemeiate. Se remarcă aici doar dorinţa ursului de a ajunge la guvernare, obiectivele propuse nefiind susţinute de mijloace morale: „Noi o să-i sugrumăm/ Ş-apoi să-i judecăm". De fapt, obiectivele pe care le are în vedere, acelea de a stârpi abuzul şi tâlhăria şi de a îmbunătăţi legea criminală, se bazează tocmai pe un paradox: mai întâi, omoară, şi apoi judecă.

Pe de altă parte, morala fabulei surprinde tocmai atitudinea satirizantă a autorului faţă de cei care vor să pună mâna pe putere prin mijloace necinstite. Aceasta este considerată doar „o întâmplare".

În concluzie, fabula ***Ursul şi vulpea*** satirizează moravurile vremii, surprinzând dorinţa unora de a pune mâna pe putere, fără a avea nişte mijloace în acord cu obiectivele propuse.

✓ să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;

✓ să respecţi limita minimă de spaţiu indicată.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

A.

1.
- autorul cărţii *Sfârşitul Ceauşeştilor* este Grigore Cartianu;
- preţul cărţii *Sfârşitul Ceauşeştilor* este 14,95 lei.

2. Structuri/ grupuri de cuvinte care surprind succesul cărţii *Sfârşitul Ceauşeştilor*: „a fost vândută în peste 80.000 de exemplare", „devenind vedeta autohtonă a anului 2010", „a stârnit deja interesul unor edituri din străinătate", „A fost marea vedetă a Târgului de Carte Bookfest 2010, cu 2.130 de exemplare vândute, de două, trei ori mai mult decât următoarea clasată în top".
3. „marea" – adjectiv propriu-zis
„acordând" – verb predicativ.
4. c – complement indirect.
5.
- exemplu de adjectiv pronominal demonstrativ din fragmentul citat: „acest" („acest sfârşit");
- exemple de verbe copulative: „devenind", „a fost" („a fost marea vedetă").

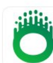
6. Nu ştiu când voi veni pe la tine.

Modelul nr. 14

SUBIECTUL I (42 de puncte)

A.

1. Sinonim pentru expresia „a scos veste-n ţară" – a vestit, a înştiinţat, a anunţat, a informat, a comunicat etc.
2. [„..."] – „ghilimelele", ca semn de punctuaţie, marchează inserarea, în cadrul discursului epic, a vorbelor personajelor.
3. „luna, regina nopţii", „noapte de smarald", „noapte adâncă", „noaptea existenţei", „noaptea fiinţei" etc.
4. Trăsături ale personajului Călin Nebunul: „era prost" (formă de caracterizare directă, realizată de narator); puterea fizică a personajului (formă de caracterizare indirectă), ce reiese din faptele sale, capacitatea de a arunca săgeata care „a mers trei luni de zile, zi şi noapte".
5. Modul de expunere predominant în text este naraţiunea. Se regăsesc însă, în proporţie mai mică, dialogul şi descrierea.

B. **Atenţie!** În elaborarea compunerii tale, va trebui să ai în vedere următorii paşi:

✓ Să precizezi două caracteristici ale speciei literare *basm*, identificate în fragmentul citat;

• De exemplu: Basmul reprezintă o specie a genului epic, în proză sau în versuri, de mare întindere, cu multe personaje, purtătoare ale unor valori simbolice (Binele şi Răul, în diversele lor ipostaze), înzestrate cu puteri supranaturale. Finalul basmului aduce, întotdeauna, victoria Binelui asupra Răului.

✓ Să exemplifici aceste caracteristici, pe baza textului citat;

• De exemplu: Fragmentul citat, *Călin Nebunul* de Mihai Eminescu, face parte dintr-un text ce se încadrează în specia literară *basm*, deoarece trăsăturile epice sunt particularizate în funcţie de caracteristicile acestei specii.

În primul rând, timpul este unul nedeterminat („era odat'"), plasând acţiunea în atemporalitate. De asemenea, spaţiul, la fel ca timpul, nu este bine precizat: lectorul află că împăratul „a scos veste-n ţară", fără să se precizeze despre ce ţară e vorba, la fel cum află că în „satu cela-a-mpăratului era un om ş-avea trei flăcăi". Faptul că timpul şi spaţiul basmului sunt nedeterminate atrag atenţia cititorului că mesajul transmis este unul general valabil, prin surprinderea luptei dintre Bine şi Rău, cu victoria Binelui.

Pe de altă parte, personajele prezentate sunt specifice basmului. Astfel, cifra magică *trei* apare ca un determinant al acestora: împăratul are trei fete, într-o seară, au venit trei tineri şi le-au cerut, iar un om din satul împăratului avea trei flăcăi. De asemenea, personajele sunt înzestrate cu puteri supranaturale: unul dintre tineri a ieşit afară şi a fluierat, astfel încât s-a făcut un nor mare, iar Călin Nebunul a aruncat o săgeată ce a mers „trei luni de zile, zi şi noapte, şi de-abia a ajuns".

✓ Să prezinţi subiectul fragmentului, prin referire la două momente/ scene semnificative;

• De pildă: Fragmentul debutează cu prezentarea unui împărat care are trei fete, de o frumuseţe izbitoare. Dintre ele, cea mijlocie este atât de frumoasă, încât atrage atenţia feciorilor de împăraţi şi ghinărarilor de pretutindeni, care vin să o peţească. Tatăl îi refuză, iar unul dintre tinerii veniţi în peţit le răpeşte pe toate trei. Împăratul dă de ştire în ţară că oferă ca recompensă mâna fetelor pentru aceia care le vor găsi. Trei flăcăi ai unui om din sat se hotărăsc să pornească în căutarea fetelor împăratului. Destinaţia o stabilesc prin aruncarea cu arcul a unei săgeţi. După ce băiatul cel mare şi cel mijlociu au aruncat săgeata, vine şi rândul celui mic, Călin Nebunul. Acesta a aruncat-o încât a mers trei luni de zile, zi şi noapte.

✓ Să identifici un personaj, punând în evidenţă semnificaţia comportamentului acestuia;

- De exemplu: Aşa cum se anticipează încă din titlu, protagonistul textului este Călin. Titlul devine o formă de caracterizare a protagonistului, prin determinantul de tip atributiv „Nebunul”. La o lectură atentă a textului, cititorul va descoperi că el este „Nebun”, în raport cu ceilalţi. Lumea din jur îl percepe aşa. Nebunia sa devine însă o calitate de care protagonistul se va folosi în atingerea scopului: găsirea fetelor de împărat. Statutul social este surprins, în fragmentul citat, el fiind mezinul acelui om din sat care avea trei flăcăi. Ca în orice basm, se remarcă şi aici motivul superiorităţii mezinului, cel care, înzestrat cu puteri deosebite, va învinge răul, restabilind, în final, echilibrul iniţial. Printr-o formă de caracterizare directă, naratorul îi conturează un portret moral: „era prost”. Aparenta lipsă de însemnătate a protagonistului ascunde, de fapt, însuşiri excepţionale, pe care eroul şi le va dezvălui pe parcurs. Este curajos, luând decizia de a-şi însoţi fraţii mai mari, deţine forţă fizică, reuşind să arunce săgeata foarte departe.

✓ Să formulezi o încheiere adecvată argumentării tale;

- De pildă: În concluzie, fragmentul de text citat face parte dintr-un basm, în primul rând datorită cronotopului nedeterminat, focalizând lectura pe mesajul simbolic transmis de text, şi datorită personajelor cu puteri supranaturale, dintre care se individualizează Călin Nebunul, mezinul, aparent un personaj neînsemnat, dar care îşi va dezvălui calităţile pe parcursul călătoriei.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

A.

1.

- statul în care are loc scena descrisă este Wisconsin;
- numele organizaţiei care are rolul de a ajuta păsările migratoare pe cale de dispariţie să-şi reînveţe traseele tradiţionale de migraţie este Operaţiunea Migraţia.

2. Structura/ grupul de cuvinte care conţine informaţiile oferite de biolog despre cocori: „că au fost crescuţi în captivitate, dar nu au auzit niciodată voci omeneşti”.
3. contragerea subordonatei: „despre creşterea în captivitate”.
4. c – atribut substantival prepoziţional.
5.

- „zăresc” – verb predicativ;
- „alb” – substantiv comun;

6. E bine ca oricine să ajute păsările migratoare pe cale de dispariţie.

Modelul nr. 15

<u>SUBIECTUL I (42 de puncte)</u>

A.

1. În text, cuvântul *voi* este pronume personal, persoana a II-a, plural. Mai poate fi utilizat cu valoare de verb auxiliar, în componenţa viitorului: *<u>Voi</u> merge acasă de Crăciun.*
2. [:] – „două puncte”, ca semn de punctuaţie, marchează introducerea în discurs a replicilor personajelor.
3. Dialogul îndeplineşte, la nivelul fragmentului, următoarele funcţii:
   - conferă aspect scenic întâmplărilor prezentate;
   - devine mijloc indirect de caracterizare a personajelor ce iau parte la dialog.
4. Motivul supărării personajului Acriviţa este pierderea pietrei de la inelul primit în dar de la nenea Andrei, senatorul.
5. Repetiţia verbului „scoate” are rolul de a pune în evidenţă multitudinea de cadouri pe care familia le-a primit de Crăciun de la nenea Andrei, senatorul, ca semn al sentimentelor pe care acesta le nutreşte. De asemenea, repetiţia devine, la nivelul discursului, o formă de accentuare a suspansului, naratorul lăsând la urmă cadoul Acriviţei, care devine, de fapt, motivul supărării personajului feminin.

B. Atenţie! În elaborarea compunerii tale, va trebui să ai în vedere următorii paşi:

✓ Formularea clară a unei ipoteze, în legătură cu mesajul transmis de text. Aici, va trebui să foloseşti unul din următorii conectori: *în opinia mea, sunt de părere că, consider că* etc.

✓ Existenţa unui argument care să justifice ipoteza formulată. Ai în vedere următorii conectori: *când fac această afirmaţie, am în vedere faptul că, un argument ar fi, mă gândesc aici la* etc.

✓ Formularea unei concluzii, care presupune reluarea ipotezei şi nuanţarea ei, pe baza argumentului adus. Ai în vedere următorii conectori: *în concluzie, în consecinţă, aşadar* etc.

✓ Nu uita să îţi reciteşti, de fiecare dată, compunerea, fiind atent(ă) la exprimare, ortografie, semnele de punctuaţie, aşezarea corectă a textului în pagină şi la respectarea limitei de spaţiu indicate!

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

A.

1.
- titlul articolului este *Parcul Național din Gabon*;
- numele istmului pe care se află „peticul de pământ" descris în fragment este Moubani.

2. Structurile/ grupurile de cuvinte care precizează ce animale sunt întâlnite în spațiul descris în fragment sunt: „elefanții", „bivolii sălbatici africani", „țestoasele marine măslinii", „tarponii", „delfinii cu cocoașă", „rechinii-taur".
3. „în mijlocul unei pădurici" – genitiv
   „marine" – nominativ
4. a – adjectiv pronominal posesiv.
5.
- exemple de subiecte multiple din text: „elefanții și bivolii", „delfinii și rechinii-taur";
- exemplu de subiect exprimat prin pronume relativ: „care" („care cresc").

6. El a ieșit ce și-a dorit.

Cuprins

* * *

La realizarea modelelor de teste, contribuţia autorilor a fost următoarea:
Topan Claudia: Modelele 16-25.
Fetti Lavinia: Modelele 26-35.
Pop Emilia-Alina: Modelele 36-45.
Romonti Adrian Nicolae: Modelele 1-10.
Popa Marius: Modelele 11-15, 46-50.

editura Delfin

Structura complexă a lucrării acoperă întreaga programă școlară oferind suportul de bază pentru o foarte bună pregătire a elevilor pentru a răspunde exigențelor examenului de Evaluare Națională. Varietatea testelor propuse oferă elevilor posibiliatea unei implicări active în dobândirea competențelor de comunicare în limba română.

ISBN 9786069300480